

VIHERYMPÄRISTÖ

Asiaa kaupunkivihreästä
päättäjille ja ammattilaisille

6 | 24

**VIHERALAN
MONINAISET
URAPOLUT**

**VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE 2024
– palkintoehdokkaat esittelyssä**

**AMMATTILAISEKSI
VIHERALALLE**

**LISÄÄ JUTTUJA
DIGILEHDESSÄ**

**LATAA MOBIILISOVELLUS:
VIHERYMPÄRISTÖ (ILMAN ÄÄKKÖSIÄ)**

VIHERYMPÄRISTÖLIITTO

Juuri nyt meidän omassa galaksissamme,
ei kovinkaan kaukana täältä...

SAFE TO PLAY

Vuosi X

Ease of the Management

Galaksin kauppiaat olivat vuosikymmeniä toistelleet, että 'hyvää ja halpaa' ei koskaan tulisi. Mutta asialleen omistautunut tiimi toteutti jotain odottamatonta.

Nyt, vuonna 2024, Safe to Play on ottanut paikkansa myös ohjelmistoalalla. Jo 32 käyttäjäorganisaation osalta 'hyvän ja halvan' ulkoalueiden hallintajärjestelmän etsintä on saatu onnelliseen päätökseen.

Mutta määrätietoinen kapinallisten tiimi ei fyydy 'hyvään ja halpaan'. He jatkavat kehitystyötään tavoitteenaan myyttisenä pidetty 'paras ja edullisin'...

S2P.FI | SALES@S2P.FI | 040 717 9536

Näkymätön viherala

teksti: LIISA HYTTINEN, kuva: PIXABAY

Tilastokeskuksen ammattiluokitus on työkalu, jota käytetään erilaisten ammattirakennetta, palkkoja ja niiden muutoksia koskevien tilastojen, tutkimusten ja rekisterien laadintaan.

Ammattiluokitusta käytetään Tilastokeskuksen mukaan myös ammatinvalinnan ohjauksessa, työnvälityksessä, työelämän tutkimuksessa, koulutussuunnitelmissa ja terveystutkimuksissa sekä luokiteltaessa väestöä sosioekonomisen aseman mukaan.

Viheralan työtehtävät sijoittuvat luokituksessa lukuisten eri ammattien sisään. Viherala on siis yhtä aikaa kaikkialla ja ei missään.

Mitä haittoja viheralalle on oman ammattiluokan puuttumisesta? Voiko siitä olla jotain hyötyä?

Haittana on, ettei viheralasta saada muiden alojen kanssa vertailukelpoista tilastotietoa. Myös koulutusten löytäminen voi olla haastavaa, sillä alan

koulutusohjelmat sijoittuvat usein jonkin luokituksen kuuluvan, mutta ei aivan osuvan ammattiryhmän alle. Haitta on myös se, ettei tilastoissa näkymättömän viheralan tarpeita tunnista riittävästi yhteiskunnassa.

Viherympäristöliitto pyrkii strategiansa mukaisesti vahvistamaan viheralan yhteyksiä sen sidosryhmiin. Ehkäpä sijoittuminen usean ammattiryhmän sisään tuo pienen hyödynkin, jos se helpottaa tätä tehtävää.

Sisällys 6|24

16 MATKALLA JONNEKIN

GreenVEU-hanke tuo näkyväksi viheralan uramahdollisuuksia tositarinoiden avulla. Tarinansa kertovat Nastolan hautausmaalla työskentelevä Salla, Espoon kaupungin arboristi Juha sekä maisema-arkkitehtiopiskelija Koo.

24 KASVIOSAAMISELLA UUSIIN ULOTTUVUUKSIIN?

Kasvit kuuluvat viher- ja puutarha-alan ydinosamiseen. Maisema-arkkitehtuurin lehtori Meri Mannerla-Magnusson pohtii kirjoituksessaan, miten kasviosaamista kannattaisi lähestyä.

28 MONTA POLKUA VASTAAMAAN METSISTÄ

Lahden, Seinäjoen ja Pirkkalan metsistä vastaavat kertovat, miten he ovat päätyneet tähän tehtävään.

32 YRITTÄJÄNÄ VIHERALALLA: YRITTÄMINEN KASVATTAA YRITTÄJÄÄ

Kasvuasenne auttaa tarttumaan rohkeasti uusiin haasteisiin ja kerryttämään omaa osaamistaan.

38 TALVIMAISEMOINTIA

Talvi on viheralueiden puuttuva vuodenaika. Iso-Britanniassa siihen on viime vuosina tartuttu uusilla ajattelutavoilla. Voidaanko siellä saatuja oppeja soveltaa Suomessakin?

48 MITEN KAUPUNKIEN VIHERALUEET KOETAAN?

Oulussa ja Helsingissä toteutettu osallistava paikkatietokysely viheralueiden virkistyskäytöstä antaa tietoa pandemioihin varautumisen tueksi, mutta myös laajemmin viheralueiden suunnitteluun.

52 VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE 2024 -PALKINTOEHDOKKAAT ESITTÄYTYVÄT

Viidessä upeassa finaalkohteessa on huomioitu luonnon ja ihmisen hyvinvointia tukeva suunnittelu. Mikä palkintoehdokkaista on oma suosikkisi?

64 VIHERALALLE OMA TYÖSKENTELYRESIDENSSI

Risto Ikäheimo avasi pihapiirissään sijaitsevan mökin maisemasuunnittelijoiden ja -arkkitehtien sekä näiden alojen opiskelijoiden käyttöön.

Vakiot

7 PÄÄKIRJOITUS

8 UUTISTORI

22 MIKÄ HANKE?

36 KURKISTUKSIA MAISEMAAN

46 TUTKITTUA

65 KOLUMNI: TUULA IHAMUOTILA

66 LUKEMISTO

68 OPI JA KOE

Kuva: Tiia Naskali

”Sijaiseksi tullut arboristi vei meidät vähän kokeilemaan puukiipeilyä. Siitä jäi sellainen pieni kipinä.”

Kuva: Liisa Hyttinen

Juha Palojärvi
arboristi
Espoon kaupunki
s. 16

Kuva: Liisa Hyttinen

”Kasvien opiskeluun ei mielestäni kiinnitetä tarpeeksi huomiota, vaikka sen pitäisi olla vahvuutemme, jolla erotumme muista.”

Kuva: Liisa Hyttinen

Meri Mannerla-Magnusson
lehtori
Aalto-yliopisto
s. 24

Kuva: Caroline Sarikoski

”Talvipuutarha-käsite on määritelty uudelleen.”

Kuva: Caroline Sarikoski

Caroline Sarikoski
hortonomi
(valmistuu tammikuussa 2025)
s. 38

VIHERYMPÄRISTÖ

Kannen kuva: Jenni Roth

Viheralan ammateissa tarvitaan monenlaista erikoisosaamista, kuten kasvituntemusta ja kädentaitoja. Arboristi hallitsee myös puukiipeilyn.

Viherympäristö-lehti, 31. vuosikerta
ISSN: 1237 – 0932

Julkaisija ja kustantaja

Viherympäristöliitto ry
www.vyl.fi
viherymparisto@viherymparisto.fi
www.viherymparisto.fi

Toimitus

Päätoimittaja Liisa Hyttinen
puh. 040 572 0299
liisa.hyttinen@vyl.fi

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

puh. 03 4246 5339
viherymparisto@atex.com
Tilaushinnat v. 2024 sis. 10 % alv
• kestitilaus 59 euroa, vain digi 57,60 euroa
• vuositilaus 74 euroa
• opiskelijatilaus 37 euroa, vain digi 33,60 euroa
• irtonumero 15 euroa

Ilmoitukset

Juha Lecklin
puh. 044 901 9153
juha.lecklin@vyl.fi

Ilmoitusaineistot:

ilmoitukset@viherymparisto.fi

Kirjapaino

PunaMusta 2024

Tämän lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin.

Multihog[®]

MONITOIMIKONEET

CX75

CX75

CV350

40km/h
75hv Stage V

CX75

LISÄTIETOA:

020 7458 600

SINCE 1982

www.j-trading.fi

Kuva: Liisa Hyttinen

Huutava pula tekijöistä

"Liikumme viisauden ja hulluuden rajamailla", sanoi Tampereen kaupunginpuutarhuri Timo Koski syyskuisena lauantapäivänä, kun kuljimme tuulisella tutustumiskierroksella kaupungin viheralueilla. Niillä hulevedet on tuotu uusilla, ennakkoluulottomilla tavoilla osaksi virkistysalueita palvelemaan luonnoneliöstöä, ihmisten hyvinvointia sekä esteettisiä arvoja.

Yllä oleva kuva on saman syyskuisen viikon helteiseltä maanantailta, kun VYL:n Kasvualustatyöryhmä kävi perehtymässä Helsingin Vuosaaren huippuun. Siellä vanhan kaatopaikan päälle on perustettu perhosten elinympäristönä ja ihmisten ulkoilumaastona toimiva luontokeidas.

Tässä lehdessä esittelemme viisi loistokasta viherrakentamisen kohdetta, jotka ovat ylittäneet Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun finaaliin. Ne kaikki on asiantuntijaraati arvioinut rakennetun ympäristön korkealaatuisiksi osiksi, jotka osaltaan edistävät kestävän elämän tavoitteita.

Lehden pääteemana ovat kuitenkin tekijät. Kerromme monta inspiroivaa tarinaa viheralan ammattilaisista, jotka ovat kouluttautuneet monipuolisesti ja tekevät joka päivä korkean osaamistason työtä laadukkaiden viherympäristöjen eteen. He rakastavat työtään ja opiskelevat intohimoisesti joka päivä jotain uutta, jotta he voisivat tehdä työnsä huippuhyvin. Jokainen viheralan ammattilainen voisi olla yksi heistä.

Uutistorilla kerromme selvityksestä, jossa viheralueiden terveysvaikutuksille on laskettu vaikuttava hintalappu. Tärkeintä on terveys ja elämän edellytykset, mutta raha on se mikä ratkaisee – usein lyhytnäköisesti. Istuvan hallituksen tekemät ammatillisen koulutuksen leikkaukset sekä aikuis- koulutustuen poisto ovat lekanisku viheralalle. Tekijöistä tulee olemaan kova pula, kun ammattilaisia ei pystytä nykyisin resurssein kouluttamaan.

Viisauden ja hulluuden raja on selvä: hullua on ajaa viherala kuoppaan, viisautta mahdollistaa ammattilaisten koulutus alalle, jonka ansiosta kaupunkimme voivat kukoistaa terveellisinä, viihtyisinä ja elinvoimaisina. Jopa rohkean edistyksellisinä, kuten Tampere uudenaikaisine viheralueineen.

Liisa Hyttinen
päätoimittaja
liisa.hyttinen@vyl.fi

Kuva: Jenni Roth

Puissa on ikivanhaa tietoa

Tuoreen tutkimuksen mukaan puut säilyttävät geeneis- sään tietoa miljoonien vuosien takaisista tapahtumista ja pystyvät selviytymään myös ilmastonmuutoksesta parem- min kuin monet muut kasvilajit. Eurooppalaisia puulajeja koskenut tutkimus voi auttaa tulevaisuuden kestävien metsien suunnittelussa. **Lähde: Helsingin yliopisto**

Kuva: Liisa Hyttinen

Kasvi puolustaa tai kasvaa

Avoimen tieteen mahdollistama tutkimus antaa uutta tietoa kasvien sopeutumisesta ja lajien välisestä vaihte- lusta. Tuore tutkimus osoittaa, että luonnonkasveilla puo- lustuskyky ja kasvu korreloivat negatiivisesti: mitä enem- män kasvi panostaa puolustukseen, sitä vähemmän se kasvaa. Jalostetuissa viljelykasveissa ei havaittu vastaavaa negatiivista korrelaatiota. **Lähde: Helsingin yliopisto**

Kuva: Jenni Roth

Alueidenkäyttölain luonnos lausunnoille loppuvuodesta

Alueidenkäyttölain luonnoksen on määrä tulla lausutta- vaksi vielä kuluvan vuoden puolella. Lakiluonnos sisäl- tää muutoksina aiempaan lainsäädäntöön muun muas- sa huomattavia joustomahdollisuuksia kaavoitukseen. Se sallisi asema- ja yleiskaavan samanaikaisen käsittelyn ja kuntien yhteisen yleiskaavan sekä sallisi poikkemisen van- hentuneesta yleis- tai maakuntakaavasta. **LH**

Viheraluiden puute käy kal- liiksi, mutta niiden tekijät uhkaavat loppua

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Luonnonva- rakeskuksen (Luke) ja Nordic Healthcare Groupin (NHG) tekemä ja Sitran rahoittama selvitys osoittaa, että Suomi voi saada luontoympäristöjen avulla jopa satojen miljo- onien eurojen vuotuisen hyödyn pelkäästään masennuksen ja tyypin 2 diabeteksen torjunnassa sekä astman lääkehoi- dossa. Selvityksessä arvioitiin ensimmäistä kertaa terve- ystaloustieteen menetelmillä, kuinka suuri voi olla luon- non terveysvaikutuksien taloudellinen merkitys Suomes- sa. Tarkasteltavana oli masennuksen ja tyypin 2 diabetek- sen ilmaantuvuus sekä astman lääkehoito.

Selvityksessä arvioitiin, miten kaupunkiympäristöjen viheralueiden määrän väheneminen kymmenellä prosen- tilla vaikuttaisi yhteiskunnan kokonaiskustannuksiin. Las- kelmien mukaan masennuksen vuosittaiset kokonaiskus- tannukset nousisivat 71–150 miljoonaa euroa ja tyypin 2 diabeteksen 67–139 miljoonaa euroa lähtötasosta. Astman kohdalla havaittiin, että jos suomalaiset lisäisivät viikoit- taisia luontokäyntejä, astman vuotuiset lääkekustannukset laskisivat.

Suomalaisille hyödyt tulevat tavallisimmin asuin- ja työ- ympäristöjen lähiluonnosta, mutta myös luontoretkiltä ja vapaa-ajan asumisesta. Vaikutukset syntyvät montaa reit- tiä: Luonto muun muassa suojaa saasteilta, melulta ja liial- liselta kuumuudelta, houkuttelee liikkumaan ja tarjoaa mahdollisuuden rauhoittumiselle. Lisäksi suora kontakti maaperän tai kasvillisuuden hyödyllisiin mikrobeihin voi vahvistaa elimistön puolustusjärjestelmän toimintaa.

Tutkijat esittävät katsauksessaan suosituksia väestöta- son luontoympäristöjen terveys- ja talousvaikutusten edis- tämiseksi. Arkiympäristöjä koskevat suositukset kohden- tuvat viheralaan ja sen toimintaa mahdollistaviin toimi- joihin ja muihin yhteistyötahoihin. Suositusten mukaan

Kuva: Pixabay

Selvityksessä käydään läpi olennaisia viherympäristöjen terveysvaikutuksia koskevia tutkimuksia. Yhtenä johtopäätöksenä todetaan, että "vihreät ympäristöt tarjoavat merkittäviä hyötyjä mielenterveydelle ja elpymiselle, mukaan lukien stressin vähentäminen, mielialan parantaminen ja elinvoimaisuuden lisääntyminen".

"Luontokontaktiin ja luonto- alueiden käyttöön rohkaisevaa viheralueiden suunnittelua ja hoitoa tulee kehittää."

Luontoympäristön terveysvaikutukset
ja niiden taloudellinen merkitys
-selvityksen raportti, Luke

kouluissa ja päiväkodeissa tulisi lisätä läheisten luontoympäristöjen käyttöä ja Suomi Liikkeelle -ohjelmaan tulisi sisällyttää koulujen ja päiväkotien lähiluonnon säilyttäminen ja ympäristön viherryttäminen. Suosituksissa esitetään kaavoitukseen nykyistä yksityiskohtaisempia luontoalueiden laadun ja koon huomioivia mitoitustavoitteita ja työkaluja, jotka kytkevät mukaan myös luontoympäristöjen terveys- ja ilmastohyödyt. Rakentamisessa tulisi säästää luontoympäristöä nykyistä paremmin ja luontokohteiden laatua parantaa ja ylläpitää. Luontokontaktiin ja luontoalueiden käyttöön rohkaisevaa viheralueiden suunnittelua ja hoitoa tulee suositusten mukaan kehittää.

Näiden suositusten toimeenpano edellyttää työvoimaa vi-

herrakentamiseen ja viheralueiden kunnossapitoon. Työvoimasta on kuitenkin pulaa, jonka odotetaan pahenevan edelleen, sillä Orpon hallitus lakkautti aikuiskoulutustuen. Viheralan koulutukseen hakeutuneista 90 prosenttia on ollut aikuisia alanvaihtajia, joiden kouluttamisen on usein mahdollistanut aikuiskoulutustuki.

Myös ammatillisen koulutuksen rahoitusta leikataan. Ammatillisen koulutuksen kehittämissyhdistys AMKEN lokakuussa toteuttamassa edunvalvontakyselyssä selvisi, että ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoitus vähenee vuonna 2025 yli 130 miljoonaa euroa. Taustalla on AMKEN mukaan Orpon hallituksen päättämät 120 miljoonan euron rahoitusleikkaukset sekä määräaikaisten rahoitusten päättymisen. Nämä yhdessä johtavat merkittäviin henkilöstövähennyksiin ammatillisissa oppilaitoksissa. Vähennykset kohdistuvat suurelta osin opetus- ja ohjaushenkilöstöön ja näkyvät myös viheralan koulutuksessa.

- Nyt olemme jo kuulleet, että opiskelijamäärät ovat pudonneet ja yhteistoimintaneuvotteluja on käyty hallituksen päätösten takia, toteaa Viherympäristöliiton toiminnanjohtaja **Taavi Forssell**.

Viherympäristöliitto on ottanut yhteyttä viheralan, yrittäjien ja ammattikoulutuksen järjestökenttään ja ehdottanut yhteistä kannanottoa ammatillisen koulutuksen leikkauksiin vaikuttamiseksi ja huoltovarmuudenkin kannalta tärkeän viheralan elinvoiman varmistamiseksi.

Lähteet: Luke, AMKE, VYL

Pimeän ja hämärän jatkumot osaksi kaupunkien suunniteltua valaistusta

Oulun yliopistossa keväällä käynnistyneen hankkeen tavoitteena on tutkia ja kehittää keinoja luoda erilaisiin kaupunkiympäristöihin hyviä ja turvallisia pimeyden ja hämärän kokemuksia sekä lisätä kaupunki- ja kuntaorganisaatioiden tietoisuutta ja osaamista hämärän ja pimeän arvot tunnistavan kaupunkivalaistuksen suunnittelusta, tilaamisesta ja toteutuksesta. Osaamisen vahvistamisessa keskeisellä sijalla on yhteistoiminnallisten prosessien kehittäminen valaistuksen suunnitteluun. - Kaupunkivalaistuksen suunnittelu vaatii monialaista asiantuntemusta, jota harvoin on yksittäisessä organisaatiossa kattavasti edustettuna, kuvaa Kestävän pimeän kumppanuudet -hankkeen vastuullinen johtaja, apulaisprofessori **Henrika Pihlajaniemi**. Hankkeen myöhemmissä vaiheissa yhteistyökunnissa kehitetään ja pilotoidaan erilaisiin kaupunkiympäristöihin soveltuvia suunnittelun ja toteutuksen ratkaisumalleja, jotka pienentävät energiankulutusta ja lisäävät pimeän kauden hyvinvointia. Kehitystyössä eri näkökulmat - arkkitehtuuri, valaistussuunnittelu, taide, humanistiset tieteet ja tuotantotalous - täydentävät toisiaan. **Lähde: Oulun yliopisto**

MIKSI JA MITEN?

1 TARVE VÄHENTÄÄ VALAISTUSTA KAUPUNGEISSA ON TUNNISTETTU

Ylivalaisun haittavaikutukset ihmisen ja luonnon hyvinvoinnille sekä tarve vähentää energiankulutusta on tiedostettu viime vuosina. Toisaalta hyvin suunniteltu valaistus tukee ihmisten kokemuksia viihtyisästä kaupungista ja luo positiivista kaupunkikuvaa.

2 HAVAITOKÄVELYJÄ ASUKKAILLE JA AMMATTILAISILLE

Pohjois-Pohjanmaalle keskittyvässä tutkimuksessa kartoitetaan julkisen valaistuksen suunnittelun ja toteutuksen prosesseja ja yhteistyöverkostoja. Lisäksi analysoidaan tutkimuspaikkakuntien valaistusta ja valaisemattomia alueita asukkaille ja ammattilaisille järjestettävien havaintokävelyiden ja karttakyselyiden avulla sekä mittaamalla ympäristöjen valoisuustasoa luminanssikuvauksilla.

3 YHTEISTYÖLLÄ LUODAAN RATKAISUMALLEJA

Hankkeessa toteutettavat kestävän pimeän pilotti-kohteet esittelevät energiankulutusta pienentäviä ja pimeän kauden hyvinvointia lisääviä ratkaisumalleja ja synnyttävät alueen elinvoimaisuutta, yritystoimintaa ja työllisyyttä tukevia ekosysteemejä.

Kuvakaappaus Pinkasta

Pinkka palkittiin

Helsingin yliopiston avoimen tieteen palkinto 2024 on myönnetty lajintuntemuksen oppimisympäristö Pinkalle. Pinkka on Helsingin yliopiston Luonnontieteellisessä keskusmuseossa kehitetty verkko-oppimisympäristö, jonka tavoitteena on laajosaamisen laaja-alainen kehittäminen, tieteellisten tutkimusaineistojen laadun parantaminen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvän tietoisuuden lisääminen. Pinkalla on keskimäärin kuukausittain yli 3 000 käyttäjää. Avoimen tieteen palkinnon otti vastaan professori **Jouko Rikkinen**. Lähde: Helsingin yliopisto

Kuva: Pixabay

Kuvakaappaus taivaanvahti-sivustolta

Pimeät paikat kartalla

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa on koonnut Taivaanvahti-sivustolla olevaan karttaan paikkoja, joissa on riittävän pimeää taivaankappaleiden havainnointiin. Paikat on luokiteltu valosaasteen määrän mukaan. Asteikon pimeimmässä päässä ovat kolmella tähdellä merkityt paikat, joissa ei ole lainkaan valosaastetta. Myös kahden ja yhden tähden paikoissa voidaan havaita linnunradan osia. Havainnointiin soveltuvia, vähiten pimeitä paikkoja kuvataan sellaisiksi, joissa vain kirkkaimmat tähdet näkyvät. Palvelu löytyy osoitteesta taivaanvahti.fi. Lähde: Ursa

Kuva: Harris-Kjisik Arkkitehdit, Arkkitehtiryhmä Reino Koivula

Luontosairaalan paluu?

Helsinki suunnittelee Malmille uutta sairaalaa nykyisen sairaalan yhteyteen. Uuden rakennuksen suunnittelusta järjestetyn arkkitehtuurikilpailun voittajaksi valittiin Arkkitehtiryhmä Reino Koivula Oy ja Harris Kjisik Arkkitehdit Oy ehdotuksellaan Puutarhat. Arkkitehtuurikilpailun päätavoitteena oli suunnitella hyvää julkista tilaa ja parantavaa ympäristöä, jossa luonto on isossa roolissa. Lähde: Helsingin kaupunki

Kuva: Janne Saariolli

Valtionpalkinto maisema-arkkitehti Janne Saariolle

Taiteen edistämiskeskus on myöntänyt vuoden 2024 lasten- ja nuorten kulttuurin valtionpalkinnon maisema-arkkitehti **Janne Saariolle**, joka on suunnitellut Suomeen yli 50 skeittipuistoa. Skeittipuiston rakennusmateriaali on usein kierrätettyä. Esimerkiksi Ruotsin Luulajan Steelparkissa (2011) Saario hyödynsi paikalliselta terästehtaalta käytöstä poistettuja teräskappaleita. Veistoksellisten, kestävien ja sileiden pintojen vastapainona puistoissa on kasvillisuuden pehmeyttä, kerrotaan palkinnon perusteluissa. Lähde: Taite

Viherympäristö-lehti sai uuden nimilogan

Lehden nimilogan uudelleen muotoilu liittyy Viherympäristöliiton visuaalisen ilmeen uudistukseen. Logon ulkoasussa on pyritty selkeyteen ja tunnistettavuuteen painetuissa materiaaleissa sekä verkkoympäristössä. Ä:n ja Ö:n pisteinä toimivat orgaaniset muodot on lainattu VYL:n uudessa ilmeessä käytetystä graafisesta elementistä. Niillä viitataan rakennetun ympäristön kasvillisuuteen, joka on teemallisesti viheralan ydinaihe. LH

VIHERYMPÄRISTÖ

Kuva: Kaupunkiliikenne Oy

Raitiotielle BREEAM-luokitus

Kalasatamasta Pasilaan -hanke sai Suomen ensimmäisenä raitiotiehankkeena BREEAM Infrastructure -ympäristöluokituksen. Hankkeessa käytettiin uudeleen kaivuunmassoja ja purettuja katukivetyksiä. Lisäksi toteutettiin luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä. Raiteiden läheisyydessä nähdään esimerkiksi lahopuita ja niittykasvillisuutta. **Lähde: Pää-kaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy**

Kuva: Biopallo Systems Oy

Puutarha-alan innovaatiopalkinto kahdelle yritykselle

Kauppapuutarhaliiton järjestämässä Uuden Tekniikan Päivässä 31.10. innovaatiopalkinnon saivat IC-RAS Motion Control Solutionsin avoimen lähdekoodin kasvihuoneen automaatiojärjestelmä ja Biopallo Systems Oy:n innovaatio, joka mahdollistaa turvopohjaisen kasvualustan uusiokäytön bioreaktorin avulla (kuvassa). **Lähde: Kauppapuutarhaliitto ry**

Kuva: YIT

Vastuullinen kiertotaloustiili

Keskuskauppakamarilta Vuoden Vastuullisuusteko -palkinnon saanut tiili on valmistettu 40-prosenttisesti kierrätysmateriaaleista, kuten saniteettiposliinista ja kierrätyslasista. Kiertotaloustiili syntyi YIT:n, Yrjö ja Hanna -säätien, ARK-house arkkitehtien, A-Insinööriin, littalan ja Wienerbergerin kanssa Elinikäisen oppimisen kiertotalouskortteli -hankkeessa Helsingin Jätkäsaareen. Tiili on keskeinen osa konseptia, joka kattaa rakennuksen koko elinkaaren. **Lähde: YIT**

Kuva: Liisa Hyttinen

Myynti- ja markkinointitaitojen preppausta viherrakentajille

Viher- ja ympäristörakentajat ry:n (VYRA) koulutuspäivillä 21.-22.11. perehdyttiin myynnin, tuotteistamisen, some-markkinoinnin ja tekoälyn saloihin. Aihe on ajankohtainen, sillä rakennusalan alavireisen kauden vaikutukset ovat alkaneet heijastua myös viherrakentamiseen. Alan yrityksillä on viime vuosina riittänyt töitä niin paljon, ettei myynti- ja markkinointitaitoihin ole ollut tarvetta erityisesti panostaa, mutta tilanne on suhdannemuutoksen vuoksi muuttunut ainakin toistaiseksi.

- Viheralan yritykset ovat päässeet helpolla, sanoo **Mika D. Rubanovitsch**, joka luennoi tilaisuudessa myynnin uudistamisesta.

Sekä hän että some-markkinoinnista ja tekoälyn hyödyntämisestä puhunut **Heli Annala** painottivat, että näkyvyyden saamiseksi soomeen sovitettu, pystymuotoinen videosisältö on erityisen tehokas tapa herättää yleisön kiinnostus. Sisältö saa olla arkista.

- Esimerkiksi työvaiheiden esittely on alan ulkopuolisille usein kiinnostavaa, Annala vinkkaa. **LH**

Kuva: Jenni Roth

Rakennusala tavoittelee vastuullisuutta

Rakennusteollisuus RT on julkaissut rakennusalan vastuullisuusohjelman, jossa tavoitellaan mm. vähähiilistä ja ilmasto-resilienttiä rakennettua ympäristöä ja luontoa huomioivaa rakentamista. Ohjelman viisi teemaa ovat ilmastonmuutos, biodiversiteetti, kiertotalous, työvoima ja liiketoimintaperiaatteet. Vähähiilisydestä ja biodiversiteetistä RT on jo aiemmin laatinut tiekartat ja ensi vuonna on tulossa opas mm. monimuotoisuuden huomioimiseen. **Lähde: RT**

Viherpäivät

5.–6.2.2025

Jyväskylän Paviljonki

TERVETULOA VIHERPÄIVILLE 5.-6.2.2025!

Viheralan eturivin tapahtumassa kokoonnutaan alan tärkeiden asioiden äärelle, kohtaamaan kollegoita ja oppimaan uutta.

Vuoden 2025 Viherpäivien teema ”Elävä lähivihreä” pohtii lähivihreän monia merkityksiä. Miten elävää lähivihreää voidaan suunnitella ja toteuttaa? Miten saamme lisää vihreää kaupunkeihin ja miten alati tiivistyvät kaupunkialueet saadaan riittämään kaikille? Miten erilaisissa rakennushankkeissa otetaan huomioon lähivihreä ja tulevaisuuden kunnossapitotoimet? Puhutaanko viheralueiden kunnossapidon merkityksestä riittävästi?

Viherpäivät tarjoaa monipuolisesti tietoa ajankohtaisista hankkeista sekä hyviä käytäntöjä ja onnistuneita esimerkkejä elävästä lähivihreästä. Lisäksi Viherpäivien näyttelyssä voit kohdata viheralan yrityksiä, kun lähes sata näytteilleasettajaa saapuu paikalle esittelemään tuotteitaan ja palveluitaan sekä kertomaan toiminnastaan.

Näyttely tarjoaa monipuolista ohjelmaa, kun näyttelyalueen lava uudistuu ja nimi vaihtuu Viherympäristö-Areenaksi! Viherympäristö-Areenalla käydään keskusteluja päivänpolttavista aiheista. Viherympäristö-lehti on näkyvästi mukana Areenan ohjelmassa tuoden lavalle keskusteluja vuoden 2025 tulevista lehden teemoista. Areenalla kuulet myös käytännönläheisiä puheenvuoroja Viherpäivien teemaan liittyen.

Lisäksi Viherpäivien iltajuhla uudistuu ViherGaalaksi ja siirtyy tunnelmalliseen A-halliin!

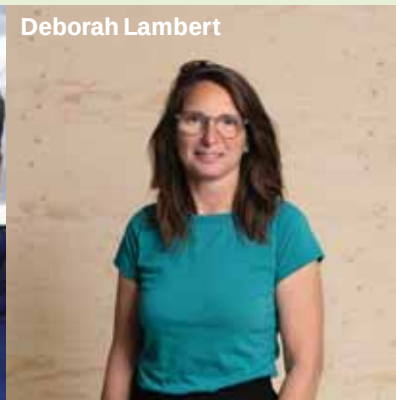
Cecil Konijnendijk

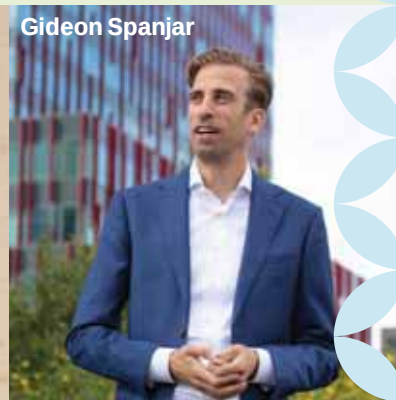
Matthew Dennis

Deborah Lambert

Gideon Spanjar

ILMOITTAUTUMINEN ON AVOINNA!

Viherpäivien ilmoittautuminen on avoinna ke 22.1.2025 klo 8 saakka. Lipputyypit, hinnat ja lisätiedot ilmoittautumisesta löydät uudistuneilta verkkosivuiltamme viherpaivat.fi

KUTSU KAVERI MUKAAN VIHERPÄIVILLE JA HYÖDYNNÄ EDULLINEN RYHMÄLIPPU!

Ryhmälipun voit ostaa, kun ryhmässä on vähintään 3 henkilöä. Ryhmäliput ovat myynnissä pe 10.1.2025 klo 8 saakka
LIPPUKAUPPA: events.liveto.io/events/viherpaivat-2025

Viherpäivät

5.–6.2.2025

KESKIVIikko 5.2.2025

9:00	NÄYTTELY AUKEAA Aamukahvi tarjolla seminaarilipun ostaneille näyttelyhallissa C, Yhdistystorikahvilassa		
9:00-11:00	NÄYTTELY JA VIHERYMPÄRISTÖ-AREENA Paneelikeskustelu: Takuuajan kunnossapito		
	ENCORE		
11:00-11:15	TERVETULOA VIHERPÄIVILLE Taavi Forssell ja Pirjo Sirén, Viherympäristöliitto ry		
11:15-12:00	Vital Urban Green Spaces – Planning and Managing for Health, Climate, and Nature Connection KEYNOTE SPEAKER: Cecil Konijnendijk, Nature Based Solutions Institute		
12:00-12:10	TAUKO		
	ENCORE	TEMPO	VIHERYMPÄRISTÖ-AREENA
12:10-13:00	Oranssi polku: The Urban Landscape: a spatial-ecological perspective Matthew Dennis, University of Manchester <i>Lecture in English</i>	Vihreä polku: Hiiliviisas kaupunkivihreä viheralan käytännöissä Outi Tahvonen, Hämeen ammattikorkeakoulu Luontopohjaiset oppimisympäristöt Anna- Mari Tiitinen- Kairi ja Katriina Arrakoski, Helsingin kaupunki	Keskiviikon pääteemoina: Dynaaminen ja pölyttäjäystävällinen kasvillisuus Meidän kaikkien elinympäristöt
13:00-14:30	LOUNAS JA NÄYTTELY		
14:30-15:15	Vihreä polku: A Landscape Perspective from Barcelona Marina Cervera Alonso de Medina, Nablabcn <i>Lecture in English</i>	Sininen polku: Rakennusteollisuuden biodiversiteettikartta ja sen jalkauttaminen työmaille Juha Laurila, Rakennusteollisuus RT	
15:15-15:25	TAUKO		
15:25-16:05	Keltainen polku: Embracing Nature-Inclusive Urban Development: Shifting from Design-Centric Approaches to Sustainable Growth and Management of Natural Capital Gideon Spanjar, Aeres University of Applied Sciences <i>Lecture in English</i>	Oranssi polku: Miten turvataan kaupunkivihreän ja latvuspeittävyiden hyödyt tiivistyvässä kaupungissa? Ranja Hautamäki, Aalto-yliopisto	
16:00-17:00	NÄYTTELY JA KUOHUVIINITARJOILU (sisältyy täyspaketti- lippuihin, kuohuviiniä voi myös ostaa paikan päältä)		
17:00	NÄYTTELY SULKEUTUU		
18:00-18:50	ViherGalan ovet avoinna ja etkot baarissa, trubaduuri		
19:00-01:30	ViherGaala A- HALLISSA		

VIHREÄ POLKU: LISÄÄ LÄHIVIHREÄÄ

Lähivihreän lisäämisen näkökulmasta kuulemme mm. hiilensidonnan lisäämisestä kaupunkialueella, Barcelonan vanhojen katujen muuttamisesta viherkaduiksi sekä uusista tavoista lisätä viherpinta-alaa. Millä tavalla voimme käytännössä vaikuttaa viheralan ammattilaisina vihreän lisäämiseksi infrastruktuuriin? Minkälaisia ratkaisuja on kehitetty ja kokeiltu Suomessa ja ulkomailla vihreän lisäämiseksi?

SININEN POLKU: ELÄVÄÄ LÄHIVIHREÄÄ RAKENTAMISESSA

Miten rakentamisessa huomioidaan monimuotoisuusnäkökulma ja luontoarvot. Miten eri rakennushankkeissa on otettu huomioon luontoarvot? Millaisia ratkaisuja toteutettiin ja miten ne sovitettiin olemassa olevaan luontoon? Millä tavalla hankkeissa lisättiin elävää lähivihreää? Kuulemme myös rakennusteollisuuden biodiversiteetikartan jalkauttamisesta käytännössä viheralalle.

KELTAINEN POLKU: KUNNOSSAPITO KUNNIAAN

Mikä on kunnossapidon rooli elävän lähivihreän mahdollistajana? Otetaanko viheralueiden kunnossapito riittävästi huomioon hankkeiden suunnitteluvaiheessa? Puhutaanko viheralueiden kunnossapidosta riittävästi? Minkälaiset vaikuttamiskeinot on todettu hyviksi kunnossapidon määrärahojen turvaamiseksi? Miten kunnossapidon sujuvuuteen voi vaikuttaa jo viheralueiden suunnitteluvaiheessa? Kunnossapidon polulla kuulemme myös käytännön esimerkkejä onnistumisista kunnossapidon toimissa.

ORANSSI POLKU: TIIVISTYVÄT YHDYSKUNNAT

Kaupunkialueet tiivistyvät, mutta samalla niiden tulisi palvella useampaa käyttöä. Miten koko ajan tiivistyvistä kaupunkialueista voidaan saada kaikille lajeille sopiva? Miten samat alueet saadaan riittämään ja palvelemaan useampaa käyttöä?

TORSTAI 6.2.2025

9:00-15:30	NÄYTTELY AVOINNA		
9:15-9:50	OHJELMAA VIHERYMPÄRISTÖ-AREENALLA		
	ENCORE	TEMPO	VIHERYMPÄRISTÖ-AREENA
10:00-10:45	Vihreä polku: Kokeilemalla vehreämpi kaupunki, paneelikeskustelu Mirka Råberg, Forum Virium	Sininen polku: Biodiversiteetti infrahankkeessa – case Kalasatamasta Pasilaan Sara Caetano ja Elina Regårdh, WSP Finland Korkeatasoista elävää lähivihreää hyvällä prosessilla - VYR voittajan esittely	Torstain pääteemoina: Kuntavaalit Taidetta ja valoa kaupunkiin
10:45-10:55	TAUKO		
10:55-11:40	Keltainen polku: Hyvin suunniteltu on puoliksi hoidettu – Kunnossapidon huomioiminen hankkeiden suunnitteluvaiheessa Heidi Kiuru, Helsingin kaupunki	Oranssi polku: Kaupunki tiivistyy - miten tila saadaan riittämään kaikille? Maria Hyövähti, Helsingin kaupunki	
11:40-11:50	TAUKO		
11:50-12:35	Sininen polku: Asfaltti kukkimaan case Näsinsillat-puistosilta Raija Tevaniemi, Tampereen kaupunki ja Elsi Lehto, Maanlumo Oy	Wau – How Wild – Esimerkkejä Rauman Wihertoimen LuMo-kohteista, niiden synnystä ja kunnossapidosta eri hoitotason alueilla Päivi Luotonen, Rauman kaupunki Wihertoimi ja Paula Taskila, Kempeleen kunta	
12:35-14:30	LOUNAS JA NÄYTTELY		
	ENCORE		
14:30-15:15	What would nature do? KEYNOTE SPEAKER: Deborah Lambert, Felixx Landscape Architects & Planners		
15:15-15:30	YHTEENVETO JA PÄÄTÖSSANAT		
15:30	Viherpäivät päättyy		

Järjestäjä pidättää oikeuden muutoksiin.

MATKALLA JONNEKIN

Viheralalle päädytään moninaisia reittejä ja sen sisällä voi edetä aina uudenlaisten töiden pariin. Salla, Juha ja Koo ovat jo kokeneita ammattilaisia, mutta minne heidän urapolkunsa seuraavaksi johtavat?

Alan ulkopuolella, varsinkin nuorten keskuudessa viheralan mahdollisuudet tunnetaan huonosti, vaikka ala on avainasemassa rakennetun ympäristön kestävyyshaasteiden ratkaisemissa, ja vaikka nämä haasteet ovat nousemassa yhä useamman julkisen ja yksityisen toimijan prioriteettilistan kärkeen.

teksti ja kuvat: LIISA HYTTINEN

DIGILEHDESSÄ:

LUE LISÄÄ SALLAN,
JUHAN JA KOON
MATKASTA VIHERALALLA

+ VIDEOKLIPIT

- Viheralalla voi myös tienata, kun opiskelee itselleen ylempiä puutarha-alan tutkintoja ja pyrkii työnjohdollisiin tehtäviin. Sitä kautta saa yleensä vakituisen sekä korkeapalkkaisemman työpaikan, sanoo monipuolisesti viheralaa opiskellut Salla Tuominen, jonka opintopolku vie nyt kohti suunnittelijan ammattia.

EUROOPPALAISTA YHTEISTYÖTÄ

Viherympäristöliitto on Suomen edustajana mukana eurooppalaisessa GreenVEU-hankkeessa, jonka tavoitteena on löytää keinoja viheralan ammatillisen koulutusten vetovoiman lisäämiseksi nuorten keskuudessa. Toisena tavoitteena hankkeessa on parantaa osaavan työvoiman saatavuutta alalla.

Vuonna 2022 alkaneessa hankkeessa on tähän mennessä tehty taustatutkimusta siitä, mikä saa tai ei saa nuoria hakeutumaan viheralalle. Eri maiden toimijat ovat verkostoituneet hankkeen puitteissa ja tuottaneet kaikille avointa materiaalia esimerkiksi koulutusten markkinoinnin tueksi.

Hanke huipentuu Viherympäristöliiton järjestämään seminaariin, joka järjestetään Jyväskylän Paviljongissa aivan Viherpäivien 2025 alla 4.2.2025. Nimellä *Green Talent Recruitment – VET for a Sustainable Future Seminar* järjestettävä tapahtuma kokoaa yhteen hankkeen kansainväliset toimijat, viheralan koulutuksentarjoajat ja työnantajat verkostoitumaan, osallistumaan työpajoihin ja tutustumaan hankkeessa tuotettuihin materiaaleihin.

GreenVEU-hankkeen rahoittaa Erasmus+-ohjelma ja siinä ovat mukana Suomen lisäksi Alankomaat, Unkari, Romania, Tanska ja Espanja.

TYÖPAJOISTA RATKAISUJA

Viheralan vetovoiman kannalta haastavimmat kysymykset liittyvät alan tunnettuuteen, kausityöluonteisuuteen ja palkkaukseen. Myös ulkoilma työympäristönä sekä työn fyysisyys askarruttavat alavalintoja tehtäessä. Raskaimmat työt sopivat parhaiten hyvässä fyysisessä kunnossa oleville nuorille työntekijöille. Mahdollisuudet opiskella lisää ja vaihtaa työuran edetessä esimerkiksi työnjohdollisiin tai suunnittelutehtäviin ovat tärkeitä. Samalla ne voivat luoda pitkällekin ulottuvia, mielenkiintoisia tulevaisuudennäkymiä alaa harkitseville nuorille.

Ratkaisuja vetovoimahaasteisiin pohdittiin GreenVEU-hankkeen kahdessa työpajassa vuonna 2024. Niihin osallistui edustajia viheralan koulutusta tarjoavista oppilaitoksista sekä yrityksistä, kunnista ja järjestöistä, jotka ovat kiinnostuneita edistämään asiaa.

Työpajoissa on nostettu esiin esimerkiksi se, että yläasteella järjestettävät työelämään tutustumisjaksot (TET) tulisi sijoittaa loppukevälle mieluummin kuin talvikuukausille. Viheralan toimijoiden kannattaisi aktiivisesti tarjota TET-paikkoja ja panostaa siihen, että nuori saa työstä positiivisia kokemuksia. Myös kesätyö- ja harjoittelupaikkoja on tärkeää olla runsaasti tarjolla siten, että nuoret, vielä kokemattomatkin harjoittelijat pääsevät tekemään mielekkäitä ja monipuolisia töitä sekä oppimaan kiinnostavia asioita alasta.

URATARINOILLA IHMISET ESIIN

Osana GreenVEU-hanketta jokainen hankkeen osallistujamaa on julkaissut tarinoita, videoita ja valokuvia, jotka ovat alan kaikkien toimijoiden vapaasti hyödynnettävissä, esimerkiksi koulutusten markkinointiin ja alan yleiseen tunnetuksi tekemiseen. Viherympäristöliitto vastasi tähän tehtävään haastatteleamalla kolmea viheralan ammattilaista ja julkaisemalla heidän ammatillisesta polustaan sekä taustoja että tulevaisuuden suunnitelmia valottavat uratarinat.

Haastateltaviksi löytyi kolme valloittavaa persoonaa, joiden uratarinat ovat kiinnostavalla tavalla erilaisia. Pari yhdistävää piirrettä niistä kuitenkin nousee voimakkaasti esiin: alalle on päädytty enemmän tai vähemmän mutkaisen polun kautta, mutta kun siihen oli kiinnittyty, on syntynyt halu syventää viheralan osaamista ja edetä työuralla.

Ohessa kerrotaan uratarinoista tiivistetysti. Koko uratarinat sekä videoklipit haastatteluista löytyvät Viherympäristö-digilehdestä kaikille avoimena sisältönä.

Kuva: Judit Tóth

GreenVEU-hankkeen toimijat ovat kokoontuneet eri maissa. Kuva on otettu Budapestissa syksyllä 2023. Kuvan henkilöt vasemmalta oikealle:

Emese Tóth, Agricultural Vocational Centre of the Central Hungarian Region, Unkari; Michael Sejer, Green Academy, Tanska; Ildikó Vörös, Agricultural Vocational Centre of the Central Hungarian Region, Unkari; Barbara van Ginneken, Katapult, Alankomaat; Omar Madrid Rebollar, EFA la Malvesia, Espanja; Tamara Tuza, Agricultural Vocational Centre of the Central Hungarian Region, Unkari; Tuomo Vainikainen, Viherympäristöliitto, Suomi; Simona Pacurar, WorldSkills Romania; Ignacio Hernández, EFA la Malvesia, Espanja; Tiia Naskali, Viherympäristöliitto, Suomi; Laura Roebroek, Katapult, Alankomaat; Taavi Forssell, Viherympäristöliitto, Suomi; Peder Glud, Green Academy, Tanska

- Kun nuorena kartuttaa käytännön kokemusta, saa hyvän pohjan siirtyä toimestotöihin asiantuntijaksi, sanoo arboristina Espoon kaupungilla työskentelevä Juha Palojärvi.

Arboristin työ on itsensä voittamista

Peruskoulussa **Juha Palojärvellä** ei ollut vielä aavistustakaan, millaista työtä haluaisi aikuisena tehdä. Parin muun alan kokeilun jälkeen hän päätyi opiskelemaan puutarhalaa Saaren kartanossa Mäntsälässä.

- Sitten yhtenä päivänä viherrakentamisen opettaja oli pois ja sijaiseksi tullut arboristi vei meidät vähän kokeilemaan puukiipeilyä. Siitä jäi sellainen pieni kipinä, Juha kertoo.

Puutarhakoulun loputtua Juha hakeutui siviilipalvelukseen, jonka hän suoritti Espoon kaupungin viherkunnossapidossa. Siellä oltiin juuri perustamassa puunhoitoryhmiä, jollaiseen Juhakin pääsi mukaan. Hän jäi kaupungille töihin. Arboristin opinnot Juha kävi välillä suorittamassa Hyvinkäällä Hyria ammattikoulussa, ja työ Espoon kaupungilla jatkui.

Innostavinta arboristin ammatissa on Juhan mielestä ollut korkealla puiden oksistossa tehtävän työn jännittävyys.

- Tämä on sellaista itsensä voittamista – varsinkin kun lähdetään etenemään oksia pitkin puun rungosta ulospäin, sanoo Juha ja lisää, että hänellä on ollut korkeanpaikankammoakin, mutta se on täytynyt tässä työssä voittaa.

Työ Espoon kaupungilla rytmittyy vuodenaikojen mukaan.

- Keväällä tehdään paljon esimerkiksi nuorten katupuiden rakennelikkauksia, kesällä taas hoitoleikkauksia, kuten kuolneiden oksien poistoa. Välissä tehdään myös puiden kuntokartoituksia sekä inventointeja. Talvella keskitymme puistometsien hoitoon, tehdään raivauksia ja puiden kaatoja, Juha tiivistää arboristin työvuoden.

Juha on myös kehittänyt kiipeilytaitoaan osallistumalla

Kesäkuussa 2024 Juhalla oli tehtävänä tammen hoitoleikkaus Auroran koulun luona Espoossa. Marraskuussa työlistalla ovat syksyn viimeiset puiden leikkaukset, kuntoarviointeja sekä huonokuntoisten puiden kaatoja. Töitä teettävät myös asukaspalautteet esimerkiksi kasvillisuuden aiheuttamista näkemäesteistä katualueilla.

- Näitä käymme sitten tarkastamassa sekä tekemässä tarvittavia toimenpiteitä, Juha kertoo.

puukiipeilykilpailuihin SM- ja EM-tasolla. Lisäksi hän on päätyönsä ohella opettanut alan oppilaitoksissa sekä toiminut yrittäjänä puunhoitotuotteiden parissa. Juhalla on suunnitelmissa myös jatkokouluttautua.

- Työn fyysisyyden vuoksi ajatuksena on tulevaisuudessa suunnata konsultointitehtäviin ja opiskella ammattikorkeakoulussa hortonomiksi tai metsäinsinööriksi, Juha pohtii.

Intohimo vaikuttaa kaupunkisuunnitteluun ajoi Koo Okkonen ammatilliselta polulta yliopistoon. Kausityössäkin häntä eivät siihen usein liitetyt epävarmuudet pelottaneet.
- Jos teet kausityöläisenä hommat hyvin, niin seuraavalla kaudella saat paikan aika takuuvarmasti.

Käytännön töistä hyötyä yliopistossa

Koo Okkonen etsi peruskoulun jälkeen omaa alaansa kuvataiteen, kirjastotyön ja terveydenhuollon parista. Kolmen kuukauden jakso vapaaehtoisena luomupuutarhurina Japanissa avasi lopulta uran, joka sisältää kiehtovia mahdollisuuksia kauas tulevaisuuteen.

- Sain ihme aivoituksen, että lähden vapaaehtoisluomupuutarhuriksi Japaniin WWOOF-järjestön kautta. Siellä minussa heräsi puutarhurius ja ajatus, että ehkä tämä voisi olla se juttu, Koo kertoo.

Palattuaan Suomeen Koo löysi Tampereella sijaitsevan Ahlmanin ammattiopiston eli AhlmanEdun viherrakentajan koulutuksen. Siellä hän sai hyvän pohjan viheralalle, sekä viheralueiden rakentamiseen että kunnossapidon töihin. Erityisesti opinnoissa saatu kasvintuntemus on ollut arvokas oppi viheralalla työskennellessä sekä Koon myöhemmissä opinnoissa.

Opintojen aikana Koo pohti myös syvällisempiä kysymyksiä. Onko urbaani kaupunkikulttuuri ympäristön kannalta kestävä? Olisiko askeettinen elämä luonnon ehdoilla parempi vaihtoehto? Pohdinnoissaan hän päätyi siihen, että parasta on yrittää sovittaa ihmisen ja luonnon toimintaa yhteen – ja että se on viheralan tehtävä.

- Kulttuuria, taidepöhinää, hyvää urbaania meininkiä – mutta ei pilata luontoa samalla, Koo summaa.

Hän oivalsi myös, että voi itse tehdä asialle jotain ja alkaa viemään tätä yhteensovittamista eteenpäin.

Samalla Koon silmissä siinsi jo seuraava haaste: maise-
ma-arkkitehtuurin opinnot Aalto-yliopistossa. Koo ei ollut

Haastattelu tehtiin kesäkuussa 2024 Koon opiskelumiljöössä Aalto-yliopiston kampuksella Espoon Otaniemessä. Lopukesästä hän työskenteli puutarhurina Marketanpuistossa. Syksy on puolestaan mennyt opintojen, alaan liittyvän yhdistystoiminnan parissa sekä opetustöiden parissa.
- Tarkoitukseni on myös hakea keväälle töitä maise-
ma-arkkitehtuuritoimistoilta taikka kaupungilta.

käynyt lukiota, mutta paikka aukesi pääsykokeiden kautta. Koo on päässyt opintojensa aikana myös jakamaan aiemmassa viheralan koulutuksessa ja käytännön työssä saamiaan oppeja muille opiskelijoille toimimalla opettajana.

Tulevaisuudessa Koo haaveilee omasta yrityksestä, ja myös opintojen jatkaminen maisterintutkinnon jälkeen kiinnostaa.

- Väitöskirja ja tohtorin tutkinto olisi kiehtova juttu.

Salla esitteli työtään Nastolan hautausmaalla kesäkuussa 2024, jolloin hän vielä jännitti jatko-opiskelupaikan saamista. Paikka irtosi ja marraskuussa hänellä on kestävän kaupunkisuunnittelun insinöörin opinnot täydessä vauhdissa. Niiden ohessa uusi virka hautausmaalla pitää kiireisenä.

- Sain jatkoa työsopimukseeni vuoden verran ja toimin nyt hautausmaavastaavana, Salla iloitsee.

Parasta on, kun näkee kättensä jäljen

Salla Tuominen kävi töissä jo peruskoulun aikana. Sen päätyttyä, muutamia aloja kokeiltuaan, Salla löysi viheralan ja suoritti Hyria ammattikoulussa puutarhatuotannon opinnot.

- Tykkäsin opinnoissa siitä, että asiat voi opetella käytännön työssä. Ei ole tarvinnut istua koulun penkillä kovin paljon, Salla kertoo.

Valmistumisen jälkeen Salla muutti Lahden seudulle ja pääsi rakennusliike YIT:lle töihin viheraluetyöntekijäksi. Työtä tehtiin kaupungin viheralueilla. Ala tuntui omalta, ja Salla innostui opiskelemaan lisää: yhden kesän aikana hän kävi työn ohella puistopuutarhurikoulutuksen.

Työ kaupunkien viheralueilla toi arvokasta kokemusta. Salla on ollut hoitamassa niin leikkialueita, teiden viherkaistoja kuin erilaisia puistojakin. Ulkotyössä asenteen on oltava kohdallaan, koska töitä tehdään joka säällä keväästä pitkälle syksyyn.

- Työtahti kaupungilla oli kova, aikataulua vasten tehtiin töitä, Salla kertoo.

Salla pitää eniten työn käytännölläisyydestä.

- Parasta työssä on, kun näkee kättensä jäljen. Hyvä puoli on myös se, että kun työ on fyysistä, ei työpäivän jälkeen tarvitse miettiä kuntosalille menoa, Salla sanoo.

Kovasta työtahdistä huolimatta Sallalla on riittänyt energiaa opiskella jälleen lisää: viime keväänä hän suoritti johtamiseen keskittyvän viheraluemestarin tutkinnon. Samoihin aikoihin Salla pääsi uuteen työpaikkaan Nastolan seurakunnan hautausmaalle. Siellä hän on päässyt kausivastaavaksi ja johtaa viiden hengen tiimiä. Hautausmaalla työtahti on rauhallisempi, koska aikaa on oltava myös asiakkaiden eli surevien omaisten kohtaamiselle.

- Hautausmaalla ei voi juosta kukat kainalossa istuttamaan, vaan on kunnioitettava alueen rauhaa.

Sallan katse on vankasti tulevaisuudessa, ja pian haastattelun jälkeen tulikin ilouutinen: uusi opiskelupaikka oli auennut Lahden ammattikorkeakoulusta. Sen myötä Salla aikoo valmistua kestävän kaupunkisuunnittelun insinööriksi. *no*

KAUHEESTI TÖITÄ, TARVITAAN TEKIJÖITÄ.

Porin kaupunki hakee

VIHERRAKENNUTTAJAA

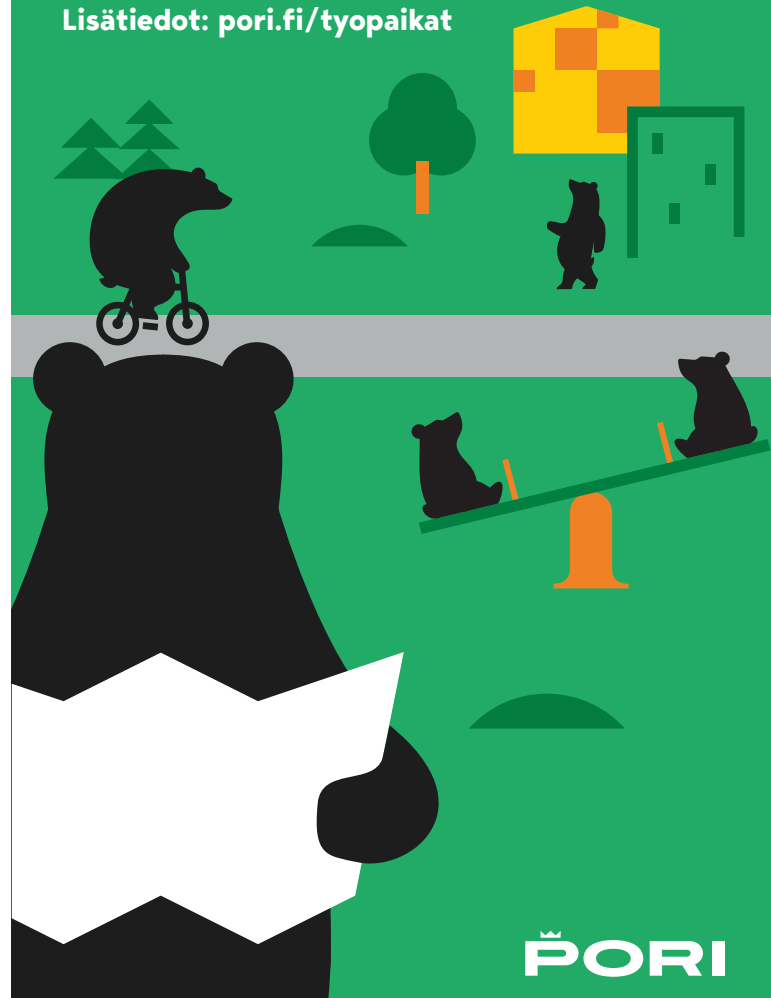
toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen.

Viherrakennuttaja toimii viheralueita koskevien investointikohteiden teknisenä rakennuttajana vastaten sekä uudiskohteiden että perusparannuskohteiden rakennuttamisesta ja valvonnasta. Työtehtäviin kuuluvat infrahankkeiden rakennuttaminen ja valvonta urakoitavissa ja omajohtoisissa työkohteissa sekä osallistuminen tulevien rakentamiskohteiden suunnitteluvaiheeseen.

Tyypillisiä työkohteita ovat puistot, leikkipaikat, koirapuistot, torit, aukiot ja oleskelualueet sekä kadunrakennuskohteiden vihertyöt, joita ovat esimerkiksi katupuut, meluvallit ja suojapenkeerit sekä viherkaistat, jalankulku- ja pyöräteihin liittyvät viherympäristöt sekä liikenneympyröiden toteutukset. Viherrakennuttaja on omalta osaltaan toteuttamassa viihtyisää, laadukasta ja kestävää kaupunkiympäristöä!

Työ on vastuullista ja monipuolista. Viherrakennuttaja pääsee näkemään koko prosessin suunnittelusta rakennuskohteen valmistumiseen asti!

Lisätiedot: pori.fi/tyopaikat

PORI

Paikkoja kasvillisuudelle tiivistyvissä kaupungeissa

teksti: MIRKA RÅBERG

kuva: VESA LAITINEN / FORUM VIRIUM HELSINKI

Tiivistyvät kaupungit kaipaavat lisää vehreyttä ja luontoa, mutta muutos edellyttää uusia ja innovatiivisia ratkaisuja. Kattavasti suunniteltu sinivihreän infrastruktuurin verkosto tarjoaa tehokkaan vastauksen kaupungistumisen ja ilmastomuutoksen haasteisiin. Näitä ratkaisuja kehittää ja kokeilee Euroopan unionin rahoittama PilotGreen-hanke yhdessä yritysten, kaupunkien ja kaupunkilaisten kanssa.

Helsingin kaupungin innovaatioyhtiö Forum Virium Helsingin koordinoima PilotGreen-hanke tarjoaa viheralan yrityksille mahdollisuuksia kokeilla ja yhteiskehittää uudenlaisia vehreyttä lisääviä ratkaisuja oikeassa kaupunkiympäristössä. Yhteistyö avaa yrityksille uusia verkostoja ja mahdollisuuden saada rakentavaa palautetta mahdollisilta asiakkailta. Tavoit-

teena on sekä edistää uusien ratkaisujen ja teknologioiden käyttöönottoa että kehittää alan liiketoimintaa ja osaamista. Kohderyhmän muodostavat Uudenmaan ja Päijät-Hämeen kaupungit, jotka oppivat projektin myötä hyödyntämään, kokeilemaan ja hankkimaan uusia vehreytysratkaisuja.

Hankkeessa on kerätty tietoa alan nykytilasta tarvekartoitustyöpajojen ja markkinatutkimuksien avulla. Talvella 2024–2025 järjestetään muun muassa koulutussarja, jossa tarjotaan työkaluja kokeilujen ja hankintojen kehittämiseen. Nopeiden kokeilujen ohjelmat muodostavat yhden hankkeen ydinsisällöistä. Kaupunkien asettamiin haasteisiin haetaan avoimen tarjouskilpailun kautta uudenlaisia ja ympäristövastuullisia ratkaisuja yrityksiltä. Lupaavimmat ratkaisut toteutetaan yhteistyössä tavoiteltujen kohderyhmien kanssa.

HALUATKO ESITELLÄ HANKKEESI?

Julkaisemme viheralaaan liittyvien hankkeiden esittelyitä sekä painetussa että digilehdessä.

Tarjoa hankkeesi esittelyä mukaan laittamalla viestiä osoitteeseen viherymparisto@viherymparisto.fi.

Vehreän pysäkin yhteistyössä ovat mukana suunnittelu- ja konsultointiyritys WSP, Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy ja Helsingin raitiovaunupysäkit omistava ulkomainosyhtiö JCDecaux Finland Oy. Varsinaiset viherratkaisut ovat InnoGreenin käsialaa.

Kasvukauden 2024 kokeiluohjelmassa haettiin erityisesti modulaarisia vihreän infrastruktuurin ratkaisuja. Osana uutta Kalasatamasta Pasilaan -raitiolinjaa kahdella pysäkillä keuhkeiltiin Innogreenin kasviseiniä, jotka viilentävät pysäkkiä ja tukevat pölyttäjäin elinympäristöjä. Helsingin Suvilahteen ja Lahden Mukkulaan puolestaan luotiin väliaikainen hukkapuisto. Blok garden hyödynsi puistoissa taimistoilta ylijääneitä kasveja ja hukkamultaa. Paikalliset asukkaat kutsuttiin mukaan istuttamaan ja hoitamaan kasveja.

Abau Designin ja Nomaji maisema-arkkitehtien innovaatio, moduulirakenteinen luontoasema oli kokeilussa Suvilahdessa. Ratkaisu mahdollistaa pintamaan säilömistä työmaiden läheisyydessä välttämättä turhan rekkarallin ja pitää maaperän mikrobiston hengissä remonttien yli. Lisäksi viherra-

kentämisen kiertotalouteen pureutui kaksi kokeilua: Spolia Designin ontelolaattaylijäämästä valmistettujen nurmikivien käyttökokeilu sekä Loci Maisema-arkkitehtien selvitys purkubetonin hyödyntämisestä läpäisevänä päällysteenä.

Hankekumppaneina ovat mukana Lab-ammattikorkeakoulu ja Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opiskelijatyöt tukevat hankkeen tavoitteita ja kokeilemista. Yritysten on myös mahdollista hyödyntää ammattikorkeakoulujen kehittämissä silteetteja.

Kasvukaudella 2025 toteutetaan toinen kokeiluohjelma, jonka teemat julkaistaan viimeistään alkuvuodesta 2025. Kannattaa siis seurata PilotGreeniä LinkedInissä tai tilata uutiskirje Forum Viriumin sivuilta. Kootut opit ja tulokset kootaan vapaasti hyödynnettävään oppaaseen. *no*

Kasviosaamisella uusiin ulottuvuuksiin?

Kasvit kuuluvat viher- ja puutarha-alan ydinosaamiseen. Ympäristö muuttuu, tehtäväkenttä laajenee ja koulutuskenttä on monialainen. Miten kasviosaamista oikeastaan kannattaisi lähestyä? Onko hyvä, että kaikilla on tietty perusosaaminen vai tarvitaanko erikoistumista? Näistä aiheista keskusteltiin Viher- ja puutarha-alan opettajayhdistys Vipu ry:n kehittämispäivässä, jonka ohjelman oli koonnut yhdistyksen varapuheenjohtaja, maisema-arkkitehtuurin lehtori Meri Mannerla-Magnusson.

Teksti: Meri Mannerla-Magnusson

Kasvien opiskeluun ei viher- ja puutarha-alalla mielestäni kiinnitetä tarpeeksi huomiota, vaikka sen pitäisi olla vahvuutemme, jolla erotumme muista. Ala on paljon muutakin kuin puutarhataloutta, ulottuen floristiikasta kaupunkibiotooppeihin ja nurmikentiltä vihersisustukseen. Kasviosaamista pidetään arvossa, mutta tärkeämpiä pidetyt tehtävät kiilaavat sen ohi niin opetuksessa kuin työelämässä.

Kasvit ovat nouseva megatrendi. Kaikkialla puhutaan nyt luonnon monimuotoisuudesta, hiilensidonnasta ja ilmastomuutoksesta. Kasvillisuus on kaikkien huulilla, kuitenkin usein melko epämääräisenä ”vihreänä”. Kasvit nähdään toisaalta edelleen tiukasti tuotannon, hyödyn ja välineen asemassa. Kasvienkin pitäisi olla monihyötyisiä ja tuottaa palveluita. Onko kasveilla meille itseisarvoa? Mitä voisimme oppia kasveilta? Näiden kysymysten äärelle kokosin viher- ja puutarha-alan opettajia suomalaisen kasvitieteen ytimeen, Kaisaniemen kasvimuseoon.

Kuva: Meri Mannerla-Magnusson

Juha Raisio oppaana maisema-arkkitehtuurin kenttäkurssin kaupunkipuukävelyllä. Kasviopetus on pitkälti ulkopuolisten asiaintuntijoiden varassa. Keväällä 2023 reitti alkoi Kaisaniemestä.

KASVIT OVAT KIEHTOVA MUTTA VAATIVA AIHEPIIRI

Kasviopetus poikkeaa monesta muusta oppiaineesta. Elävän materiaalin käsittely ei ole yhtä yksinkertaista kuin muiden tuotteiden. Kasvillisuus muuttaa ulkomuotoaan sään ja vuodenaikojen mukaan. Se kasvaa ja kehittyy luontaisesti tai hoitotoimien tuloksena. Kasvilajit täytyy oppia tuntemaan eri ikäisinä, erilaisissa kasvupaikoissa ja -ryhmissä. Jo kohteiden tunnistaminen edellyttää tilan ja ajan huomioimista, puhumattakaan kasvillisuuden käyttömahdollisuuksien opiskelusta. Aihepiiri on kiehtova ja monimutkainen.

Elävän ja muuttuvan kohteen opiskelu vaatii aikaa. Myös opiskelijan kiinnostuksen herääminen voi kestää. On tyypillistä, että viher- ja puutarha-alalle löydetään vähän myöhemmin, kun työlle etsitään sisältöä ja merkitystä. Siitä syystä aikuiskoulutustuen lakkauttaminen vaarantaa erityisesti viher- ja puutarha-alalle hakeutuvien opiskelijoiden määrää. Ammattikoulutuksen leikkaukset osuvat kipeästi opiskelija-

pulasta kärsiviin ohjelmiin.

Opiskeluputkea nopeutetaan ja tutkintojen suoritusajkoja on kiristetty. Tutkintoihin tulee samalla työelämän ja tutkimuksen tuottamia uusia sisältökokonaisuuksia ja taitotavoitteita. Jääkö kasviopetus muiden aiheiden jalkoihin?

Aalto-yliopistossa kymmenen vuotta sitten tehdyssä opintouudistuksessa aineopintoja jouduttiin karsimaan reippaasti. Maisema-arkkitehdin tutkintoon sisältyneet kasvillisuuden käytön kurssit sulautettiin muiden rakennusmateriaalien yhteyteen. Luonnontieteen opinnot, kuten kasvitiede ja ekologia kokivat saman kohtalon. Tilalle tuli yhteisiä ja vapaasti valittavia opintoja. Helsingin yliopiston maataloustieteiden osastolla eletään alhossa, kun puutarhatieteen kurseja on vähennetty tutkintouudistusten myötä, kertoi yliopistonlehtori Leena Lindén. Opinnoissa menestymiseen tarvittaisiin aiemmin kerrytettyä pohjatietoa, jota kaikilla ei ole. Saman yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa eletään nousuvaihetta. Kasvitieteen professori Jouko Rikkinen tunnistaa biologien kasvavan tarpeen työelämässä ja panostaa suomenkieliseen kandiopetukseen paikallisen osaamisen vahvistamiseksi.

Itustussuunnittelu ja kasvimateriaalin tuntemus oli maisema-arkkitehtien neljänneksi tärkein osaamisalue vielä vuonna 2010, mutta vuoden 2018 jäsenkyselyssä se oli pudonnut sijalle 15. Olen pohtinut aihetta aiemminkin tämän lehden numerossa 6/2020.

Maisema-arkkitehtuurin oppinnäytetöiden aiheiden perusteella tilanne on nopeasti muuttumassa. Näköpiirissä on kasviosaamisen lisääntynyttä kysyntää. Olemmeko valmiit vastaamaan siihen?

Kuva: Meri Mannerla-Magnusson

Pirjo Laulumaa kertoo opiskelijoille Vuosaaren huipun rakentamisesta ja perinnebiotooppien hoidosta keväällä 2024. Kohdevierailu konkretisoi maaperän ja kasvupaikan merkitystä kasvivyhdyskuntien luomisessa.

KASVIEN OPISKELUN MONIPUOLISET METODIT

Kasvien opiskelu alkaa yleensä kasviluetteloista. On sovittu jokin määrä kasvilajeja ja -lajikkeita, jotka opiskelijan tulee tunnistaa. Esimerkiksi puutarha-alan perustutkintoon kuu-

Viher- ja puutarha-alan opettajat Vipu ry:n kehittämispäivää vietettiin Kaisaniemen kasvimuseolla 14.11.2024.

Kuva: Liisa Hyttinen

luu 275 opeteltavaa puutarhakasvia. Aalto-yliopiston, Helsingin yliopiston ja Hämeen ammattikorkeakoulun yhdessä vuonna 2014 laatima rakennetun ympäristön kasviluettelo on jossain muodossa edelleen käytössä korkeakouluopinnoissa. Sen noin 250 lajia kattaa yleisimmät puut, pensaat, perennat, köynnökset sekä rikkakasvit ja muutosalueiden ruohovartistet.

Todellisuudessa opiskeltava lajimäärä on paljon suurempi. Ylipuutarhuri Pertti Pehkonen kertoi, että Helsingin Kaisaniemen ja Kumpulan elävien kasvien tieteellisissä kokoelmissa on ulkona yhteensä 2681 lajia, painottuen kotimaisiin kasveihin. Lisäksi on kasvihuoneet. Kukkakaupan ja vihersisustuksen aloilla opiskellaan myös muiden ilmastovyöhykkeiden kasveja ja heillä kasvilista laajenee nopeasti tuhanteen.

Tunnistamisen opiskelun haasteet yhdistävät kaikkia viher- ja puutarha-alan opettajia, riippumatta millainen kasviluettelo on käytössä. Miten motivoida opiskelijat päättämään kymmeniä tai jopa satoja tieteellisiä nimiä? Mitä metodeja käyttää? Miten arvioida tiedon taso, edistyminen ja tulokset? Opettajan ylivoimaisesti tärkein tehtävä on tukea opiskelijoiden omaehtoista oppimista, sytyttää heissä uteliaisuuden kipinä, totesi Anni Koppanen Hämeen ammatti-instituutista. Tutkinto on vasta alku elämänpituiselle kasvien opiskelulle, jossa ei koskaan voi olla valmis.

Opettajilla on käytössään monia opetusmetodeja, joista opiskelija voi valita omaa oppimistapaan sopivan vaihtoehdon. Ulkolukua edellyttäviä tenttejä järjestetään sähköisesti ja maastossa tai opiskelija voi koota digiherbaarion. Anni Koppanen käyttää kasvien piirtämistä, jossa ei arvioida piirustustaitoa, vaan tarkkaan katsomista. Kokemällä floristiikka

kaa opettava Anne Friman on huomannut, ettei luennointi tepsii. Hän antaa vastuuta opiskelijoille, jotka ovat kehittäneet kukin itselleen sopivia metodeja, kuten vihkokirjaukset, pelikortit, muistipelit, kääntökortit ja portfolion. Ideana on, että kukin opiskelija valmistaa opiskeluaineistonsa itse. Tenttejä ei pidetä lainkaan, mutta asioita toistetaan ja kehitetään yhdessä muistisääntöjä. Oppimista tukee käytännön työtehtävät oikeiden kasvien äärellä. Harjoittelijoilta edellytetään tarkkuutta taimitarhoilla, kertoi Tiina Nyman.

Kasviopetuksessa ollaan opetuksen edelläkävijöitä. Tästä hyvänä esimerkkinä vastikään Helsingin yliopiston avoimen tieteen palkinnon saanut Pinkka. Kyseessä on kaikille avoin sähköinen oppimisympäristö, joka on kytköksissä Suomen lajitietokeskuksen aineistoihin. Joustavaa aineistoa voi räätälöidä oman opetuksen tarpeisiin ja sitä ylläpitää Luonnontieteellinen keskusmuseo.

Kattavinta kasviopetusta annetaan varmasti Lepaalla. Kirsi Mäkinen Hämeen ammattikorkeakoulusta kertoi ekologian osaamisen kasvavasta kysynnästä työelämässä ja sen vaikutuksesta opetukseen. Hämeen ammatti-instituutissa käynnistyi kiinnostava arboretumhanke ja paikkatietoaineiston ylläpitoon etsitään pysyviä resursseja, kertoi Mikko Petäjäniemi. Kaupallisiakin toimijoita on liikkeellä, tarjoamassa esimerkiksi virtuaalitodellisuuteen pohjautuvia sovelluksia. Heillä tosin on puutteita substanssiosaamisessa, joten toteutukset eivät vielä vakuuta. Opiskelijat kertoivat löytäneensä mobiilisovelluksia omatoimisen maastotunnistamisen avuksi. Aalto-yliopistossa kasvillisuutta ja puutarhaa lähestytään myös taiteellisesta näkökulmasta.

LUONNON VAI PUUTARHAN KASVEJA?

Luontopohjaiset ratkaisut ja dynaamiset istutukset ovat nyt vetovoimaisia. Tiivistyviin kaupunkeihin halutaan pörriäisten surinaa ja hulevesikosteikkoja paikallisia luonnonkasveja käyttäen. Kehityssuunta johtaa yhä rakennetumpiin viheralueisiin, joille asetetaan hurjia suoritus- ja laatuvaatimuksia. Vähemmän on mietitty, miten tämä kaikki pidetään kunnossa, mihin kuntoon tähdätään, millaista osaamista tarvitaan.

Luonnonkasveja opiskellaan yleensä eri kursseilla kuin puutarhakasveja, aihe voi olla valinnainen tai puuttua kokonaan. Tässä olisi parannettavaa.

Kun perehdymme lajien elinehtoihin, kasviyhdyskuntiin, lisääntymiseen, levittäytymiseen, kasvuun, huomaamme nopeasti oman osaamisen riittämättömyyden. Huomio siirtyy yleisimpien lajien sijasta harvinaisuuksiin: uhanalaisiin, erikoistapauksiin, syy-seuraussuhteisiin, alkuperiin. Käännymme biologien puoleen. Pitäisikö meilläkin yleisosajien sijaan kouluttaa erityisasiantuntijoita?

Kuva: Meri Mannerla-Magnusson

Maisema-arkkitehtuurin opiskelijoita havainnoimassa ja piirtämässä havupuumetsiköitä Mustilan arboretumissa keväällä 2024. Kasviopetusta on viime vuosina pyritty lisäämään opetuksessa.

Luonnonmukaiset istutukset ja niiden hoito edellyttävät nykyistä enemmän tietoa ja osaamista kaikilta osapuolilta. Kehittämistavoitteet pitäisi määritellä tarkemmin ja kohteita seurata pitemmällä aikavälillä. Yhden asiantuntijan osaaminen ei tähän yleensä riitä.

Kasvitieteilijän näkökulma on erilainen kuin puutarhurin tai suunnittelijan. Tavoitteet voivat kuitenkin olla samansuuntaiset. Tulevaisuuden työtehtävissä tarvitaan ymmärrystä molemmista. Peräänkuulutan myös suhteellisuuden tajua, kun pohdimme yhdessä, missä kulttuurin ja luonnon raja milloinkin kulkee.

Viher- ja puutarha-alan työ on aktiivista vuorovaikutusta maaperän, veden, kasvien ja muun eliöstön kanssa. Käytännön osaamisella on keskeinen merkitys elävän ympäristöme vaalimisessa.

ELPAC
KALUSTEET

HERÄTÄ PIHAT HENKIIN VÄREILLÄ!

kalusteet.elpac.fi

010 219 0716 | myynti@elpac.fi

Kuva: Jenni Roth

Monta polkua vastaamaan metsistä

Rakennettu katu- ja viherinfra muodostaa tärkeän osan kuntien kiinteästä omaisuudesta. Jo lainsäädännön velvoitteiden kautta syntyy tarve infra-alan ammattilaisten rekrytoimiseen rakentamis- ja kunnossapitotehtäviä hoitamaan. Kunnan tai kaupungin omistamien metsien osalta tilanne ei ole aivan yhtä selkeä. Metsätoimittajamme Tommi Granholm kysyi Lahden, Seinäjoen ja Pirkkalan metsistä vastaavilta, miten he ovat tähän tehtävään päätyneet.

teksti: TOMMI GRANHOLM

ANNA-MAARIAN ARVOPOHJAINEN AMMATINVALINTA

Lahden kaupunki omistaa metsää noin 6000 hehtaaria. Metsien hoidon päätavoite on virkistys-, maisema- ja luontoarvojen turvaaminen. Talousmetsiä ei ole ollenkaan. Kaupungin metsäpäällikkönä nykyisin työskentelevällä **Anna-Maaria Särkällä** oli heti lukion jälkeen selvillä, että hän tulisi hankkimaan itselleen jollakin tapaa luontoon liittyvän koulutuksen ja ammatin.

- Minulla oli erittäin hyviä kokemuksia niistä kaupunkimetsistä, joissa olin nuoruusvuosinani liikkunut. Siitä syntyi ajatus metsätieteiden opiskelusta. Pääsin Helsingin yliopiston maa- ja metsätieteelliseen tiedekuntaan opiskelemaan.

"Minulla oli erittäin hyviä kokemuksia niistä kaupunkimetsistä, joissa olin nuoruusvuosinani liikkunut."

Kuva: Tommi Granholm

Taidelukiosta ylioppilaaksi valmistunut Anna-Maaria alkoi kuitenkin jo ensimmäisen opiskeluvuoden aikana pohtia toisenlaista ammattialaa, jossa myös työskennellään luonnon parissa. Fokus olisi kuitenkin enemmän ympäristön viihteytyksen ja visuaalisuuteen keskittyvä.

- Kun kuulin puhuttavan maisema-arkkitehtikoulutuksesta alkoi kutkutella ajatus ammatista, jossa luonnontieteet ja taide voisivat yhdistyä paremmin kuin metsäalalla. Niinpä hypäsinkin sitten jo ensimmäisen metsätieteiden opintovuoden jälkeen opiskelemaan maisema-arkkitehtuuria.

Nuorena kaikki innostumiset eivät aina kanna ensihuumassa suunniteltuun lopputulokseen saakka. Niinpä Anna-Maariakin palasi muutaman vuoden opintojen jälkeen takaisin metsätieteitä opiskelemaan, ja hankki opiskeluaikanaan työkokemustakin hyvin laaja-alaisesti. Maisema-arkkitehtiopinnoilla oli positiivisia vaikutuksia työmahdollisuuksiin viheralalla ja kaupunkisuunnittelua tukevilla tehtävissä.

- Noina aikoina opintojen kesto ei vielä mitenkään rajoitettu, päinvastoin kannustettiin työkokemuksen hankkimiseen. Sainkin työskennellä todella laajasti vihersektorilla. Olin opiskeluaikoina hoitamassa hautausmaita ja kaupunkien puistoja, tein viheraluesuunnitelmia kaupungille sekä luonto- ja maisemainventointeja Helsingin saariston kaavoitusta varten.

Hyvästä syystä pitkittyneiden opintojen päätteeksi Anna-Maaria valmistui metsänhoitajaksi vuonna 2007. Gradu-työssään hän käsitteli **Tiina Saukkosen** ohjaamana Helsingin saariston monitavoitteista luonnonhoidon suunnittelua. Gra-

dun teon jälkeen pesti vielä jatkuikin luonto- ja maisemaselvitysten merkeissä. Oma työelämäidentiteetti kaupunkimetsien hoitajana oli kuitenkin jo vahvistunut ja niihin tehtäviin Anna-Maaria päätyikin Päijät-Hämeeseen Salpausselän maisemiin.

- Sain paikan Lahden kaupungin metsäpäällikkönä vuonna 2012. Kaupunki tarjosi minulle taustani johdosta erityisesti alkuvaiheessa monipuolisia, muun muassa kaupungin ensimmäisen viheralueohjelman laadintaan liittyviä tehtäviä. Opintotaustaan liittyen tein myös pitkään maisematyölupapäätöksiä, en toki käsitellyt kaupungin omiin hakkuisiin liittyviä lupia tietenkään.

Anna-Maaria mainitsee tehtävistään vielä niittyverkoston kehittämisen, viljelyspalsta-asiat ja kaavoitukseen liittyvien lausuntojen antamisen. Kaupunkien metsävastaavien tehtävät eivät yleensä ole kovin tarkasti rajattuja, sen voi huomata Anna-Maariankin pohdiskellessa omaa vastuualuettaan. Maanomistukseen liittyy monenlaisia vastuita, jotka jonkun täytyy hoitaa.

Maisema-arkkitehtuurin kandidaatiksikin metsäpäällikkö Särkkä vielä valmistui vakihommiensa ohessa vuonna 2014. Pätevyudet ja laaja-alainen kokemus mahdollistivat Anna-Maarialle siirtymisen joksikin aikaa taas Helsinkiin, tällä kertaa maisema-arkkitehdiksi. Toimittuaan vuoden verran enimmäkseen asemakaavatyöryhmissä hän palasi kuitenkin Lahteen metsäpäällikköksi. Helsingin visiitti toi taas lisää kokemusta ja ymmärrystä kaavoituksesta ja antoi hengähdystauon vakityöstä. Anna-Maarian ammatinvalinta on ollut vahvasti arvopohjainen. Hän kokee nykyisen työnsä Lahdessa erittäin merkitykselliseksi, mainiten muiden muassa luonnon terveysvaikutukset ja ilmastoasiat, joita hän työssään pystyy edistämään.

METSÄNHOITOONKIN PÄTEVÖITYNYT KAUPUNGINPUUTARHURI

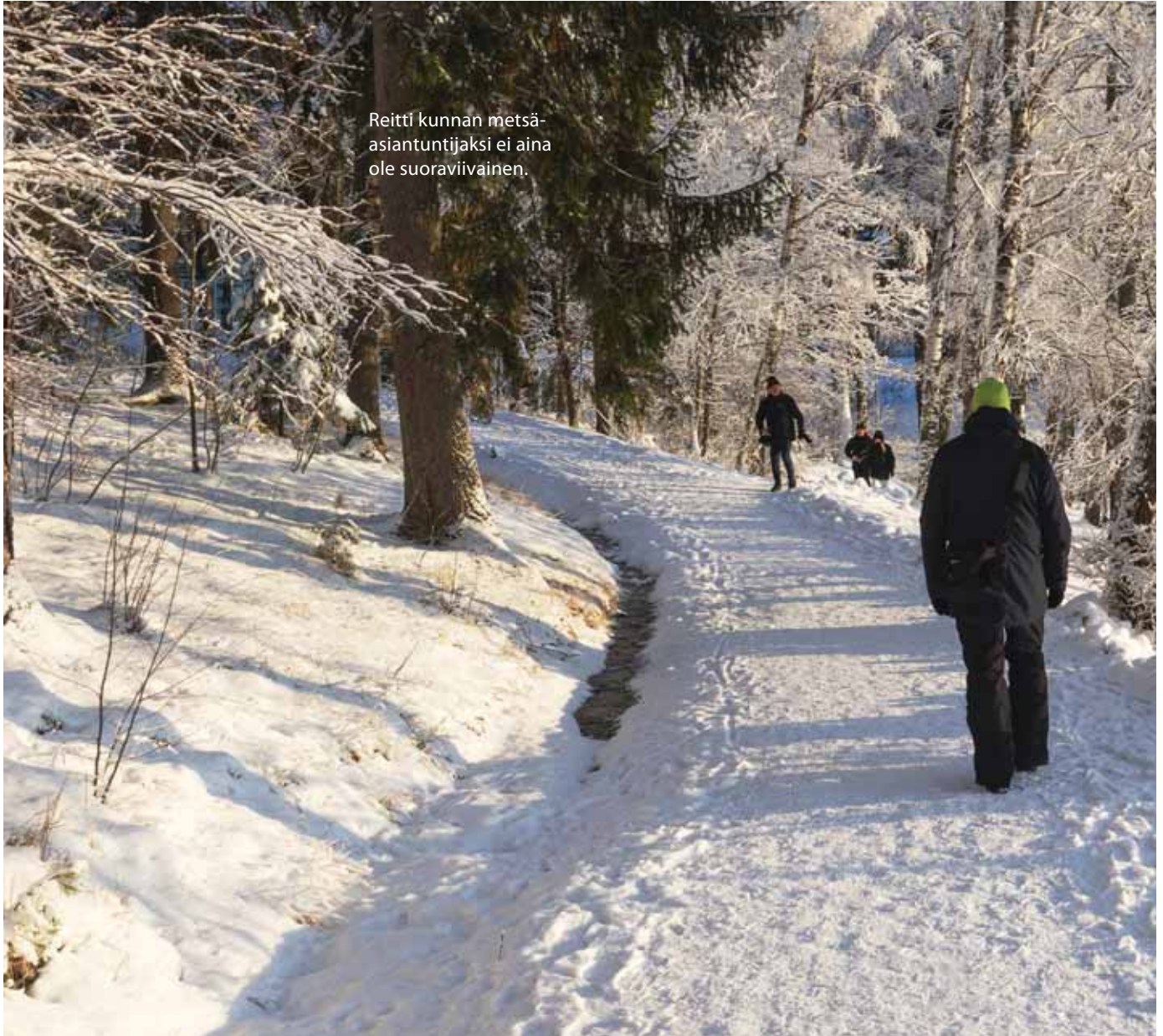
Avaruuden pääkaupungissa Seinäjoella kaupunginpuutarhurina työskentelee **Kari Hirvensalo**. Seinäjoen omistamasta 7000 hehtaarin metsäpinta-alasta talousmetsiin kuuluu 6000 hehtaaria ja puistometsiin tuhat hehtaaria. Vuosittaiset hakkuumäärät ovat 16–17 tuhannen kuutiometrin luokkaa ja puutavaran myyntitulot noin 650–700 000 euroa.

Haastattelijan kysyessä miten Hirvensalo on joutunut vastuuseen myös kaupungin metsistä, tulee vastaus nopeasti.

- Metsävastaavaksi olen päässyt, en joutunut.

Kari Hirvensalon ammatinvalinnan ykköstavoite nuorena olikin metsäalalle kouluttautuminen. Tavoitteeseen päästäkseen, 1980-luvulla nuorimies Kari suoritti metsäkoulun Ähtärin Tuomarniemellä pätevytyksen metsurin hommiin. Hänen hengästyttävä urapolkutarinansa polveilee sen jälkeen enimmäkseen puistoihin, mutta edelleen myös metsiin liittyvissä opinnoissa ja työpaikoissa.

- Olin ollut kesäisin kaupungilla puistotöissä, joten armeijan jälkeen päätin metsäkoulun käymisestä huolimatta suuntautua puistopuolelle. Erinäisten alan työsuhteiden jälkeen pääsin puutarhurikouluun. Ensimmäisen opintovuoden olin

Reitti kunnan metsä-
asiantuntijaksi ei aina
ole suoraviivainen.

Kuva: Jenni Roth

Mäntsälän maatalous- ja puutarhaoppilaitoksessa. Valmistuin kuitenkin Otavan oppilaitoksesta, josta vuonna 1987 siirryin työelämään puistopuutarhurina. Sen jälkeen olin Lohjan kaupungilla puistotyönjohtajana.

- Montakohan vuotta Lohjalla nyt olinkaan, olisinko ollut kolmisen vuotta, Kari muistelee.

Kun vuosiluvut palailevat mieleen, käy ilmeiseksi, ettei Lohjan vuosia ihan kolmea ollutkaan. Kari meni Lepaalle vuonna 1989 opiskelemaan hortonomiksi maisemasuunnittelulinjalle valmistuen vuonna 1992 juuri ennen kuin opistot muuttuivat ammattikorkeakouluiksi. Opinnot viheralalla tulivat näin päätökseensä.

Kysyttäessä mahdollisista metsäalan lisäopinnoista Kari toppuuttelee, ettei mitään tärkeää jäisi välissä mainitsematta.

- Ootappa, mennään rauhassa eteenpäin. Olin Lepaan jälkeen kesällä Kiipulassa, jonka jälkeen Harjun maatalous- ja puutarhaoppilaitokseen aukesi työpaikka, jossa olin töissä puistopuutarhurina noin neljä vuotta.

"Saatuani metsäisen
ammattipätevyyden toivomalleni
tasolle, siirryin kuitenkin puistopuolen
työtehtäviin."

Harjun oppilaitoksessa Karin työsuhte päättyi niihin aikoihin, kun hän haki opiskelemaan Hämeen AMK:n työn ohessa suoritettaviin metsätalousinsinööriopintoihin. Lähiopetusjaksot tapahtuivat Suomen metsäopetuksen syntysijoilla

Lammin Evolla. Työpaikka vaihtui myös. Hämeenlinnan kaupungin luonnonhoitoyksikössä Kari pääsi perehtymään kaupunkimetsänhoidon erityispiirteisiin. Metsätaloustieteen AMK miehestä leivottiin vuonna 1996. Valmistuttuaan Kari ei kuitenkaan siirtynyt metsäalan töihin.

- Saatuaani metsäisen ammattipätevyyden toivomalleni tasolle, siirryin kuitenkin puistopuolen työtehtäviin Varsinais-Suomeen. Olin kaupunginpuutarhurina ensin Uudessa kaupungissa, ja sen jälkeen Paimiossa. Siellä kaupunginpuutarhuri-nimike otettiin käyttöön vasta työsuhteeni aikana. Paimiosta siirryin Keravalle kaupunginpuutarhuriksi vuonna 2002.

Keravan työsuhte kestäikin jo pidemmän aikaa. Kari työskenteli Keravalla 13 vuotta ennen kuin haki kotiseudulleen Seinäjoelle ja tuli valituksi nykyiseen tehtäväänsä vuonna 2015. Kun omaa metsäorganisaatiota ei ole, tekee Kari yhteistyötä ulkoisten toimijoiden kanssa.

- Yhteistyö kilpailutetun palvelutuottajan, metsänhoitoyhdistyksen kanssa toimii hyvin. Tällä hetkellä on menossa myös metsäsuunnitelman tekeminen ja kilpailutukseen on tulossa metsätietojärjestelmän hankinta. Joten pohinää riittää kaupunkimetsissä.

Kaupunginpuutarhuri Hirvensalon opiskelu- ja työelämätarina pitää sisällään monia oppilaitoksia ja vielä useampia työpaikkoja. Tarinan käännteistä jää vaikutelma, että lähtemisten taustalla on aina ollut ”pääseminen”. Vahva eteenpäin menemisen tunne taitaakin olla paras lähtökohta uusiin opiskeluihin tai työtehtäviin siirtymiselle.

MIIALLA KAIKKI HALLUSSA PIRKKALASSA

Pirkkala on Suomen elinvoimaisin kunta, kertoo hiljattain valmistunut tutkimus. Kunnanpuutarhurina Pirkkalassa toimii **Miia Terämä**, jolla rakennettujen viheralueiden lisäksi on vastuullaan lähes tuhat hehtaaria metsiä. Miia kertoo poliisin uran olleen hänen haaveensa nuorena. Välivuosi ulkomailla herätti kuitenkin kiinnostuksen viheralaan.

- Lukion jälkeen lähdin vuodeksi Englantiin. Siellä peltujen, niittyjen ja viheralueiden näkeminen herätti kiinnostuksen viheralan ammatteihin. Kotiin palattuani hain ja pääsin opiskelemaan Harjun maatalous- ja puutarhaoppilaitokseen.

Harjasta valmistuttuaan Miia ei heti joutanut alan töihin. Armeijaan meno oli aina kiinnostanut, ja kun se sopivaan aikaan tuli mahdolliseksi, oli Miia ensimmäisten palvelukseen kelpuutettujen naisten joukossa.

- Jäin vähäksi aikaa lennoston töihin lentokonemekanikoksi. Armeijan kuvioista veri kuitenkin veti takaisin viheralalle, ja vuonna 2000 aloitin opinnot Lepaalla maisemasuunnittelun linjalla, kertoo reservin ylivääpeli Terämä.

Opiskeluaikoina Miia osallistui kaverinsa kanssa Lappsetin suunnittelukilpailuun, jonka kohteena oli eräs Pirkkalan koulupiha. Miia saavutti kilpailussa parinsa kanssa kolmannen sijan, mikä innosti kyselemään työmahdollisuuksiakin Pirkkalan kunnalta.

- Soitin silloiselle kunnanpuutarhurille **Sari Suomalaiselle** ja tiedustelin kesäharjoittelupaikkaa. Paikka löytyikin kuu-kaudeksi-pariksi. Saatuaani pikkuvarpaan oven väliin tulin sitten Pirkkalaan seuraavaksikin kesäksi. Harjoittelujaksoja ja muita työrupeamia tuli vielä lisää ja ne alkoivat myös pidentyä. Vuonna 2005 pääsin vastaperustetulle vihertyönjohtajan vakanssille vakihommiin.

Viiden vuoden työnjohtorupeaman jälkeen Miia vielä poistui Pirkkalasta vähäksi aikaa, kun hänelle aukesi poikkeuksellisen hieno työtilaisuus Helsingissä.

- Olin reilun vuoden verran puutarhurin toimessa Helsingin yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa sekä Kaisaniemen että Kumpulan toimipaikoissa. Sain työskennellä täysin toisenlaisessa maailmassa verrattuna kunta-alaan.

"Välivuosi ulkomailla
herätti kuitenkin kiinnostuksen
viheralaan."

Miia Terämän Helsingin visiitti päättyi, kun Pirkkalassa aukesi kunnanpuutarhurin paikka, jota hän haki ja tuli valituksi vuonna 2011. Miia pitää luonnollisena ratkaisuna, että toimenkuvaan on liitetty kunnan melko vähäisistä omista metsistä ja puukaupoistakin huolehtiminen. Pirkkalan kunnalla on oma metsäsuunnittelija, jonka kanssa yhteistyössä laaditaan n. 250 ha lähimetsien vuosittaiset työohjelmat. Kunnanpuutarhuri vastaa n. 700 hehtaarin virkistysmetsistä tehden yhteistyötä ulkopuolisten metsäasiantuntijoiden mm. metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

- Kun metsät ovat virkistyskäyttöön tarkoitettuja, ei metsiin liity taloudellisia tulotavoitteita. Myyneistä kertyy kuitenkin muutamia kymmeniä tuhansia tai jopa yli 100 000 euroa vuosittain vaihdellen. Puukaupoista päättää yhdyskuntatekniikan johtaja. Suurimmat puukaupat tehdään rakennettavilta alueilta.

Viheralan opetuksessa metsäasioita ei Miian mukaan hänen opiskeluaikanaan paljoa käsitelty. Kun puhutaan metsien käsittelymenetelmistä, käy ilmi, että ainakin tavallisimmat menetelmät ovat tulleet Miialle tutuksi työssä oppimisen kautta.

- Pirkkalassa ei tehdä perinteisiä uudistushakkuita, pienaukotusta kyllä. Metsät ovat eräitä lähimetsiä lukuun ottamatta nuoria kasvatusmetsiä, joissa tehdään kasvatushakkuita.

Siltä vaikuttaa, että Suomen elinvoimaisimmassa kunnan metsätkin ovat elinvoimaisia, ja tulevat sellaisina pysymäänkin. *fl*

Yrittämisessä tarvitaan kasvu-asennetta ei vain yrityksen kasvattamisen suhteen, vaan myös yrittäjän henkilökohtaisen kasvun näkökulmasta.

YRITTÄJÄNÄ VIHERALALLA

Yrittäminen kasvattaa yrittäjää

Kasvua mitataan yritysmaailmassa tyypillisesti liikevaihdon, tuloksen ja henkilöstön määrällä. Nämä ovat helppoja ja melko yksiselitteisiä mittareita. Kasvu voidaan ymmärtää myös laajemmin kuin numeerisesti, esimerkiksi yrittäjän henkisenä kasvuna. Miten yrittäminen on kasvattanut yrittäjää ja mitä yrityksen pyörittäminen on hänelle opettanut? Entä pitäisikö yrittäjyyttä harkitsevalla olla jo valmiiksi tiettyjä ominaisuuksia, että hänen kannattaa edes harkita yrittäjäksi ryhtymistä?

teksti ja kuvat: TUULA IHAMUOTILA

Jotta ihminen pystyy oppimaan mitään, hänen asenteensa täytyy olla oppimismyönteinen. Yksilöpsykologiassa erotetaan toisistaan kasvuasenne eli uskomus siihen, että omia kykyjä voi ja kannattaa kehittää sekä lukittu asenne, jonka mukaan yksilöllä joko on lahjoja tai sitten ei ole ja hänen on tyydyttävä kohtaloonsa.

Lukittu asenne johtaa yksilön sanomaan ”en pysty siihen”, kasvuasenne puolestaan johtaa sanomaan ”en pysty siihen vielä”. Yrittämisessä tarvitaan kasvuasennetta ei vain yrityksen kasvattamisen suhteen, vaan myös yrittäjän henkilökoh- taisen kasvun näkökulmasta. On hyvä ymmärtää, että koskaan ei ole valmis, vaan uuden oppimista on aina edessä. On myös siedettävä kritiikkiä ja otettava se vastaan arvokkaana palautteena, jonka pohjalta voi kehittää toimintaa edelleen.

HENKILÖKOHTAINEN KASVUASENNE RATKaisevassa asemassa

Kasvuasenteen omaava henkilö tarttuu rohkeasti uusiin haasteisiin ja kerryttää näin omaa osaamistaan. Monet yrittäji- tä osoittavat kasvuasennetta myös oman henkilökohtaisen ke- hityksensä suhteen. Halu haastaa itsensä, halu oppia uutta ja halu ottaa riskejä myös henkilökohtaisella tasolla, kuvaa hy- vin artikkelisarjaan haastateltuja yrittäjiä.

Minna Harjun 12 vuotta sitten perustaman Viherkuu- tio Oy:n toiminta on kehittynyt yrittäjän osaamisen karttu- misen seurauksena. Vuonna 2020 Harju muutti toiminimen osakeyhtiöksi ja jäi samalla itse pois ns. haalarihommista. Vi- herkuutio työllistää suuren määrän erilaisia viheralan aliura- koitsijoita.

- Ryhdyin ”vaan” pyörittämään kohteita ja aloin tehdä pi- hasuunnitelmia kollegoille eri puolilla Suomea. Homma lähti saman tien laukalle, hän hymyilee.

Tällä hetkellä puolet Harjun työajasta ympäri vuoden me- nee suunnitteluun ja toinen puoli koostuu yrityksen pyörittä- misestä, asiakaskontakteista, kunnossapitoon ja viherraken- nuskohteisiin liittyvästä työsuunnittelusta ja työnjohdosta.

Viherkuution liikevaihto on moninkertaistunut osakeyhtiöksi muuttamisen jälkeen. Myös yrittäjän arvostus itseään

kohtaan on lisääntynyt iän mukana.

- Riski kasvaa koko ajan mitä suuremmaksi liikevaihto nousee. Ei kiinnostu semmoinen, työn pitää olla hauskaa ja siitä pitää saada palkka, se riittää, Harju sanoo.

Jatkuvasti yritystään kehittävän Harjun mielessä on jo käy- nyt seuraava askel eli yrityksen osan myyminen.

- Unohtaisiko kunnossapidon ja rakentamisen ja jatkai- si vain suunnittelulla? Itseni kanssa on kova taistelu tiedossa, koska kaikki osa-alueet ovat niin sidoksissa toisiinsa. Toisaal- ta tekisi mieli kasvattaa toimintaa hankkimalla lisää tekijöitä, hän puntaroi ja kertoo antaneensa itselleen kaksi vuotta aikaa tehdä seuraavat peliliikkeet.

Hän ei vielä näe itseään jonkun toisen palkkalistoilla.

TÄRKEÄÄ KESKITTYÄ OMAAN YDINOSAAMISEEN JA KEHITTÄÄ SITÄ JATKUVASTI

Viherpalvelu Saarnivaahtera Oy:n perustaja **Kalle Malm** ei tiennyt yrittäjänä olemisesta mitään kun sellaiseksi 24-vuo- tiaana ryhtyi.

- Lähipiirissä ei ollut yrittäjän mallia, joten tietoa yrittäjän ajatusmaailmasta piti hankkia muualta ja opetella, hän sanoo. Pikku hiljaa muodostui käsitys siitä, mitä yrittäminen on.

Yrittäjän ensisijainen voimavara on oma ammattitaito, joka muodostuu koulutuksen kautta ja joka ajan myötä vahvistuu kokemuksen karttuessa.

- Palkkatyö on monella tavalla helpompi ratkaisu. Tietty in- to yrittämiseen on ollut ja täytyy olla. Ihmettelen ihmisiä, jot- ka puhuvat haluavansa yrittäjiksi, mutta eivät osaa sanoa mil- le alalle eivätkä tiedä, mitä alkaisivat tekemään. Ensin pitää olla tietotaito ja osaaminen, jota haluat viedä eteenpäin ryh- tymällä yrittäjäksi eikä toisin päin, Malm pohtii.

Suunnittelun ja kunnossapidon pudottua vuosien varrel- la pois Saarnivaahteran palveluvalikoimasta, on keskitytty vi- herrakentamiseen. Jälkikäteen voinee sanoa, ettei nuori yrit- täjä alussa tiennyt rakentamisesta juuri mitään, vaikka niin ehkä vastavalmistuneena luuli.

- Ollaan ihan eri firma kuin aloittaessa vuonna 2001 ja vaik- ka 12 vuotta sitten. Tekemisen laatu- ja taitotaso on noussut

Monet yrittäjät osoittavat kasvu-
asennetta myös oman henkilö-
kohtaisen kehityksensä suhteen.

koko ajan. Toimintatavat ovat kehittyneet esimerkiksi maanrakentamiseen, kiveyksiin ja luonnonkiven käyttöön liittyen. Rakentamisen tekninen vaatimustaso on noussut hurjasti. Myös suunnitelmat ovat nykyään paljon monimutkaisempia, Malm huomauttaa. Yrittäjän henkinen pääoma on kasvanut samaa tahtia.

Yrityksen lopettaminen on kaikesta huolimatta käynyt joskus mielessä.

- Kokonainen vuosi voi joskus vaikuttaa siltä, että tämä on last dance. Syksyllä on ihan loppu, mutta keväällä on alkanut tuntua toisenlaiselta kun joku on soittanut jostain mielenkiintoisesta projektista. Se onkin taas sytyttänyt kipinän, Malm kuvaa tunteja, joihin lähes kaikki viherrakentajat voivat samaistua.

LÄHTÖKOHTANA KYKY SIETÄÄ EPÄVARMUUTTA

Tietyt henkilökohtaiset ominaisuudet edesauttavat yrittäjäksi ryhtymistä. Yrittäjän on oltava rohkea ottamaan hallittavissa olevia riskejä ja tekemään päätöksiä. Yhteistyökyky, ulospäin suuntautuneisuus, täsmällisyys, oma-aloitteisuus ja sitkeys ovat välttämättömiä ominaisuuksia asiakassuhteiden hoidossa ja yhteistyökumppaneiden kanssa asioidessa. Paineensietokyky, itseluottamus ja vahva usko omaan yritysideaan auttavat yrittäjää vaikeinakin aikoina. Yksi yrittäjän tärkeimmistä ominaisuuksista on kuitenkin kyky sietää epävarmuutta.

Pihastamo Oy on kasvattanut monella tavalla perustajaansa **Kaisa Seppälää**, vaikka yrittäjävuosia on huomattavasti vä-

hemmän kuin Malmilla.

- Otan asiat nykyään paljon lunkimmin ja ymmärrän, että esimerkiksi työntekijän pois lähteminen ei johdu minusta eivätkä työntekijät ole korvaamattomia. Itseluottamus on kasvanut, enää ei itketä, kaikesta on selvitty, hän summaa.

Myös Pihaus Oy:n **Jenna Pelttari** kertoo oman yrittäjäkehityksensä olleen hurja. Suunnittelun laatu on vuosi vuodelta noussut ja sopimustekniikan hallinta on kehittynyt paljon.

- Olen parempi työssäni, Pelttari tiivistää ja jatkaa:

- Työnjohtajuus on täytynyt opetella, en ole työntekijän kaveri vaan pomo. Jokakeväinen ahdinko ja yöunien menetys on helpottanut stressin- ja epävarmuudensietokyvyn kasvun myötä. Osaan myös pitää puoleni paljon paremmin kuin yrittämisen alkuvaiheessa.

Oppimista silti aina riittää ja seuraavaksi kehittymiskohdeksi Pelttari nimeää myynnin ja markkinoinnin.

Aloittavan yrittäjän on uskallettava tehdä rohkeita päätöksiä heti kättelyssä. Palkkatyön lomassa on mahdollista suunnitella liiketoimintaa ja tehdä pienimuotoista koemarkkinointia, mutta jossain vaiheessa yrittäjän täytyy kuitenkin tehdä päätös: tuleeko yrittäjäys olemaan harrastustoimintaa vai oikea ammatti? Pientä sivutoimintaa on mahdollista tehdä palkkatyönkin ohella, mutta onko se aitoa yrittäjäyyttä, ellei uskalla ottaa riskiä edes itsensä työllistämiseksi? *///*

Kirjoittaja on toiminut viheralan yrittäjänä vuodesta 2017 ja valmistunut kesällä 2024 rakennetun ympäristön hortonomiksi Hämeen ammattikorkeakoulusta. Artikkelisarjan haastattelut tehtiin opinnäytetyötä varten helmi-maaliskuussa 2024. Tämä on viheralan yrittäjäyyttä käsittelevän artikkelisarjan kolmas osa.

Kaikki alkaa kasvuasenteesta

Teksti: TUULA IHAMUOTILA

Yksilöpsykologiasta kirjoittanut Carol S. Dweck erottaa toisistaan kasvuasenteen, ”growth mindset” – uskomuksen siihen, että omia kykyjä voi ja kannattaa kehittää – ja lukitun asenteen, ”fixed mindset”, jonka mukaan meillä joko on lahjoja tai sitten ei ole.

Voidaan sanoa, että kun lukittu asenne johtaa meidät sanomaan ”en pysty siihen”, kasvuasenne johtaa meidät sanomaan ”en pysty siihen vielä”. Asenne kuvaa henkilön omaa käsitystä ominaisuuksistaan ja luonteenpiirteistään. Keskeinen kysymys on, mistä ominaisuudet tulevat ja voidaanko niitä muuttaa.

Kyse on uskomusjatkumosta, jonka toisessa päässä on ajatus, että kaikki ominaisuudet, kuten älykkyys, persoonallisuuspiirteet ja luovuus, ovat kiinteitä, synnynnäisiä ominaisuuksia. Niitä ei toisin sanoen uskomuksen mukaan voi merkittävästi kehittää. Toisessa päässä jatkumoa on kasvuasenne, joka viittaa puolestaan uskomukseen, jonka mukaan kaikkia ominaisuuksia voidaan kehittää, mutta se vaatii väliä. On toki niin, että ihmisten välillä on merkittäviä eroja taipumuksissa, lahjakkuudessa, persoonallisuudessa, mutta kaikkia näitä ominaisuuksia voidaan harjoittelulla ja tietoisella työllä kehittää.

Dweck on kehittänyt teoriansa tutkiessaan lasten oppimista. Hän kiinnittää huomiota siihen, miten asenne vaikuttaa käyttäytymiseen. Jos asenne on lukittu, henkilön täytyy näyttää erinomaisuutensa yhä uudelleen ja uudelleen. Kritiikki ja kehitysehdotukset ovat henkilökohtaisia loukkauksia. Kasvuasenne puolestaan rohkaisee yrittämään ja oppimaan. Kritiikki on hyödyllistä palautetta, ja se otetaan ilolla vastaan.

Miten kasvuasenne sitten näkyy parhaimmillaan yrityksissä? Lukitun asenteen mukaisella ajattelutavalla voisi todeta: ”me emme ole hyviä tuotekehityksessä”, ”me emme tunne asiakkaitamme” tai ”me emme osaa markkinoida”. Kasvuasenteen mukaisesti ajateltaessa voimme päättää kehittyä paremmiksi tuotekehityksessä, oppia tuntemaan asiakkaamme paremmin ja ryhtyä markkinoimaan ammattimaisesti.

Kasvuasenne edellyttää, että tartumme rohkeasti uusiin haasteisiin ja kerrytämme näin omaa kokemustamme ja osaamistamme. Monet yrittäjistä osoittavat kasvuasennetta myös oman henkilökohtaisen kehityksensä suhteen. Halu haastaa itsensä, halu oppia uutta ja halu ottaa riskejä myös henkilökohtaisella tasolla, kuvaa hyvin näitä henkilöitä. *fl*

KYSY ENSIN MEILTÄ

Hulevesien hallintaan – Ketokatto

AKO Roof on kotimainen, mukavan muoviton, kierrätysmateriaaleihin perustuva, tutkittu KESY-tuote.

RAKENNUSBETONI- JA ELEMENTTI OY

Kukonkankaantie 8, Hollola • 03 877 200
www.rakennusbetoni.fi

SINUN ILMOITUKSESI TÄHÄN?

PYYDÄ TARJOUS:

Juha Lecklin

juha.lecklin@vyl.fi, p. 040 867 9805

kurkistuksia maisemaan

teksti ja kuvat: NITA KOSKIAHDE

Suomen maisema-arkkitehtiliiton ja Maisemasuunnittelijoiden palstalla innostutaan tällä kertaa tulevan alkuvuoden tapahtumista ja laajasta yhteistyöstä eri alojen välillä. Vuoden aloittaa Arkkitehtuurin ja muotoilun päivät, joita seuraa viheralan ammattilaisten odottamat Viherpäivät. Vuonna 2025 Viherpäivien uutuutena nousee uudistunut Yhdistystori, joka tuo alan yhteisöllisyyden, osaamisen ja innostuksen konkreettisesti esiin.

ARKKITEHTUURIN JA MUOTOILUN JUHLAA

Alvar Aallon syntymäpäivää 3. helmikuuta on juhlittu arkkitehtuurin päivänä vuodesta 2012 alkaen. 12 arkkitehtuurin ja muotoilun alan toimijaa tekivät vuonna 2022 hyväksytyn liputuspäiväesityksen kyseisestä päivästä arkkitehtuurin ja muotoilun liputuspäivänä. Vuodesta 2022 alkaen Alvar Aallon syntymäpäivää onkin juhlittu Sisäministeriön suosittelemana liputuspäivänä arkkitehtuurin ja muotoilun kunniaksi. Samassa yhteydessä alkoi perinne arkkitehtuurin ja muotoilun päivien järjestämisestä. Tapahtuman tavoitteena on ollut alusta lähtien tavoittaa ammattilaisten lisäksi myös tavalliset ihmiset, joille ala ei ole työn kautta tuttu.

Arkkitehtuurin ja muotoilun päivistä vastaavat liputuspäiväesityksen tehneet organisaatiot Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo, Finnish Design Info, Alvar Aalto -säätio, Ornamo, EMMA – Espoon modernin taiteen museo, Arkkitehtitoimistojen liitto ATL, Suomen Arkkitehtiliitto SAFA, Rakennustietosäätiö RTS, Suomen maisema-arkkitehtiliitto MARK, Arkkitehtuurimuseo & Designmuseo ja Sisustusarkkitehdit SIO. Laaja järjestäjätahojen kirjo mahdollistaa ohjelman suunnittelun laajalla skaalalla peruskoululaisten oppilaitosyhteistöistä aina ammattiyleisöön asti.

Vuonna 2025 Arkkitehtuurin ja muotoilun päivien tapahtumakokonaisuuden avaa 30. tammi-kuuta järjestettävä Arkkitehtuurin ja muotoilun päätapahtuma, jossa myös maisema-arkkitehtuuri on tuttuun tapaan edustettuna. Tapahtuman teema 'Käytön jälkiä' nostaa keskusteluun kykymme patinan sietämiseen ja toisaalta nostaa esiin arvostuksen rakennettua perintöämme kohtaan. Toisaalta käytön jälkiä voi viheralalla tulkita laajemminkin – käytön jälkiä ovat myös lumeen piirtyvät ihmisten ja eläinten askeleet sekä nurmea tai lähimetsää halkovat oikopolut. Millaisia käytönjälkiä huomaat lähiympäristössäsi ja vaikuttavatko nämä huomiot työhösi viheralalla?

VIHERPÄIVILLÄ TAPAHTUU!

Heti Alvar Aallon syntymäpäivän jälkeen alkavat Viherpäivät preseminaareilla 4.2.2024. Yksi kolmesta preseminaarista esittelee Suomen maisema-arkkitehtiiliitto MARKin sekä tšekkiläisten, saksalaisten ja slovakialaisten kumppanien kanssa käynnissä olevaa Landscape in Focus -hanketta, jonka tavoitteena on lisätä pienten ja keskisuurien kuntien tietoisuutta maisema-arkkitehtuurin keinoista. Maisema-arkkitehteilla sekä monilla muilla rinnakkaisalojen edustajilla on paljon annettavaa pienille kunnille kuntien kestävän maisemasuunnittelun saralla. Maisema-arkkitehti ei kuitenkaan ole suomalaisten pienten kuntien hankkeissa tällä hetkellä kaikista tyypillisin näky vaan monessa kiinnostavassa kestävää maisemasuunnittelua edustavassa projektissa työryhmä koostuu esimerkiksi maisemasuunnittelijoista, insinööreistä tai muista alan asiantuntijoista. Hankkeessa onkin noussut esiin sekä kiinnostavia eroavaisuuksia että yhtäläisyyksiä keskieuropalaisten ja pohjoismaisten pienten kuntien välillä. Tule paikalle sekä kuulemaan hankkeen kuulemisia, että kertomaan omat vinkkisi kestävän maisemasuunnittelun työkalujen saamisesta päättäjien tietoisuuteen!

Viherpäivien seminaaripäivien alkaessa 5. helmikuuta, avautuu myös viiden Viherympäristöliiton jäsenjärjestön yhteistyössä toteuttama Yhdistystori! Mukana ovat Puutarhanrakentajat, Maisemasuunnittelijat, Suomen Maisema-arkkitehtiiliitto MARK, Viher- ja ympäristörakentajat VYRA sekä Taimistoviljelijät. Yhdessä toteutetulla osastolla ohjelmassa on mahdollista päästä tutustumaan yhdistysten toimintaan, voittamaan palkintoja tietovisasta ja tutustumaan innostaviin osaston vieraisiin. Lisäksi pääset tutustumaan LAPPSET-opiskelijakilpailun voittajatyöhön sekä juhlistamaan Suomen maisema-arkkitehtiiliiton tuoreen vuosikirjan julkistamista!

Pian julkaistavassa vuosikirjassa FinLandScapes 2024 pääset tutustumaan 36 ajankohtaiseen maisema-arkkitehtuuriprojektiin, jotka on jaettu viiden pääteeman alle. Vuosikirjan teemat – liike, tila, leikki, luonto ja aika – syventävät MARKin keväällä 2024 julkaiseman Maisemapodin sisältöjä. Kirja julkaistaan kaksikielisenä, suomeksi ja englanniksi, jotta se tavoittaisi mahdollisimman laajan lukijakunnan ja mahdollistaisi myös kansainvälisen näkyvyyden suomalaiselle maisema-arkkitehtuurille. Vuosikirja sisältää myös Suomen maisema-arkkitehtiiliiton viimeaikaisia kilpailuja esittelevän kilpailukoosteen, jonka toivomme inspiroivan uusien maisema-arkkitehtuurikilpailujen järjestämiseen!

Tapahtumantäyteinen alkuvuosi tulee olemaan iloinen aloitus uudelle vuodelle ja inspiroi meitä alana sekä katsomaan taakse ja iloitsemaan jo toteutuneista saavutuksista, että katsomaan tulevaisuuteen ja kehittämään entistä parempaa viherympäristöä tuleville sukupolville!

Puuttuva vuodenaika?

Talvimaisemointia

Viime vuosikymmeninä talvi omana kautenaan on herättänyt kiinnostusta Britannian julkisissa puutarhoissa ja houkutellut vierailijoita, jotka eivät aiemmin olisi pitäneet vuodenaikaa erityisen viehättävänä. Ilmiön hyötynä nähdään sekä puutarhamaaailman arvostuksen lisääntyminen että uudenlainen kiinnostus terveyttä ja ympäristöarvoja kohtaan. Ilmaston ja muiden ominaisuuksien eroavaisuuksista huolimatta monia elementtejä voidaan soveltaa myös suomalaisiin puistoihin ja puutarhoihin.

teksti ja kuvat: CAROLINE SARIKOSKI

Talvipuutarha on määritelty uudelleen. Aiemmin se saattoi rajoittua trooppiseen kasvillisuuteen suuressa lasisessa viherhuoneessa, mutta nykyään sillä voidaan tarkoittaa ulkoaluetta, jossa on upeita istutuksia jopa kylmimpinä vuodenaikoina. Historiallisesti merkittävimmätkin brittiläiset puutarhat ovat sietäneet vain kolme vuodenaikaa. Neljäntenä vuodenaikana kuuran koristamia muotoonleikkattuja pensaita, lehtipuiden siluetteja ja ikivihreitä on enimmäkseen ihailtu ikkunan takaa.

Gertrude Jekyll kuitenkin ymmärsi talvikävelyn arvon, lievitäten "talven epämukavuutta", listatessaan taksoneita kirjansa luvussa *Planting for Winter Colour*¹. Nyt suunnittelijat ja puutarhurit ovat tarttuneet haasteeseen ja luovat inspiroivia talvipolkuja, ja heidän työnsä on saanut paljon kiitosta. Päätin tutkia omakohtaisesti paikkoja, jotka ovat tunnettuja tästä kausiluontoisesta vetonaulasta ja haastatella vastuhenkilöitä.

NYKYPÄIVÄN TALVIPUUTARHAT

Terveellisen ja luonnollisemman ympäristön arvostus on kasvanut erityisesti sellaisina vuodenaikoina, jolloin ultraviolettisäteilylle altistuminen on vähäisempää. Lisäksi taloudelliset kannustimet julkisten puutarhojen hyödyn maksimoimiseksi ovat johtaneet ympärivuotisen toiminnan kehittämiseen. Pohjois-Walesissa Bodnantin talvipuutarhapolku houkutteli 10 000 kävijää kolmena avajaiskuukautenaan vuonna 2013². Viime talven tilastot osoittavat, että Savill Gardenissa oli 13 000 kävijää 1. joulukuuta - 29. helmikuuta 2024.

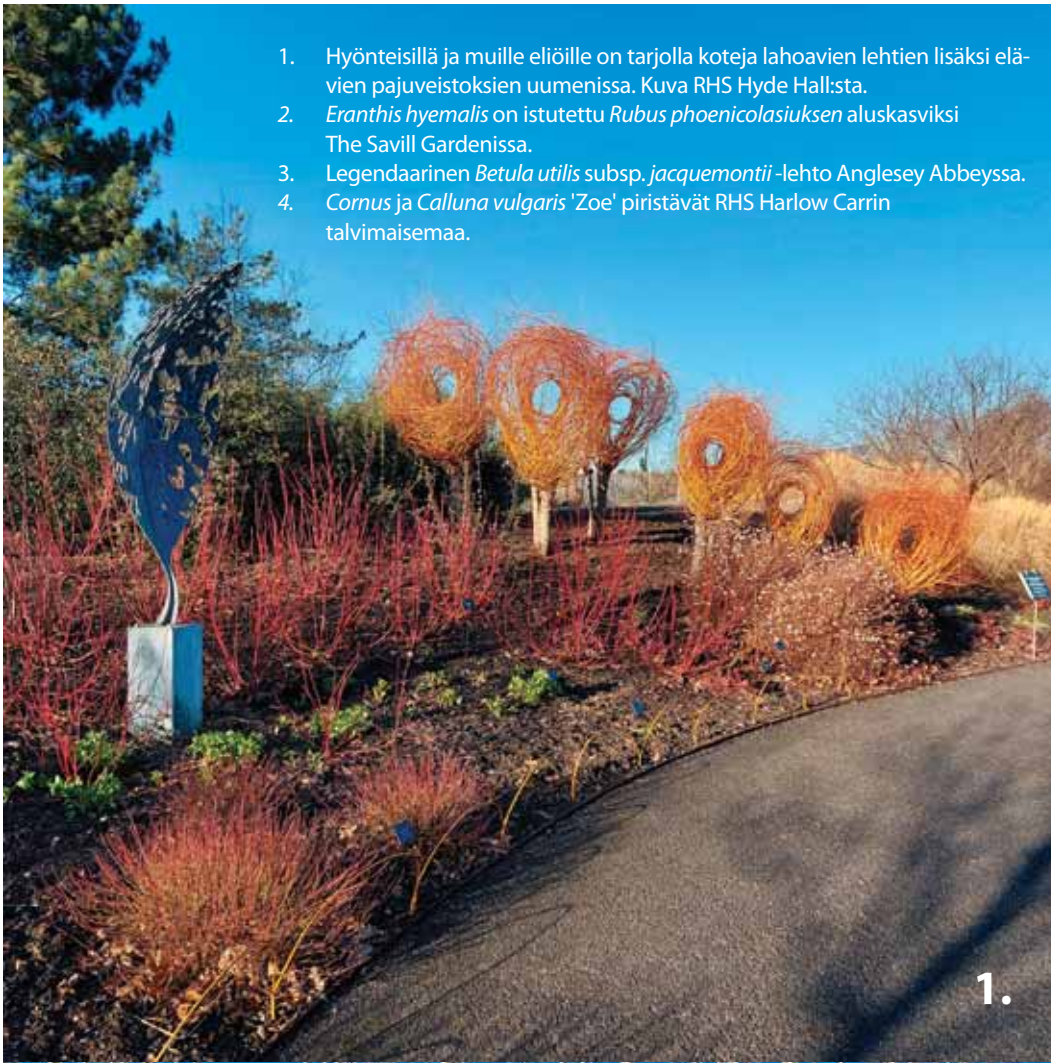
Erityisesti talvikauteen räätälöidyt alueet edustavat vain pientä osaa vieraillemistani puutarhoista. Vuonna 2014 laajennetussa ja yhdeksi Euroopan suurimmista talvipuutarhoista muodostuneessa Sir Harold Hilliersissä 1,6 hehtaaria sen 72 hehtaarin pinta-alasta on omistettu talvipuutarhakierrokselle. Kävelyreittien pituus vaihtelee: RHS:n (The Royal Horticultural Society) Hyde Hallin kävelyreitin pituus on 170 metriä ja Bodnantissa on kaksi reittiä, pituudeltaan 400 ja 800 metriä. Monissa paikoissa talvikävely pidetään mieluummin omana kokonaisuutenaan kuin yhdistetään muihin vuodenaikoihin.

Bodnantin alueelle räätälöidyissä suunnitelmissa historiallinen perintö, topografia ja taustalla Snowdonian kansallispuistosta lainatut vuoristomaisemat tarjoavat raikkaita konteksteja tutuille kasveille.

1. Hyönteisillä ja muille eliöille on tarjolla koteja lahoavien lehtien lisäksi elävien pajuveistoksien uumenissa. Kuva RHS Hyde Hall:sta.
2. *Eranthis hyemalis* on istutettu *Rubus phoenicolasius*uksen aluskasviksi The Savill Gardenissa.
3. Legendaarinen *Betula utilis* subsp. *jacquemontii*-lehto Anglesey Abbeyssa.
4. *Cornus* ja *Calluna vulgaris* 'Zoe' piristävät RHS Harlow Carrin talvimaisemaa.

1.

3.

- Keskiössä on talvi, ja emme halua vesittää sitä. Joulukuussa alkaa kimalus. Se on kuin urheilijan huippusuoritus: Nyt on minun vuoron! kuvailee Hilliersin ylipuutarhuri **Fran Clifton**.

Talvireitit sijaitsevat yleensä lähellä sisäänkäyntejä.

- Sen tarkoituksena on mahdollistaa helppo kulku hyvin tehdyillä poluilla, jotka eivät lätäköidy tai muutu mutaisiksi huonolla säällä, kertoo **Peter Jones**, jonka vastuualueeseen kuuluvat RHS Wisleyn kestävät koristekasvit.

Andrew Tebbutt, RHS Hyde Hallin talvipuutarhan johtaja, mainitsee, että kylmänä päivänä ihmiset voivat tehdä kierroksen ja palata kahvilaan nauttimaan kupin kuumaa keittoa. Pääsymaksujen lisäksi paikan päällä sijaitsevat ravintolat, lahjavara-kaupat ja taimitarhat parantavat paikan taloudellista kannattavuutta. Näin useat organisaatiot voivat investoida puutarhojen kehitystyöhön.

ESTETIIKKOJEN YHDISTELMÄ

Omaperäisyys voi olla haastavaa ja Bodnantin ylipuutarhuri **Ned Lomax** toteaaakin, että talvella ”pelataan suhteellisen pienellä paletilla”. Tietty kasvit toistuvat muotoilussa, mutta luovuus ja halu yhdistää vanhaa ja nykyajan suuntauksia ovat synnyttäneet uusia ja omaleimaisia suunnitelmia.

Koristeelliset heinät heiluvat staattisten topiary-muotojen edessä, ja monivuotiset talventörröttäjät ovat vastapainona värikkäille varsille ja ikivihreille. Niwaki- (pilvileikkaus) ja marcescent- (kuivuneita lehtiä pidättävät) pyökkipylväät luovat arkkitehtuurista muotoa. Perinteisten ja modernien elementtien onnistuneet yhdistelmät varmistavat, että talvipuutarhat pysyvät puutarhasuunnittelun eturintamassa.

- Ajoittain luonnollisempia muotoja käytetään pallojen sijaan, sanoo Fran Clifton, viitaten leikattuihin pensaisiin.

- Kyse on siitä, että annetaan kaikelle mahdollisuus.

Laajan yleisnäkymän sijaan vierailijat pääsevät lähemmäs kasveja muakaansatempaavilla 360-reiteillä. Tuoksuvia kasvilajeja sijoitetaan polkujen varsille. Lisäksi tuulen ääni koristeheinissä ja puutarhan houkuttelemat linnut rikastuttavat aistikokemusta. Epätavalliset kaarnat luovat virikettä myös tuntoaistille. **David Jordan**, joka ylipuutarhurina suunnitteli uudelleen joitain elementtejä Angleseyn talvireitissä, kertoo polun vieressä olevan *Prunus serrulan* olleen paljon kiiltävämpi kuin ne, jotka asetettiin taemmas. Tämä on niiden vierailijoiden ansiota, jotka eivät voineet vastustaa sen kosketamista.

Kiemurtelevat polut paljastavat uusia näkymiä ja eri puutarhoilla on omat erikoispiirteensä.

Valkokuoristen *Betula jacquemontii* -puiden muodostama lehto Angleseyssä on majesteettinen, kun taas RHS Hyde Hallin polku kulminoituu *Cornus*- ja *Rubus*-lajikkeiden väriiloistoon. Sir Hilliersin reitin päätös on upeiden tekstuurien, värien ja kerrosten huipentuma. Savillissa ja Wisleyssä pajujen ja kanukoiden peilikuvat heijastuvat vedenpinnasta.

Talvipolusta voi nauttia pilvisenäkin päivänä, mutta matala talviaurinko tuo näkymään lisää ulottuvuutta. Somittelussa puutarhan suunta on ratkaisevaa, sillä se mahdollista puunrungoista irtoamaisillaan olevien kuoren palasten hehkun vastavalossa, itä-länsisuuntaisten polkujen ollessa suosittuja.

- Valo on materiaali, **Michelle Cleave**, The Savill Gardenin työnvalvoja huomauttaa.

Galanthus, lumikellot, ovat itsessään merkittävä vetonaula. Lumikellokoelmia laajennetaan monin paikoin. Angleseyllä niitä on 400 lajiketta ja esittelykierrokset myydään nopeasti loppuun.

YHTEISÖLLISYYS

Talvipuutarhat näyttävät keskeistä roolia kaikenikäisten lasten koulutuksessa ja niissä opetetaan erilaisten aktiviteettien avulla lapsille ”luontoprustaista lukutaitoa”. Hyde Hallin veistokset kuvaavat lehtien lakastumista ja opasteista voi lukea talven roolista puutarhoissa. Taiteelliseen ilmaisuun on myös mahdollisuus, kun sekä työntekijät että yleisö punovat pajunvarista erilaisia rakenteita.

Puutarhatiimejä laajennettaessa vapaaehtoisten rooli on merkittävä.

- Emme yksinkertaisesti pärjäisi ilman heitä, kommentoi Andrew Tebutt.

Sekä vanhemmat että nuoret nauttivat yhteisöön osallistumisesta samalla kun tukevat näitä arvostettuja paikkoja ja näin puutarhanalan tietämys välittyy eteenpäin.

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Puutarhoja ylläpidetään hyvin, mutta ne eivät näytä liian huolitelluilta. Mahdollisuuksien mukaan lehdet ja puupinot jätetään maatumaan.

- Meidän ei tarvitse puuttua maisemaan niin paljon kuin luulemme. Näyttääkö se silmääsi epäsiistiltä? Miksi ajattelet että sen kuuluisi edes olla muuta? Michelle Cleave sanoo, haastaen käsityksiä.

Koristeomenapuu ja marjat tarjoavat eläimille ravintoa talven alkupuolella ja talventörröttäjät säilyvät kevääseen asti. Kukkivat kasvit, kuten *Helleborukset* ja sipulikasvit sekä pajujen norkot houkuttelevat pölyttäjiä. Monipuolinen kasvisto takaa kerrokset talvehtimiselle. Sir Harold Hilliersin talvipuutarha, jossa on 630 erilaista lajia on hyvä esimerkki.³

KASVIMATERIAALI

Ison-Britannian puutarhat yleensä joko kasvattavat omat taimensa tai ostavat niitä luotettavilta taimitarhoilta Britannian sisällä. AGM (The Award of Garden Merit) -sertifioituneet kasvit katsotaan luotettaviksi. Ne ovat läpäisseet ammattilaisten tiukat testit ja on luokiteltu eri talvenkestävyyskategorioihin. AGM-kriteereihin kuuluu melkoinen kyky vastustaa tuholaisia ja tauteja.

- Tavoitteenamme on aina ostaa turpeettomia, Isossa-Britanniassa kasvatettuja kasveja, jotka vastaavat terveysvaatimuksia ja kestävä kehityksen periaatteita, sanoo RHS Harlow Carrin kukkivien kasvien tiiminjohtaja **Russell Watkins**, joka on pitkään ollut mukana talvireitin toteuttamisessa.

YLLÄPITO

Kevätsiivouksen aikana alasleikkatuille *Cornuksille* ja *Salixeille* annetaan ravinteita ja orgaanista katetta. Pensaat leikataan yleensä vuosittain, mikä pitää yllä topiarian perinteistä ammattitaitoa.

- Kokonaisuudessaan talvikierros huolehtii itsestään erittäin hyvin, huh-tikuun ollessa tärkein aika leikata versot ja muut pensaats, Russell Watkins kertoo.

TOTEUTUS SUOMESSA

Ilmastolliset erot maiden välillä ovat kiistattomat, mutta monet Ison-Britannian talvipuutarhoihin valitut taksonit sopisivat Suomen alueille, joissa on merellinen ilmasto ja osin ensimmäisen ja toisen asteen menestymisvyöhykkeet puuvartisille kasveille. Vaikka näistä brittiläisistä puutarhoista löytyy monenlaista maa-ainesta, käytetyt kasvit suosivat usein hapanta maaperää. Kasvien alkuperällä voi myös olla ratkaiseva merkitys. Eräät käytet-

Kew Gardens -järjestön omistamassa Wakehurstin kasvitieteellisessä puutarhassa on paljon Suomessakin tuttuja taksoneja.

Perinteistä ja nykyaikaista: muotoonleikatut sylinterit ja pyramidit ja lehtipuiden siluetit toimivat vastapainona erilaisille koristeheinille ja perennoille RHS Hyde Hall:ssa.

TIETEELLINEN NIMI	ENGLANNINKIELINEN NIMI	SUOMENKIELINEN NIMI	RHS-KESTÄVYYS-LUOKKA ⁴
<i>Acer griseum</i>	paperbark maple	kuparivaahtera	H5
<i>Betula papyrifera</i>	paper birch	paperikoivu	H7
<i>Betula pendula</i> subsp. <i>pendula</i> 'Spider Alley' ^{PBR}	silver birch / contorted birch 'Spider Alley'	rauduskoivu / peikkokoivu 'Spider Alley'	H7
<i>Betula utilis</i> subsp. <i>jacquemontii</i>	West Himalayan birch	himalajankoivu	H7
<i>Cornus sericea</i> 'Bailadeline' FIREDANCE™	red osier dogwood 'Bailadeline' FIREDANCE™	lännepensaskanukka 'Bailadeline' FIREDANCE™	H7
<i>Hamamelis x intermedia</i>	hybrid witch hazel	puistotaikapähkinä	H5
<i>Pinus contorta</i> 'Chief Joseph'	lodgepole pine 'Chief Joseph'	keltakontortamänty 'Chief Joseph'	H6
<i>Salix x fragilis</i> 'Bastfordiana'	crack willow	keltasalava	H7
<i>Syringa reticulata</i> subsp. <i>pekinensis</i>	Peking lilac	pekinginlikusterisyreeni	H6
<i>Tilia cordata</i> 'Winter Orange'	small-leaved lime 'Winter Orange'	pienilehtinen metsä-lehmus 'Winter Orange'	H6
<i>Viburnum x bodnantense</i> 'Dawn'	arrowwood 'Dawn'	tarhaheisi 'Dawn'	H6

H5	-15...-10 °C	Kestävä suurimmassa osassa Iso-Britanniaa, jopa ankariina talvina. Ei välttämättä kestä avoimia tai paljastuneita paikkoja tai keskisiä / pohjoisia alueita. Monet ikivihreät kärsivät lehtivaurioista, ja ruukuissa olevat kasvit ovat lisääntyneessä vaarassa.
H6	-20...-15 °C	Kestävä kaikkialla Isossa-Britanniassa ja Pohjois-Euroopassa. Monet astioissa kasvatetut kasvit vahingoittuvat, ellei niitä suojata.
H7	kylmempi kuin -20 °C	Kestää ankarimmat Euroopan mannerilmastot, mukaan lukien avoimet yläköalueet Isossa-Britanniassa.

tyistä lajeista kasvavat jo Suomessa, eikä niistä liene uhkaa ekologiselle ta-
sapainolle. Vankka kasvien ja ympäristöjen, mukaan lukien pienilmastojen,
tuntemus on kuitenkin välttämätöntä.

Kun halutaan kasvien menestyvän eikä vain selviytyvän, on otettava huo-
mio monia tekijöitä. Ankaran talven kestäminen ei yksinään riitä, vaan
kasvin on myös selvitävä riittämättömän lumipeitteen kanssa nollan ympä-
rillä sahaavista lämpötilaeroista. Hyvin kosteutta läpäisevä maaperä on en-
siarvoisen tärkeä, kuten myös orgaaninen kate ja suoja kuivattavilta tuulilta.
Riittävä kastelu kuivuusstressin välttämiseksi pitkittyneiden kuivakausien
aikaan edistää kestävyyttä myös talvella.

Arvaamattomat sääolosuhteet takaavat, että riskejä on aina. Kasvit, jotka
ovat selviytyneet vuosia, voivat yhtäkkiä hävitä. Peter Jones viittasi tapauk-
seen, jossa *Pittosporum*-kasvit olivat kärsineet vuoden 2022 kuivuutta seu-
ranneen kylmän kauden jälkeen. Lämpötilat laskivat 25 asteella -12 celsiu-
sasteeseen eivätkä kasvit pystyneet sopeutumaan tähän.

Kew Gardens -järjestön fenologiset tutkimukset osoittavat, että lumikel-
lot kukkivat nyt paljon aikaisemmin. Vastaavasti Peter Jones mainitsi, että
Wisleyn *Sarcococca* kukkii nyt helmi-maaliskuun sijaan joulukuussa. Ilma-
tieteen laitos ennustaa, että Suomessa pakkaspäivien määrä tulee vähenty-
mään. Negatiivisista seurauksista huolimatta tämä tarjoaa myös mahdolli-
suuden kokeilla sellaisia taksonia, jotka eivät olisi voineet aikaisemmin
selviytyä.

Great Windsorin puiston vastuuhenkilö **John Anderson** suositteli Suo-
meen enemmän erilaisia kanervia.

- Niitä on helppo lisätä, ne kasvavat nopeasti, ovat helppohoitoisia, kuk-
kivat eri vuodenaikoina ja ovat hyviä luonnolle, John perustelee.

TALVEN SYKÄHDYTTÄVÄ KAUNEUS

Näiden polkujen piristävä vaikutus käy ilmi niiden suosiosta. Talvipuutar-
hoilla on paljon tarjottavaa, mutta ne vaativat huolellista suunnittelua ja ai-
kaa asettautua. Ne ovat orgaanisia paikkoja, jotka kehittyvät jatkuvasti.

- Mikään täällä ei pysähdy paikoilleen, Fran Clifton kommentoi.

Haastatellut puutarhurit arvioivat aiempia suunnitelmiaan uudelleen,
vaihtaan loistonsa menettäneet lajikkeet, kuten vaahterat, uusiin.

- Pidämme rajojen venyttämisestä Bodnantissa, Ned Lomax toteaa. Peri-
aatteena on, että 80 prosenttia kasveista on kestäviä ja 20 prosenttia kokeel-
lisia, vaikka tiedetään, että jotkut kasvit voidaan joutua vaihtamaan.

Brittiläiset talvipuutarhat vaihtelevat sademäärän, minimilämpötilan,
tuulien, topografian, korkeuden ja auringonvalon määrän suhteen. Vaik-
ka soveltaminen Suomessa tuo varmasti omat haasteensa, tiettyjä kasveja
ja ominaisuuksia voitaisiin testata, vaikkakin pienemmässä mittakaavassa.
Maa, jossa on pitkät ja ajoittain lumettomat talvet, voisi hyötyä tästä monel-
la tavalla. Leudommat lämpötilat luovat mahdollisuuksia, ja mustat talvet
ovat hyvä syy tehdä uusia aluevaltauksia.

Tällainen pioneirihenki on ajan saatossa vienyt puutarhamaailmaa ja
maisemasuunnittelua eteenpäin. Kuten Wisleyn Peter Jones sanoo: Tärkein
asia, jonka meistä kukaan voi tehdä puutarhureina, on jatkaa yrittämistä ja
uuden kokeilua.

Kirjoittaja on viheralanpuutarhuri ja -suunnittelija, joka vieraili tammikuussa 2024 kahdessatoista Ison-Bri-
tannian puutarhassa tutkiakseen aihetta tammikuussa julkaistavaa Hämeen ammattikorkeakoulun mai-
semasuunnittelun ja -rakentamisen kandidaatin tutkinnon opinnäytetyötään varten.

Viitteet:
1 'Planting for Winter Colour', Gertrude Jekyll's Colour Schemes for the Flower Garden (1921)
2 Bodnant Garden.wordpress, bodnantgarden.wordpress.com/2015/12/26/take-a-walk-in-our-
winter-wonderland
3 Historic England Org. UK, historicengland.org.uk/listing/the-list/list-entry/1001367?section=offi-
cial-list-entry
4 The Royal Horticultural Society Hardiness Rating, rhs.org.uk/advice/rhs-hardiness-rating

Lisätietoa: nationaltrust.org.uk

Ehdotuksia talvikaudella kiinnostavista kasveista,
mukaan lukien suhteellisen arat lajit.

TALVIKORISTEARVO
kupari, tuohimaisesti irtoava kuori
vaalea, irtoava kuori
mielenkiintoiset kiemurtelevat oksat
huomiota herättävä valkoinen hilseilevä kuori
kirkkaat punaiset versot
värikkäät tuoksuvat lajikkeet
loistavat keltaiset neulaset
keltaiset versot
kuoriutuva, monirunkoinen
oranssit versot
tuoksuvat, vaaleanpunaiset kukat (kevättalvi)

Siankärsämö on yksi tutuista lajeistamme, joka kesti hyvin suola-, tulva- ja kuivuusstressiä saksalaisessa tutkimuksessa.

Kuva:

Liisa Hyttinen

Tarkasteltu artikkeli:

Eben, P., Duthweiler, S., Helmreich, B., Knoll, S., Moning, C., Stins-hoff, P., & Pauleit, S. (2024). Thriving under multiple stressors: Performance of drought-tolerant perennials and their suitability for infiltration swales. *Urban Forestry & Urban Greening*, 101, 128535. [sciencedirect.com/science/article/pii/S1618866724003339](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1618866724003339)

Tällä palstalla MMT Anu Riikonen tutustuttaa lukijat ajankohtaiseen viheralaa koskevaan tutkimukseen.

Hiekkasten imeytyspainanteiden selviytyjät

Luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen lisääntyessä olemme pikkuhiljaa oppineet, että tarpeita ja kohteita on hyvin erilaisia. Hulevesikosteikkoihin ja sadepuutarhoihin sopivat kasvilajit ovat ekologiaaltaan useimmiten hyvin märkyyttä sietäviä. Toisaalta erityisesti katualueille suunnitellaan suuria vesimääriä nopeasti imeviä, kasvipintaisia painanteita, joihin vettä ei juuri pidäty. Näille rajusti kuivuville ja suolaantuville, mutta kuitenkin ajoittain tulvivillekin kasvupaikoille kaivataan myös sopivia lajeja.

Kuivan paikan kasveista löytyisi parhaiten sopivia kasveja hiekkapohjaisiin hulevesien imeytyspainanteisiin, päätteli saksalainen tutkimusryhmä. He valitsivat kokeisiinsa Etelä-Saksan Freisingissä 60 saksalaista luonnonvaraista ruohovartista kasvia, joista monet iloksemme ovat meilläkin viljeltyjä. Niinpä tuloksista voidaan saada vinkkejä meillekin, vaikka tuki ilmasto on erityisesti talviolojen osalta erilainen: pakkaspäiviä osui lähes kahden vuoden koejaksolle vain 22. Kokeen kasvualustat olivat lähinnä hiekkaa ja tiilimurskaa noin 10 tilavuusprosentin kompostilisällä.

KAKSI VUOTTA KASVIEN KIUUSAAMISTA

Tutkimuksessa haluttiin erityisesti ymmärtää, miten katualeen suola-, tulva- ja kuivuusstressi yhdessä vaikuttaisivat kasvien selviämiseen ja vointiin. Tätä varten perustettiin astiakoel, jossa tutkittavat kasvilajit istutettiin aina kolmen lajin yhdistelmiin. Astiat pidettiin ulkona ilman erityistä hoitoa, ja koekäsiteltävät astiat altistettiin 1–3 vuorokauden tulvatilanteille ja talvikaudella niitä kasteltiin väkevällä suolavedellä. Kesän kuivina kausina vettä ei annettu.

Tällä kärsimysnäytelmällä saatiin hyvin esiin eroja kasvien selviytymiskyvyssä. Kokeen taimista noin neljännes kuoli, mutta toisaalta lähes 40 kasvilajia pärjasi vähintään kohtuullisesti. Koska kasvit istutettiin aina samoina lajiyhdistelminä, ei kokeessa ikävä kyllä voitu arvioida kilpailun vaikutuksia menestymiseen.

TUTTAVAMME SELVIYTYJIEN JOUKOSSA

Tässä kokeessa löydettiin useita sopivia lajeja hiekkapohjaisiin imeytyspainanteisiin, ja näistä yli puolet ovat meilläkin vähintään tuttuja, monet yleisessäkin viljelyssä. Toisaalta

muutamat tutut lajit jäivät myös jumbosijalle: esimerkiksi päivänkakkara ja nuokkukohokki. Meillä tutuimpia lajeja voittajien joukossa olivat:

- siankärsämö, *Achillea millefolium*
- haarahietalilja, *Anthericum ramosum*
- mali, *Artemisia absinthium*
- vuohenkello, *Campanula rapunculoides*
- tarhatyräkki, *Euphorbia cyparissias*
- lampaannata, *Festuca ovina*
- kultakutriasteri, *Galatella linosyris*
- keltamatar, *Galium verum*
- ristikatker, *Gentiana cruciata*
- verikurjenpolvi, *Geranium sanguineum*
- mäkikuisma, *Hypericum perforatum*
- saksankurjenmiekka, *Iris germanica*
- hopeatoppo, *Koeleria glauca*
- sirppimailanen, *Medicago falcata*

Epäilemättä jotkut joukossa eivät kestä sitä, että talvella lammikoitunut vesi ja märkä maa jäätyy istutusalueelle. Mutta selviytyjiäkin listasta varmasti löytyy, ja osa lajeista onkin jo vaikeiden paikkojen listoilta tuttuja. Listalla on toivottavasti uusiakin vaihtoehtoja hulevesien imeytyspainanteiden kasviseksiin.

Myös kokeessa hopeamitalille sijoittuneen noin tusinan lajin joukosta, jossa taimia ei kuollut, mutta niiden ulkonäkö oli hieman kärsinyt, löytyisi varmasti lisää vaihtoehtoja. Näitä voi käydä tutkimassa artikkelista, joka on vapaasti luettavissa, kätevästi värikoodatusta kuvasta 3. Lisäksi vaikuttaa, että tutkijoiden ennakoarvio kuivan paikan lajien soveltuvuudesta tällaisiin kohteisiin oli oikeilla jäljillä, mikä voi sekin tukea kasvivalintojamme. *no*

Viherympäristöjen sisällyttäminen arjen matkoihin voi olla tietoinen valinta, jolla voi tukea omaa terveyttä ja hyvinvointia.

Kuva: Erkki Oksanen, Luonnonvarakeskus

Miten kaupunkien viheralueet koetaan?

Kaupunkien viheralueet ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta ja lisäävät ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Suosituimpia ulkoilukohteita ovat kaupunkien metsät, mutta myös rakennetuilla viheralueilla, kuten puistoissa, liikutaan ja vietetään aikaa runsaasti. Kaupunkilaisten odotukset ja tarpeet ovat erilaisia ja onkin tärkeää, että tarjolla on helposti saavutettavia, mutta myös keskenään erilaisia viheralueita.

teksti: MARJO NEUVONEN, PEKKA KORPELAINEN, JOUNI KARHU, TIINA LANKILA, SOILE PUHAKKA JA KATJA KANGAS

Asuinalueiden vihreys on tutkimuksessa ollut positiivisesti yhteydessä erilaisiin myönteisiin terveys- ja hyvinvointivaikutuksiin. Luontoympäristöjen saavutettavuus lisää fyysistä aktiivisuutta ja sitä kautta edistää terveyttä. Muun muassa työikäisten liikuntaympäristöjä tarkasteltaessa kevyen liikenteen väylillä ja aidoilla luontoympäristöillä sekä ulkoilualueilla on tärkeä rooli liikunnan edistämiseksi. Luontoalueiden merkitys ihmisten arjessa ja käyntimäärät luontoalueilla kasvoivat erityisesti COVID19-pandemian aikana.

Laajasta Pohjoismaita koskevasta kirjallisuuskatsauksesta käy ilmi, että tutkimusnäyttöä luonnon terveyshyödyistä on erityisesti aikuisväestön mielen hyvinvoinnin edistämiseksi. Monimuotoisen luonnon mikrobiston on myöskin todettu tukevan terveyttämme, vastustuskykyämme ja vähentävän allergioiden ja muiden immuunivälitteisten sairauksien riskiä. Kaupungistuminen voi kuitenkin vähentää kontaktiamme monimuotoiseen mikrobistoon, jos monimuotoisia ja saavutettavia viheralueita ei ole kaupungeissa tarjolla.

Asuinalueiden viihtyisyyttä edistävinä tekijöinä korostuvat usein viher- ja vesialueet, mutta myös turvallisuus ja häiriötömyys, alueiden ja väylien hyvä ylläpito, siisteys ja asukkaiden mahdollisuus osallistua alueita koskevaan päätöksentekoon. Helsingissä vuonna 2018 tehdyn kyselyn mukaan luontoalueiden viihtyisyyteen vaikuttavat useat tekijät. Näitä ovat maiseman kauneus, hyvät liikenne yhteydet ja kohteen saavutettavuus, sekä alueen monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja reitit. Asukkailla tärkeitä ovat myös luonnon kokeminen, oikea metsän tuntu ja hiljaisuus.

Kaupungeissa hoidetaan ja ylläpidetään erilaisia rakennettuja viheralueita, kuten puistoja, ja avoimia viheralueita, kuten niittyjä sekä taajamametsiä. Miten monimuotoista näiden viheralueiden tarjoama luonto on? Millaisia alueita kaupunkilaiset käyttävät virkistytäkseen luonnossa, ja miten? Tätä tutkitaan monitieteisessä RECIPE-hankkeessa, jossa tarkastellaan kaupunkiympäristöjen roolia pandemioiden ehkäisyssä. Tutkimuksessa selvitetään miten luontoon ja kaupunkisuunnitteluun perustuvilla ratkaisuilla voidaan tulevaisuudessa mahdollisesti hillitä uusien pandemioiden leviämistä.

OSALLISTAVALLA PAIKKATIEKYSELYLLÄ TIETOA VIHERALUEIDEN MERKITYKSESTÄ ASUKKAILLE

Oulussa ja Helsingissä toteutettiin osallistava paikkatietokysely 'Kaupungin viheralueiden virkistyskäyttö', jossa kerättiin tietoa vastaajille tärkeistä viheralueista ja luonnossa liikkumisen tavoista ja kohteista. Kyselyyn vastasi yhteensä 1394 asukasta, joista 1090 oli Oulusta ja 304 Helsingistä. Vastaa- jista 1298 merkitsi kartalle oman lähiympäristönsä viheralueita, joita he lummattomana aikana useimmiten käyttivät ulkoiluun, luonnossa liikkumiseen ja oleskeluun. Aineisto käsittää 4082 merkintää lähiluonnossa liikkumisen paikoista, joista 2695 merkintää sijoittuu Oulun ja 1387 Helsingin kaupunkialueiden viheralueille. Karttavastauksia tarkasteltiin suhteessa kaupunkien viheralueiden hoitoluokkiin, joista RECIPE-hankkeessa on kerätty tietoa myös luonnon monimuotoisuudesta. Tutkittaviksi viheralueiksi valikoituivat kolmesta luokasta ja niihin kuuluvista alaluokista rakenne-

tut viheralueet (edustus-, käyttö- ja suojaviheralueet), avoimet viheralueet (maisemapellot, käyttöniityt, maisemaniityt ja laidunalueet, avoimet alueet ja arvoniityt) ja taajamametsät (lähimetsät, ulkoilu- ja virkistysmetsät, sekä suojat, talous- ja arvometsät). Muihin viheralueisiin, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin luokkiin, sisällytettiin tässä tutkimuksessa esimerkiksi suojelualueet. Viheralueiden kautta mahdollistuu usein myös pääsy rannoille, ja siksi kyselyssä oli mukana myös vesiympäristöissä tapahtuvaa ulkoilua.

MINKÄLAISILLA VIHERALUEILLA KÄYDÄÄN YLEISIMMIN?

Kaupunkilaiset käyttivät viheralueita virkistyskäyttöön monipuolisesti, mutta suurin osa käynneistä kohdistui lähimetsiin, sekä ulkoilu- ja virkistysmetsiin ja Oulussa myös muihin taajamametsiin. Myös rakennetut viheralueet, kuten puistot, olivat tärkeitä virkistyskäyttökohteita, joihin kohdistui Oulussa kolmasosa sekä Helsingissä reilu viidesosa merkityistä virkistyskäyttökohteista. Rakennetuista viheralueista erityisesti käyttöviheralueiden merkitys oli suuri ja niille kohdistuvan käytön osuus oli selvästi suurempaa suhteessa niiden tarjontaan kaupungeissa. Käyttöviheralueiden, sekä ulkoilu- ja virkistysmetsien suosioon vaikuttavat myös niissä sijaitsevat ulkoilureitit ja -palvelut.

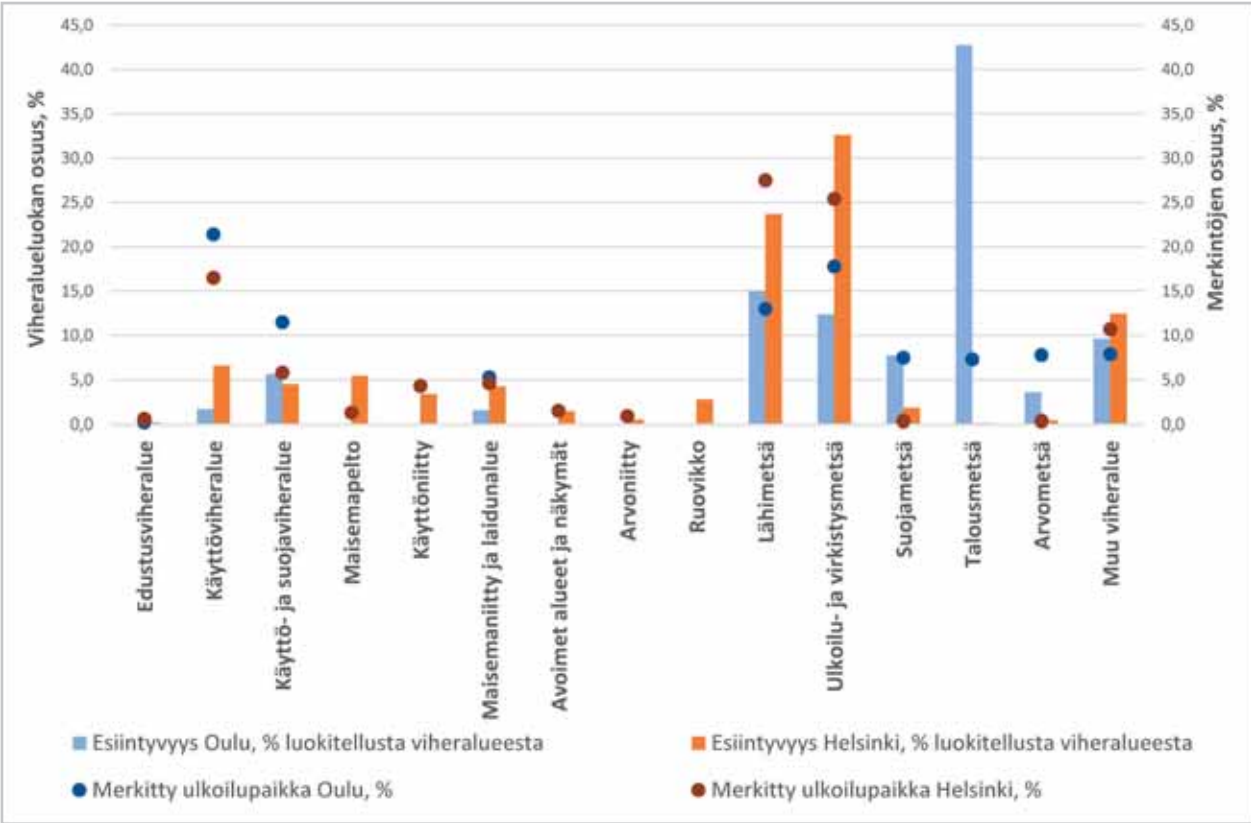
KAUPUNKIVIHERALUEIDEN LUONNON VIRKISTYSKÄYTTÖ

Viheralueita käytettiin monenlaisiin aktiviteetteihin, joista suosituimpia olivat kävely, maiseman tai luonnon tarkkailu, pyöräily, lemmikkien ulkoiluttaminen, luonnossa oleskelu, retkeily ja lasten kanssa ulkoilu.

Ulkoi- ja virkistysmetsät sekä rakennetut viheralueet olivat tärkeitä kävelyn, lenkkeilyn pyöräilyn sekä maiseman katselun ja luonnon tarkkailun kannalta. Lähimetsät olivat tärkeitä lasten kanssa ulkoiluun. Lemmikkien kanssa ulkoiltiin useimmiten rakennetuilla viheralueilla ja lähimetsissä. Erilaiset taajamametsät olivat tärkeitä myös retkeilyn ja luonnon-antimien keräämisen kannalta. Rakennetut viheralueet mainittiin usein paikkoina, jossa oleskellaan tai osallistutaan tapahtumiin.

MITEN VIHERALUEET KOETAAN?

Karttamerkintöjen lisäksi vastaajilta kysyttiin "Haluatko kertoa lisää tästä kohteesta?". Vastauksia avoimeen kysymykseen tuli 1090 ja niiden sisältö vaihteli kohteen tai aktiviteetin tarkemman kuvaamisen ja kokemusten jakamisen välillä. Vastauksista 60 % liittyivät jollain tavalla reitteihin tai viheralueiden käyttöön kulkureitteinä esimerkiksi työmatkoilla. Noin kolmasosassa mainittiin vesistöön liittyvä luontoalue kuten saari tai ranta. Reilu neljännes vastauksista sisälsi mainintoja eläin- tai kasvilajistoon tai muutoin alueen luontoon liittyen. Viidesosassa vastauksista puhuttiin metsistä ja hieman harvemmassa eläimistä tai jostain paikkasidonmaisesta aktiviteetista. Vastauksista 15 % korosti jotain negatiivista, kuten melua tai epäsiisteys. Merkittävä osa näistä sisälsi harmitte- luja menetetyistä viheralueista tai menetyksen uhasta, useimmiten rakentamisen vuoksi.

Viheralueiden tarjonnan ja käytön vertailua: Arvio erilaisten viheralueiden esiintyvyydestä Oulussa ja Helsingissä, sekä asukkaiden alueille kohdistamien ulkoilupaikkamerkintöjen osuudet. Tutkimuksessa käytetty viheralueaineisto: Oulun kaupunki (2022), Helsingin kaupunki (2022).

Lähimetsä	Ulkoilu- ja virkistysmetsä	Muu metsäalue	Rakennetut viheralueet	Avoimet viheralueet	Muut viheralueet	Ulkoilumainintoja yhteensä
	Lenkkeily		Lenkkeily			2499
	Maisema, luonnon tarkkailu		Maisema, luonnon tarkkailu			1277
	Pyöräily		Pyöräily			1107
Lemmikkien ulkoiluttaminen			Lemmikkien ulkoiluttaminen			1015
			Oleskelu luonnossa			711
Lasten kanssa ulkoilu			Lasten kanssa ulkoilu			638
Retkeily	Retkeily	Retkeily			Retkeily	514
Luonnonantimien kerääminen	Luonnonantimien kerääminen	Luonnonantimien kerääminen				324
			Vesiaktiiviteetit			195
			Tapahtumat			113
			Pelit ja leikit			104
			Puistojumpa, tanssi			96
				Frisbeegolf		34
					Kaupunkiviljely	26
	Kalastus		Kalastus			24
			Skeittaus, parkour jne.			8
	Muu aktiiviteetti		Muu aktiiviteetti			106

Ulkoilu erilaisilla viheralueilla. Ulkoilua harrastetaan kaikentyyppisillä alueilla, taulukossa mainittu ympäristöön useimmiten liitetty ulkoiluaktiiviteetti.

Kuva: Katja Kangas

Kartalle merkityistä kohteista reilu 60 prosenttia oli vastaajien mielestä lajistoltaan monimuotoisia. Neljännes kohteista ei ollut vastaajien näkemyksen mukaan luonnon monimuotoisuusarvoiltaan korkeita ja 14 prosentissa kohteista sen monimuotoisuutta ei pystytty arvioimaan. Hupisaarten kaupunkipuisto eli Ainolanpuisto Oulussa on tärkeä ulkoilukohde asukkaille.

Vastaajien kokemuksista nähdään, että suurelle osalle viheralueet ovat merkittäviä arjen paikkoja, jonne tullaan virkistytymään ja ulkoilemaan, ja joissa vietetään usein huomattavasti paljon aikaa työmatkojen tai muun arjen liikumisen muodossa. Kulkeminen viheralueen kautta voi olla kuitenkin myös tietoinen valinta, vaikka vähemmän vihreä vaihtoehto olisi nopeampi. Viherväylien ja -reittien merkitys korostuu myös kävelyn ja pyöräilyn suosion määrässä.

Vastausten perusteella vesistön läheisyys sekä maaston että kasvi- ja eläinlajien monimuotoisuus näyttäisivät olevan ihmisille tärkeitä ja viihtyisyyttä lisääviä tekijöitä. Toisaalta vastauksissa näkyivät myös ihmisten eriävät tarpeet ja mielitykset. Osa arvotti enemmän toiminnallisia viheralueita, kun taas toiset korostivat rauhan, hiljaisuuden ja luonnollisuuden merkitystä. Kaupunkisuunnittelussa tärkeää olisikin huomioida eriävät tarpeet, ja tarjota monimuotoisia ja saavutettavia, mutta keskenään erilaisia viheralueita.

VIHERALUEET TÄRKEITÄ KAUPUNKIEN VIIHTYISYYDELLE JA ASUKKAIDEN HYVINVOINNILLE

Osallistavat paikkatietokyselyt ja asukaskyselyt ovat työkalu, jonka avulla kaupunkilaiset voivat osallistua asuinympäristöönsä koskevaan suunnitteluun ja keskusteluun ja kertoa näkemyksiään lähiviheralueiden käytöstä ja merkityksestä. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta on tärkeää tunnistaa erilaisille käyttäjäryhmille tärkeitä viheralueita, ja toisaalta miten eri tavoin erilaisia viheralueita käytetään. Lisäksi viheralueiden käyttöä on suunnittelussa ohjattava niin, ettei luonnon

monimuotoisuusarvot tai alueella virkistytymisen virkistyskokeemus heikenny. Asukkaille tärkeiksi tunnistettujen paikkojen sijainti suhteessa muihin alueen maankäyttötavoitteisiin tai alueen virkistyskäyttöön ekologisesti kestäväällä tavalla luovat tarpeen yhteensovittaa erilaisia tavoitteita.

Tutkimuksessa yli puolet oululaisten ja noin kolme neljäsosaa helsinkiläisten vastaajien merkinnöistä itselle tärkeistä luonnossa liikkumisen paikoista kaupungin alueella sijoittui metsiin. Mitä lähempänä asukkaita metsät sijaitsevat ja mitä enemmän niissä käydään, niin sitä todennäköisemmin karttavat myös luonnossa liikkumisesta saatavat terveyshyödyt.

Syyskuussa 2024 kymmenen suurinta kaupunkia Suomessa kirjoittivat yhteisen julkilausuman luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Sitoumuksessa tunnustetaan luonnon rooli ihmisten hyvinvoinnille, terveydelle sekä taloudelle ja elinvoimaisuudelle. Tilastokeskuksen mukaan kymmenessä suurimmassa kaupungissa asui lähes 2,4 miljoonaa ihmistä vuoden 2023 lopussa.

Kaupunkien toimenpiteillä, joilla pyritään kehittämään ja ylläpitämään luontoalueita, on laajasti merkitystä. Niitä tulee tarkastella myös monien yhteishyötyjen, kuten ilmasto- ja terveyshyötyjen, kautta. Muuttuvissa olosuhteissa kaupunkien viheralueet toimivat varautumis- ja sopeutumiskykyä kasvattavana tekijänä tulevaisuuden pandemioihin varauduttaessa.

Marjo Neuvonen (YTM) työskentelee tutkijana, Jouni Karhu (FM) erityisasiantuntijana ja Katja Kangas (FT) erikoistutkijana Luonnonvarakeskuksessa. Pekka Korpelainen (FM) työskentelee projektitutkijana ja Tiina Lankila (FT) sekä Soile Puhakka (FT) työskentelevät tutkijoina ODL Liikuntaklinikalla (Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö sr). Tutkimus on osa Suomen Akatemian rahoittamaa hanketta Vastustuskykyinen kaupunki, Kaupunkisuunnittelu pandemioiden ennaltaehkäisyä välineenä (RECIPE).

Lisätietoa aiheesta:

- Halonen, J.I., Pasanen, T., Turunen, A., Tiitu, M., Nyberg, E., Viinikka, A., Vierikko, K., Siponen, T., Lanki, T. 2022. Asukkaiden ja asiantuntijoiden näkökulmia asuinalueiden viihtyisyyteen. Tutkimuksesta tiiviisti 55/2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. 6 s.
- Hanski, I., von Hertzen, L., Fyhrquist, N., Koskinen, K., Torppa, K., Laatikainen, T., Karisola, P., Auvinen, P., Paulin, L., Makela, M. J., Vartiainen, E., Kosunen, T. U., Alenius, H., & Haahtela, T. (2012). Environmental biodiversity, human microbiota, and allergy are interrelated. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 109(21), 8334–8339.
- Husu, P., Tokola, K., Vähä-Ypyä, H., Vasankari T., 2022. Liikuntaraportti. Suomalaisten mitattu liikkuminen, paikallaanolo ja fyysinen kunto 2018–2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö. s. 117.
- Neuvonen, M., Kangas, K., Ojala, A., Tyrväinen, L. 2019. Kaupunkiluonto asukkaiden liikunnan edistäjänä Helsingissä. *Liikunta & Tiede* 56 (6), 77–86.
- Parajuli, A., Hui, N., Puhakka, R., Oikarinen, S., Grönroos, M., Selonen, V., Siter, N., Kramna, L., Roslund, M., Vari, H., Nurminen, N., Honkanen, H., Hintikka, J., Sarkkinen, H., Romantschuk, M., Kauppi, M., Valve, R., Cinek, O., Laitinen, O., Rajaniemi, J., Hyöty, H., Sinkkonen, A. 2020. Yard vegetation is associated with gut microbiota composition. *Science of The Total Environment*, Apr 15:713:136707.
- Tyrväinen, L., Halonen, J.I., Pasanen, T., Ojala, A., Täubel, M., Kivelä, S., Leskelä, A.-R., Pennanen, P., Manninen, J., Sinkkonen, A., Haahtela, T., Haveri, H., Grotenfelt-Enegren, M., Lankia, T. & Neuvonen, M. 2024. Luontoympäristön terveysvaikutukset ja niiden taloudellinen merkitys. *Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus* 76/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 89 s.

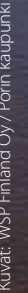

Vuoden ympäristörakenne -palkintoehdokkaat esittäytyvät

Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun finaaliveikkeen ylsi kahdenkymmenen ehdokkaan joukosta viisi tasokasta kohdetta, jotka esittelevät seuraavilla sivuilla. Kilpailussa oli tänä vuonna ennätyksellisen iso määrä osallistujia, mikä ilahdutti ensimmäistä kertaa järjestäjätahona toimivaa Viherympäristöliittoa sekä koko tuomaristoa, joka koostuu laajasta viherrakentamisen ja -suunnittelun edustajakunnasta. Vuoden ympäristörakenne -kilpailun järjestäjinä toimivat vuorovuosin myös Betoniteollisuus ry ja Kivi ry.

Tämän vuoden palkintoehdokkaat esittelevät työnsä taustoja Viherympäristöliiton järjestämässä webinaarissa 12.12.2024. Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun voittaja julkistetaan Viherpäivillä 5.2.2025 Jyväskylän Paviljongissa.

toimittanut: LIISA HYTTINEN

Porin Jokikeskuksen Etelärannan kunnostaminen

54 | VIHERYMPÄRISTÖ 6/2024

Kävelyolosuhteiden ja esteettömyyden parantaminen sekä rannan oleskelumahdollisuuksien lisääminen ovat olleet suunnittelun keskeisiä teemoja.

Jokinäkymät on merkittävä osa porilaisten kaupunkiympäristöä, ja veden äärellä oleskelu on ratkaistu rannan porrastuksilla ja alatasanteella.

Suunnittelualue Kokemäenjoen etelärannalla sisältää eriluonteisten aukoiden sarjan, joilla on oma toiminnallinen tarkoituksensa. Havainnekuva.

Rannan taideaukio koostuu kahdesta katutilaa alempana sijaitsevasta graniittipintaisesta oleskeluaukiosta istuskelumuureineen. Niiden välissä on graniittilaatta- ja nurmipinnalla leikittelevä taidetasanne taidemuseon ulkonäyttelytoimintaa varten. Havainnekuva

TEKIJÄT

Kohteen omistajat: Porin kaupunki
Suunnittelija: WSP Finland Oy
Rakentaja: Destia Oy
Kunnossapitäjä: Porin kaupunki
Valmistumisvuosi: 2024
Sijainti: Eteläranta 1-10, Pori

tömän valaistuksen suosituksia. Valaisinmallin ajaton muoto sopii vanhaan miljööseen. Rantamakasiinin vanhat koristeelliset valaisinpylväät on säilytetty ja kunnostettu.

Hankkeen teknisiä haasteita olivat rannan vaativat pohjaolosuhteet sekä joen vedenpinnan korkeuden vaihtelu. Joessa elää runsas vuollejokisimpukkapopulaatio. Simpukoiden suojaamiseen ja kompensatioon kiinnitettiin työn aikana erityistä huomiota. Rakenteissa yllättäen pesineet törmäpääskyt huomioitiin rakentamismuutoksissa, ja niille toteutettiin hankkeen yhteydessä pysyviä pesäkolonia.

Kohde sai valtionavustuksen Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmasta. Kohteessa on tehty kesäkuussa 2022 ja 2024

käyttäjätutkimus, jonka perusteella on havaittu jalankulkijoiden ja oleskelijoiden määrän kasvaneen olennaisesti. Havaintojen perusteella Jokikeskuksen alueella liikutaan ja vietetään aikaa erityisesti iltaisin.

Etelärannan kunnostus on valmistunut kesäksi 2024. Työn tuloksena Etelärannan satavuotias tavarasatamamiljöö on muuttunut tämän vuosituhannen historialliseen ympäristöön sovitetuksi kaupunkitilaksi ravintolalaittoineen, pienvenesatamaineen, rantakahviloinen sekä tapahtuma-alueineen.

Jokikeskus-hanke on osa suurempaa kaupunkikehityshanketta, jossa parannetaan ranta-alueita Porin keskustassa Kokemäenjoen etelä- ja pohjoisrannoilla sekä Kirjurinluodolla.

Kuvat: WSP Finland Oy

VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE -PALKINTOEHDOKKAAT ESITTELYSSÄ:

Saukonpaadenpuisto Helsingin Jätkäsaarella

Työssä vastattiin kysymykseen, miten uudelle kaupunginosalle kehitetään uniikki ja asukkaita palveleva rantapuisto, jonka lähtökohtana on tyhjä täyttömaa, tulvakorkeus, rakentamattomat tontit, maltillinen neliöhinta, kestävyys ja hoidon helppous sekä kaukana hämmöttävä horisontti. Ja sitten on meri, joka on ihmeellinen nähdä!

Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun palkintoehdokasesittelyn ovat kirjoittaneet projektipäällikkö ja pääsuunnittelija, maisema-arkkitehti Satu Niemelä-Prittinen ja maisema-arkkitehti Arto Kaituri WSP Finland Oy:stä sekä tilaajan projektipäällikkö Petra Rantalainen Helsingin kaupungilta.

Puisto on suunniteltu kaikenikäisille ja -kuntoisille. Huomioita on kiinnitetty oleskelupaikkojen monipuolisuuteen, esteettömyyteen ja oleskelumahdollisuuksiin sekä yksin- että yhdessäoloa varten. Suunnitteluratkaisujen pääaiheeksi kiteytyi tavoite aktiivipuistosta toimintojen mahdollistajana. Samalla puisto on rauhoittava pysähdyspaikka ulapan ja luonnon tarkkailijoille sekä sunnuntairetkelijöille. Puisto sijoituu osaksi Helsingin rantoja kiertävää rantaraittia.

Tuulensuojan ja suotuisan mikroilmaston muodostumiseen on vaikutettu maastonmuotoilun ja runsaiden kasvillisuusaarekkeiden avulla. Hankkeessa on hyödynnetty kierrätettyjä maamassoja ja maakiviä. Kestävän ympäristörakentamisen toimintamallin huomioiminen on ohjannut suunnitteluvaihtoehtoja erityisesti materiaali- ja kasvillisuusvalinnoissa. Pintamateriaaleille merellisessä ympäristössä asetettiin pitkä

elinkaaritavoite käyttäen suomalaista graniittikiveä, joka jatkuu yhtenäisenä läpi suunnittelualueen. Kalusteissa ja puisissa terassitasoissa on huomioitu pitkäikäisyys ja kierrätettävyys.

Toimeksianto lisäsi alueen vehreää, pääosin läpäisevää pinta-alaa 25 000 m². Rannan läheisyydessä on käytetty karumman kasvupaikan lajistoa, kuten rantaheiniä, merenrannalle tyypillisiä pensaslajeja ja havupuita. Itäosassa, asuinkorttelien keskellä, kasvillisuudessa korostuvat kevään ja kesän kukkivat kasvilajit, mukana mesipistiäis- ja perhoskasveja. Vuodenaikojen korostavat kasvillisuusvyöhykkeet antavat luonteen puiston eri osille ja toimivat vuodenkierron airueina.

Maisema-arkkitehtonisesti puisto edustaa 2000-luvun modernia, ilmaisuvoimaltaan vapaamuotoista ja pelkistettyä puistosuunnittelun linjaa. Vaikuttava kokonaisuus syntyy suu-

Puisto on rakenteeltaan selkeä, huomioi kohderyhmänsä ja jättää elämyksellisen muistijäljen. Asukkaat ovat ottaneet puiston omakseen.

Puupintaiset auringonotto- ja picnicalueet penkki- ja pöytäryhmiin tarjoavat houkuttelevia oleskelupaikkoja rantaheinikon suojassa.

Puiston rakentaminen alkoi kerrostalokortteleiden valmistuttua, puiston itäosan pieni leikkipuisto rakennettiin ensimmäisten joukossa.

Itäosan kasvillisuudessa korostuvat kevään ja kesän kukkivat kasvit.

TEKIJÄT

Kohteen omistajat: Helsingin kaupunki
Suunnittelijat: WSP Finland Oy, Licon- At Oy
Rakentaja: Stara
Kunnossapitäjä: Stara
Valmistumisvuosi: 2021
Sijainti: Saukonpaadenpuisto, Saukonpaadenranta, Helsinki

rista, selkeistä ja saarekemaisista osa-alueista, joilla on omat käyttötarkoituksensa. Jätkäsaaren historian varhaiset saari- ja luotomuodostelmat ovat maisema-arkkitehtoninen lähtökohta.

Itäosan sommittelu koostuu kaarevasta muodonannosta. Länsiosassa muodonanto muuttuu kulmikkaammaksi ja pelkistetyimmäksi sekä mittakaava avartuu rannan horisontaaliin näkymiin vastaten. Eri osa-alueilla, esim. picnic- ja auringonottoalueilla, sekä yksityiskohdilla esim. ulkosointinpitteillä, kivasommitelmilla ja pollarivalaisimilla on luotu mielenkiintoa ylläpitäviä detalleja. Taitorakenteita, kuten tulva- ja oleskelupenkereitä sekä avantouinti- ja oleskeluportaita, puis-

tossa on noin 500 metriä.

Saukonpaadenpuiston suunnitelmat valmistuivat vuonna 2009, ja rakentaminen alkoi viereisten kerrostalokortteleiden valmistuttua vuonna 2012. Ensimmäisenä toteutettiin vaativat rantarakenteet ja noin puolet puiston itäosasta. Loput puistosta rakennettiin vuosien 2018-2021 aikana. Hankkeen haasteita olivat vaativat pohjaolosuhteet, veden äärellä rakentaminen, asuinkortteleiden pelastustiet puistossa sekä pitkä aikaväli suunnittelusta toteuttamiseen. Käyttäjien positiivinen vastaanotto ja puiston tunnettavuus vahvistavat toteuttamisen onnistumisen.

Kuva: Teemu Sandberg

VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE -PALKINTOEHDOKKAAT ESITTELYSSÄ:

Vesielämysten Piellespuisto Jyväskylässä

Jyväskylän Kangasvuoren kaupunginosassa sijaitseva Piellespuisto tarjoaa monipuolisen virkistytymis- ja oppimisympäristön Puhuhundan asukkaille ja Kangasvuoren päiväkotikoulun lapsille. Puistoa uudistettiin vuosina 2020–2022, jolloin sinne vuosien varrella muodostuneesta hulevesiongelmasta onnistuttiin tekemään puiston vetovoimatekijä. Hulevedet tuotiin näkyväksi osaksi puistoa, kasvillisuutta lisättiin ja puiston monimuotoisuutta parannettiin.

Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun palkintoehdokasesittelyn on kirjoittanut Lea Hettula AFRY Finland Oy:stä. Hän toimi projektin maisemasuunnittelijana.

Jyväskylän keskustasta 3,5 kilometriä koilliseen sijaitsevan Piellespuiston hallitseva elementti on vesi, jonka ympärille puiston muut toiminnot on suunniteltu. Puisto on rakennettu 1970-luvulla laakson pohjalle vanhan kosteikon paikalle. Sijainti on aiheuttanut vuosien aikana merkittäviä haasteita veden hallinnalle, sillä alueelle kertyy runsaasti hulevettä. Ympäroiviltä alueilta pintavaluntana tulevan veden lisäksi puistoon ohjataan vettä kauempaakin. Vesien hallintaa on vaikeuttanut entisestään maan pinnan lähellä oleva pohjavesi.

PUISTON VALTAVA VESIMÄÄRÄ VAATI KEKSELIÄITÄ SUUNNITTELURATKAISUJA

Kun Piellespuistoa alettiin vuonna 2020 uudistaa, suunnitteluratkaisuilla vaikutettiin veden hallinnan haasteisiin ja kehitet-

tiin ekologista monimuotoisuutta sekä puiston viihtyisyyttä. Puistoon lisättiin hulevesien viivytystä, jolla muun muassa ratkaistiin alajuoksun ongelmallista hulevesitilannetta. Vanha vesiallas kunnostettiin, ja lisäksi rakennettiin uusi allas. Altaiden yhteyteen rakennettiin kivetty oleskelualue, ja osa altaiden reunoista toteutettiin kivettyinä porrastamalla. Hulevesi päätettiin kierrättää puiston pohjoislaidalla mutkitteluvasuomassa oleskelualueen vesialtaille. Tulvahuippujen aikana vesi leviää puistoon siihen tarkoitukseen suunnitelluille tulvaniityille.

Rakentamisen aikana veden valtava määrä puistossa konkretisoitui. Uppopumppuja oli käytettävä koko ajan, koska vettä oli joka paikassa runsaasti. Rakentajilla heräsi epäily siitä, onko puistossa lähdetoimintaa.

Kuva: Lea Hettula

Näkymä uudesta, mutkittlevasta ja hitaasti virtaavasta uomasta puiston pohjoisreunalla, jonka vedet päätyvät oleskelualueen läheisyydessä sijaitseviin vesialtasiin.

Kuva: Lea Hettula

Kanaalin reunan istuskeluportaat houkuttelevat puiston käyttäjiä veden äärelle. Myös sorsat ovat ottaneet puiston vesialtaat omikseen.

Kuva: Lea Hettula

Vesialtaat on yhdistetty toisiinsa graniittikivireunaisella vesikanalilla, jonka yläjuoksulle on sijoitettu pyörítettävä vesileikkiväline.

Kuva: Hanna Ylitalo

Sillan alla on vettä padottava muurirakenne, jonka vesiputouslipa luo solisevan äänimaailman.

TEKIJÄT

Kohteen omistajat: Jyväskylän kaupunki
Suunnittelijat: AFRY Finland Oy, Insplan Oy
Rakentaja: Destia Oy
Kunnossapitäjät: Jyväskylän kaupunki
Valmistumisvuosi: 2022
Sijainti: Kangasvuori, 40320 Jyväskylä

KIERTOTALOUS JA MONIMUOTOISUUS VAIKUTTIVAT KASVILLISUUS- JA MATERIAALIVALINTOIHIN

Puiston viihtyisyyttä parannettiin uusilla kiveyksillä ja istuskeluportilla, kalusteilla, valaistuksella ja kasvillisuudella. Kulku oleskelupaikalle rakennettiin esteettömäksi ja levähdyspaikkoja lisättiin raittien varrelle.

Puiston kasvilajiston monimuotoisuutta vahvistettiin, jotta kasvillisuus kestäisi paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Kaikki perenna- ja pensasalueet suunniteltiin monilajisiksi ja dynaamisiksi. Kasvillisuudessa hyödynnettiin ko-

timaisia luonnonkasveja ja puutarhakasveja kokeellisina yhdistelminä. Harvinaisia lajeja valittiin niiden esteettisyyden ja puiston lajikirjon edistämisen vuoksi.

Jyväskylän kaupunki piti tärkeänä laadukkaiden materiaalien valintaa sekä kiertotalouden toteuttamista. Kivirakenteissa käytettiin kaupungin varastosta ylijäämä- ja kierrätyskiveä. Kaikki kaivuumasat hyödynnettiin muotoilemalla niistä kumpare, joka toimii kesällä auringonottoa paikana ja talvella lasten pulkkamäkenä.

Kuva: Kristina Tonikka

VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE -PALKINTOEHDOKKAAT ESITTELYSSÄ:

Hatsinanpuisto Espoon Leppävaarassa

Hatsinanpuisto on Leppävaaran uusi, monimuotoinen kaupunkipuisto, joka tuo luonnon osaksi urbaania ympäristöä ja on avoin kaikille käyttäjille. Puistossa huomio keskittyy luonnon ja kaupungin vuoropuheluun.

Kävijöille on tarjolla vedenkorkeuden vaihtelun ja vuodenaikojen kierron myötä alati muuttuvia maisemia.

Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun palkintoehdokasesittelyn ovat kirjoittaneet maisema-arkkitehti ja projektin pääsuunnittelija Pia Kuusiniemi Loci maisema-arkkitehdit Oy:stä ja maisema-arkkitehti Kristina Rocha Espoon kaupungin Kaupunkitekniikan keskuksesta.

Hatsinanpuiston suunnittelu alkoi Espoon tavoitteesta kehittää maankäyttöä ja luoda monipuolisia keskustakortteleita toimistoihin, kaupallisine tiloihin ja asuntoihin Leppävaaran aseman läheisyyteen. Samalla haluttiin huomioida Vermonojan eli Monikonpuron luontoarvot ja virkistysmahdollisuudet. Puisto rajoittuu Rantarataan, pikaraitiotiehen ja lisäksi sitä rajaavat Kehä I sekä toimistokampus OOPS. Puisto täydentää Suur-Leppävaaran aluetta, jossa asuu lähes 80 000 ja päivittäin liikkuu yli 50 000 kaupunkilaista.

Maisema-arkkitehtuuri saa vaikutteensa vedenpinnan vaihteluista ja korostaa luonnon dynaamista kiertokulkua. Suunnittelun lähtökohtina olivat Vermonoja alueen vetovoimatekijänä ja "selkärankana", ja tavoite oli tukea vesistön monimuotoisuutta sekä suojella taimenkantaa. Konseptina oli tuo-

da esiin urbaanin ympäristön ja luonnon välinen dynamiikka: aiemmin "välitilana" ollut alue muokattiin viihtyisäksi puistoksi, jossa luonto ja kaupunkirakenne kohtaavat ja sulautuvat yhteen. Tavoitteena oli vastata alueen asukkaiden toiveisiin vehreästä ympäristöstä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä Leppävaaran keskusta-

Oleskelualueet, reitit ja sillat tarjoavat paikkoja, joissa puiston voi kokea eri vuodenaikoina ja eri vedenkorkeuksilla. Tontteja rajaavat korkeat muurit tukevat tontteja ja rajaavat riittävän tulvatilan. Muurit yhdistettiin osaksi puiston maisema-arkkitehtuuria niihin liitetyillä oleskelulaitureilla, joiden avulla välttyttiin korkeuserojen aitaamiselta. Ne kutsuvat ihmisiä seurustelemaan ja oleskelemaan veden äärellä myös tulva-aikoina, jolloin vesi voi jopa nousta laitureihin asti.

Kuva: Maite Gonzales Laurens

Lajisto koostuu pääosin kotimaisista, ilmastonmuutokseen sopeutuvista lajeista, jotka kestävät niin tulvia kuin kuiviakin kausia.

Kuva: Maite Gonzales Laurens

Erilaiset oleskelualueet kutsuvat kokemaan puistoa eri vuodenaikoina ja vaihtelevan vedenkorkeuden mukaan. Alimmat terassit johtavat puron äärelle.

Kuva: Maite Gonzales Laurens

Pimeään aikaan puiston tunnelmallinen valaistus korostaa sen maisema-arkkitehtuuria ja rakennusten arkkitehtuuria. Puiston pääreitit puistossa ja tontilla valaistiin mastovalaisimin. Siltoihin, laitureihin ja maamerkkisillan kaiteeseen liitettiin erikoisvalaistus.

Sadan vuoden välein tapahtuva tulva peittää suuren osan puistosta.

TEKIJÄT

Kohteen omistajat: Espoon kaupunki, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Väylävirasto

Suunnittelijat: Espoon kaupunki, A-insinöörit Oy, Loci maisema-arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Ramboll Finland Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy

Rakentaja: Skanska Infra Oy, VRJ Etelä-Suomi Oy, Graniittirakennus Kallio Oy

Kunnossapitäjät: Espoon kaupunki

Valmistumisvuosi: valmistunut osissa vuosina 2019, 2021 ja 2023

Sijainti: kohteeseen kuuluvat osat sijaitsevat osoitteissa Hevosenkentä 1, Hatsinapuisto 12, Hatsinapuisto 1 ja Perkkäänpuronkuja 2

Puistoa on rakennettu monessa eri vaiheessa ja aluekehittäjän toiveita kuunnellen. Toistaiseksi alueella on valmistunut vasta ensimmäinen toimistorakennus ja pysäköintilaitos. Markkinatilanteen vuoksi muut hankkeet eivät ole vielä edenneet toteutusvaiheeseen.

Teknisesti suunnittelun suurimpia haasteita olivat puron tulviminen ja puroalueen stabiliteetin varmistaminen. Vermonojan uomaa siirrettiin vaiheittain eri rakennusvaiheiden yhteydessä, jotta saman aikaisesti voitiin suojella puron vedenlaatua ja rakentaa uutta lopullista uomaa. Suunnittelussa tehtiin yhteistyötä myös sidosryhmien sekä virtavesiluonnon

ja taimenen elinympäristön asiantuntijoiden kanssa.

Hatsinapuisto yhdistää innovatiiviset ekologiset ratkaisut urbaanissa kaupunkiympäristössä sekä laadukkaan ympäristörakentamisen teknisesti haastavassa paikassa. Puiston suunnittelu ja rakentaminen olivat erityisen haastavia alueen monien reunaehtojen, kuten, tulviva puro, raideliikenne sekä vilkkaasti liikennöidyt kävely-, pyöräily- ja ajoneuvoreitit, vuoksi. Puisto tarjoaa monipuolisen, vuodenaikojen mukaan muuttuvan ympäristön, joka houkuttelee ihmisiä, eläimiä ja muita lajeja. Se on saanut myönteistä palautetta käyttäjiltään ja on muodostunut suosituksi oleskelu- ja kohtaamispaikaksi.

VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE -PALKINTOEHDOKKAAT ESITTELYSSÄ:

Töölönlahden kesäpuisto Helsingissä

Töölönlahden kesäpuisto on kokeileva projekti, jossa pitkäjänteisen rakentamisen ja hoidon strategian rinnalla kulkee nopeasti toteutettu, väliaikainen puistosuunnitelma. Julkisuuttakin kerännyt kesäpuistoprojekti sai pääkaupungin asukkaat ottamaan aiemmin nurmikenttänä olleen, runsaan monipuoliseksi muutetun alueen uudella tavalla käyttöönsä.

Vuoden ympäristörakenne 2024 -kilpailun palkintoehdokasesittelyn on kirjoittanut maisema-arkkitehti Malin Blomqvist, joka toimi projektin pääsuunnittelijana.

Töölönlahti on eräs Helsingin keskeisimpiä kaupunkimaisemia, jota on suunniteltu vuosikymmeniä erilaisten tavoitteiden, kustannustekijöiden ja toiveiden ristipaineessa. Nyt osana pitkäjänteistä rakentamisen ja hoidon strategiaa on toteutettu nopealla aikataululla kaupunkilaisille uusi väliaikainen kesäpuisto, joka on saanut paljon käyttäjiä ja myönteistä julkisuutta.

MASU Planning on samaan aikaan kesäpuiston suunnittelun kanssa laatinut yhdessä Helsingin kaupungin kanssa Töölönlahden puiston yleispiirteisen idea- ja konseptisuunnitelman. Puistoalueesta tulee käyttökelpoisempi, paremmin ympäristöönsä kytkeytyvä ja siniviherverkostoa tukeva kohde, joka tarjoaa asukkaille monipuolisia virkistys- ja luontokokemuksia sekä tilaa aktiiviselle ja vapaamuotoiselle toiminnalle. Nämä tavoitteet ovat olleet lähtökohtana myös ke-

säpuiston suunnittelussa. Samalla kun kokeillaan erilaisia toiminnallisia alueita ja rakenteita, hyödynnetään havaintoja puiston jatkosuunnitteluun. Monia toimenpiteitä on valittu asukkailta tulleista ideoista, kuvastaen ajankohtaista suunnittelun murrosta yksittäisestä muodonantajasta yhteissuunnitteluun ja osallistavuuteen. Kesäpuistokokeilu tulee jatkumaan vuoteen 2026 asti, jolloin Töölönlahden puiston rakennustyöt alkavat.

Oleva laaja tapahtumanurmi kylvettiin ja istutettiin näyttäväksi, monimuotoiseksi kukkaniityksi. Osa alueista istutettiin monivuotisilla perennoilla, tai tuettiin niittykylvöä potitaimilla, perennoilla ja pensailla. Osa ensimmäisen kesän kesäkukkaniityistä kylvettiin syksyllä monivuotiksiksi niittyalueiksi. Niittyalueet jaettiin pienemmiksi alueiksi kivituhka- ja hakepoluilla ja kevyillä puusäleidoilla, niin että syn-

Töölönlahden kesäpuisto tarjoaa monipuolisia virkistys- ja luontokokemuksia sekä tilaa vapaamuotoiselle toiminnalle, villinä kukkivana ja toiminnallisesti monipuolisempaa puistoalueena.

Suurimmaksi lapsiperheiden magneetiksi muodostui epämuodollinen vesi- ja hiekkaleikkialue.

Puusäleaidoilla rajattujen niittyalueiden väleihin muodostuu suojaisia nurmipintaisia oleskelutaskuja tai aktiivisempia alueita leikki- ja pelitoiminnoille.

Töölönlahden kesäpuiston tanssilava on kuluneena kesänä ollut kovassa käytössä. Lavan voi vapaasti varata Oodin lainasupelun kautta.

TEKIJÄT

Kohteen omistajat: Helsingin kaupunki
Suunnittelijat: MASU Planning, Helsingin kaupunki, A-insinöörit, Finnmap Infra
Rakentajat: Helsingin kaupunki, Stara
Kunnossapitäjät: Stara
Valmistumisvuosi: 2024
Sijainti: Helsinki, Töölönlahden puisto

tyi suojaisia nurmipintaisia oleskelutaskuja tai aktiivisempia alueita leikki- ja pelitoiminnoille. Kasvilajisto on valittu niin, että mukana on runsaasti hyönteisten ravintokasveja sekä talventörröttäjäkasveja lintujen ravinnoksi. Kesällä tehty lajiseuranta osoitti hyönteisten ja lintujen lajimäärän suuren nousun alueella.

Puiston uusien niittyalueiden lomaan sijoitettiin eri toimintojen ja oleskelun paikkoja, kuten leikkialue vapaamuotoisilla kiipeily- ja vesiaiheilla, erityyppisiä oleskelukalusteita, grillipaikkoja sekä uusi rantalentopallokenttä. Yleisesti on hyödynnetty puurakentamista monella tavalla. Puiston eteläosan kiveysalueelle toteutettiin tanssi- ja esiintymiskäyttöön

tarkoitettu lava ja katsomo sekä uusia istutussarekkeita rajaamaan oleskelu- ja pelikalusteita, kuten myös tilavaraukset ketterille kioskeille ja pyöräkeskukselle. Uusi valaistuserrostuma ripustetuilla spoteilla muodostaa uutta toiminnallista aluetta korostavan tähtitaivaan.

Alueen nopea toteutusaikataulu, kuten myös väliaikaisuuden ja pysyvyyden tasapainoilun lähtökohta, vaativat joustoa sekä suunnittelulta että kaupungin organisaatiolta. Eri osapuolten hyvä yhteistyö oli lähtökohta onnistuneelle lopputulokselle. Kesäpuisto sai julkisuudessa hyvin paljon huomiota ja kiitosta, ja suuri määrä kaupunkilaisia ottivat alueen omakseen heti puiston avauduttua.

Viheralalle oma työskentely-residenssi

teksti ja kuva: SEPPO NÄRHI

Liikuntaneuvos Risto Ikäheimo on avannut Länsi-Lapis-
sa Raanujärven rannalla maisemaresidenssin lyhytaikaiseen
työskentelyyn, joka voi liittyä omaan opiskeluun, työelämäs-
sä jatko-opiskeluun tai vaativan työtehtävän, esimerkiksi tai-
deteoksen tai kilpailutyön ideointiin tai valmisteluun. Työti-
la antaa mahdollisuuden irrottautua hektisestä työelämästä
– aikaa rauhoittumiselle ja keskittymiselle. Mökki on **Risto
Ikäheimon** asuinpaikan pihapiirissä. Residenssin vierailuai-
kaa voivat hakea Maisemasuunnittelijat ry:n ja Suomen Mai-
sema-arkkitehtiliitto ry:n jäsenet ja opiskelijajäsenet.

Raanujärven maisemaresidenssiä vuokraamalla liikunta-
neuvos Risto Ikäheimo haluaa osoittaa kiitollisuuttaan viher-
alaa kohtaan. Työuran aikana syntyneet kontaktit ovat mer-
kinneet Ristolle paljon; ystävyyssuhteita, ammatillista kehit-
tämistä, iloa ja naurua.

Residenssihakua avattiin marraskuussa 2024. Vierailukausia
on vuosittain kaksi: kevättalvella ja loppusyksyllä, tarkat vii-
kot ilmoitetaan hakuilmoituksessa.

"Tämä on hieno
ja tärkeä ele
meidän alallemme."

Residenssissä on jo vieraillut muutamia ammattilaisia. Ko-
kemuksistaan kertoo maisema-arkkitehti **Mari Ariluoma**:

– Kokemus oli oikein hyvä. Mökki on viihtyisä ja tunnel-
mallinen. Se sopii mainiosti hiljaiseen ja keskittymistä vaa-
tivaan työskentelyyn. Ympäristö on todella rauhallinen. Toi-
saalta nettiyhteys on hyvä, joten tarvittaessa etäyhteydetkin
onnistuvat. Lähellä ei ole juuri palveluita, mikä tavallaan on
hyväkin. Iltaisin tunnelmaa toi takkatuli. Mökissä on myös
puulämmitteinen sauna ja hieno lasitettu terassi vilvoitteluun
tai revontulien tarkkailuun.

– Olin Raanujärvellä lopputalvesta ja pääsin hiihtämään
Raanujärven jäälle, missä oli hyvät ladut läheisen saaren ym-
päri. Tästä sai hyvin taukoa läppärillä työskentelyyn. Lisäksi
lähistöllä on metsässä kävelypolku ja muutenkin rauhallista
tietöstä lenkkeilyyn ja ulkoiluun. Raanujärven maisemat au-
keavat upeasti heti mökin edestä.

– Mielestäni on hienoa, että on tällainen mahdollisuus kai-
kille, jotka tarvitsevat rauhallisen ja hiljaisen paikan työsken-
telyyn tai vaikka vain paikan rauhoittumiseen. Mökki sijait-

Raanujärven maisemaresidenssi sijaitsee kauniilla paikalla Raanu-
järven rannalla.

see Risto Ikäheimon pihapiirissä, mutta kuitenkin siellä saa
olla omassa rauhassaan (hän ei ole välttämättä paikalla). It-
se koin oloni oikein turvalliseksi ja mukavaksi, Mari Ariluoma
kiittelee.

Maisema-arkkitehti **Arto Kaiturin** mielestä paikka oli oi-
kein miellyttävä ja toimiva kokonaisuus. Luonnonympäris-
tö, maisemat sekä mahdollisuus rauhoittua ja keskittyä olivat
paikan parhaat puolet.

– Itse mökissä oli kaikki se, mitä tarvitsin. Ehkä saavutet-
tavuus ei ole Helsingin näkökulmasta helpoin mahdollinen,
vaikka perille autojunalla hyvin pääsinkin.

– Mahdollisuus rauhoittua ja keskittyä omaan tekemiseen
ja ajatteluun olivat paikan parhaat puolet.

Arto Kaituri suosittelee paikkaa henkilölle, joka arvostaa
rauhallisuutta ja jopa yksinäisyyttä, sekä jolla arjen kiireet
tuntuvat aina menevän jonkin tekemättömän taide- tai tutki-
mushankkeen edelle.

Tämä on ensimmäinen alalle suunnattu residenssi. Miten
tärkeänä asiana pidät tätä mahdollisuutta?

– Erittäin tärkeä asia, ja vie alaa eteenpäin tässäkin mieles-
sä. Isot kiitokset vielä Risto Ikäheimolle hienosta mahdolli-
suudesta.

Maisemasuunnittelijat ry:n puheenjohtaja **Kaisa Koskelin**
ja Suomen Maisema-arkkitehtiliitto ry:n puheenjohtaja **Pia
Kuusiniemi** kiittävät Risto Ikäheimoa mahdollisuudesta mai-
semaresidenssin käyttöön.

– Tämä on hieno ja tärkeä ele meidän alallemme ja meille
kaikille, kiitos Risto!

MAISEMARESIDENSSI

- Sijaitsee Länsi-Lapis-
sa Raanujärven rannalla
- Sopii lyhytaikaiseen työskentelyyn, joka voi liittyä opiske-
luun tai vaativan työtehtävän valmisteluun
- Residenssihakua julkaistaan Maisemasuunnittelijat ry:n ja
Suomen Maisema-arkkitehtiliiton jäsenposteissa, vain jäse-
net ja opiskelijajäsenet voivat hakea.
- Raanujärven maisemaresidenssin asiantuntijana toimii
Seppo Närhi

TUULA IHAMUOTILA: Erään artikkelisarjan anatomia

Kuva: Liisa Hyttinen

Tässä lehdessä ilmestyy kolmas ja näillä näkymin viimeinen jakso viheralan yrittäjyyttä käsittelevästä artikkelisarjasta, jonka kaksi ensimmäistä artikkelia olivat osa viheralan startup-yrittäjyyttä käsittelevää opinnäytetyötäni. Onnittelen itseäni aiheen valinnasta ja kiitos vielä Hämeen ammattikorkeakoululle sen hyväksymisestä. Erityiskiitos kuuluu Viherympäristö-lehdelle, joka heti lähti mukaan ja tarjosi artikkeleille alustan. On ollut hienoa saada tuoda esiin yrittäjiä, jotka eivät useinkaan päädy lehtien palstoille.

Kirjoitusprosessi on ollut antoisa ja monitahoinen. Tunnin mittaisista henkilöhaastatteluista on riittänyt aineistoa yllin kyllin kolmeen artikkeliin ja joitakin herkkupaloja on saattanut jäädä toistaiseksi käyttämättäkin. Kuvituksena on julkaistu ottamiani kuvia itse suunnittelemani yksityispihojen rakentamisesta.

Tekemisessä on ollut vahva tiimityön henki, jota ilman en todennäköisesti olisi saanut mitään aikaan. Tarvitsen aikataulua ja deadlineja ja mikä tuokaan niitä paremmin kuin koulunkäynti ja yhteistyö eri tahojen kanssa. Työ haastatteltujen kanssa on ollut tarkoituksella hyvin strukturoitua haastatteluajkojen sopimisesta litteroidun haastatteluaineiston läpikäyntiin ja kirjoitettujen juttujen kommentointiin. Miten muuten olisin kesällä talven hiljaisuutta saanut itsestäni mitään irti?

Oli rakennettava kehikko, jossa joku osapuoli odottaa toistuvasti panostani tiettyyn päivämäärään mennessä. Niin saan pallon pyörimään ja itseni vauhtiin. Vähän niin kuin tennismatsi, jossa toinen osapuoli ei edes tiedä pelaavansa. Vauhtiin pääsy ruokkii itseään, koska saan matkan varrella toistuvasti palautetta eli kannustusta ja sen avulla lisää vauhtia päästäkseni eteenpäin. Joku on kiinnostunut tekemisestäni, hänelle pitää toimittaa. Yksinyrittäjän taivas.

Haastatteltujen lisäksi tekemiseni kiinnosti totta kai oppilaitosta ja siellä kahta eri tahoja: ohjaavaa opettajaa ja HAMK:n julkaisuosastoa. Ohjaavaa opettajaa kiinnosti opinnäytetyön sisältö, julkaisuosastoa artikkeleiden julkaisukelpoisuus. Näillä kahdella taholla ei ollut selkeää kuvaa artikkelioinnäytetyön prosessista eikä toistensa osuudesta siinä, koska tämä oli

ensimmäinen laatuaan rakennetun ympäristön koulutuksessa. Kaikkia julkaisuosaston antamia kommentteja en voinut huomioida lopullisissa artikkeleissa.

Kolmas pallopeleihin osallistunut taho oli tämän lehden päätoimittaja, joka viime kädessä päättää, mitä lehdessä julkaistaan. Monisivuiset artikkelini oli aikataulutettu lehden julkaisukalenteriin hyvissä ajoin. Aikatauluun ei ollut jätetty mahdollisuutta epäonnistumiseen.

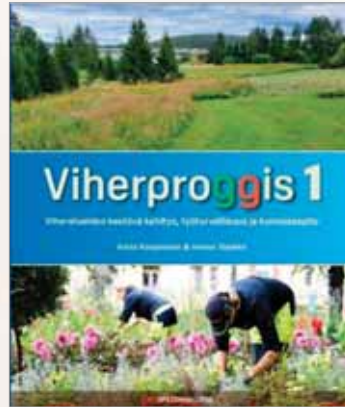
Olin saanut rakennettua itselleni oravanpyörän, josta oli anetussa aikataulussa pakko syntyä tulosta. Julkaisukelpoista tulosta. Sellaista tulosta, jonka itseni lisäksi voivat allekirjoittaa haastatellut yrittäjät, oppilaitos ja Viherympäristö-lehti. Totaalisen perääntymisen tai edes myöhästymisen mahdollisuutta ei ollut, koska minun piti valmistua kevään viimeisessä erässä eikä lehden aikataulu joustaa. Tässä pelissä verkon toisella puolella oli kolme pelaajatahoa ja toisella minä.

Onneksi en juurikaan ehtinyt jäädä miettimään painetilanetta, sillä juna puksutti eteenpäin. Usko omaan osaamiseen ja prioriteettien selkeys helpottivat. Voitto tuli kotiin kaikille pelaajille kun vastoin omia odotuksia opinnäytetyöni kelpuutettiin täysien pisteiden arvoiseksi ja kruunattiin stipendillä.

Tiukimmissa vaiheissa lohduttauduin sillä, että enää koskaan minun ei tarvitse hyväksyttää kirjoitustyötäni näin monella osapuolella. Tästä todellakin nautin sarjan kolmatta osaa kirjoittaessani, kun olin ensin päässyt yli vaikeudesta tarttua aiheeseen pitkän tauon jälkeen.

Erityisen innostavaa on kuitenkin ollut saada myönteistä palautetta ensimmäisellä kysymällä mukaan lähteneiltä yrittäjäkollegoilta. Hekin kokivat hyötyneensä keskusteluista oman yrityksensä tulevaisuutta pohtiessaan. Olen kiitollinen tästä monella tavalla opettaneesta kokemuksesta ja samalla onnellinen, että se on nyt ohi.

Kolumnisti on toiminut viheralan yrittäjänä vuodesta 2017 ja valmistui kesällä 2024 hortonomiksi (AMK). Hän vastaanottaa mielellään kommentteja kirjoituksistaan osoitteeseen tuula@pihamuotila.fi.

Puutarha-alan koulutuksen perusteokset uudistettu

Opetushallitus on päivittänyt viheralan opintojen perusteoksia. Ensimmäinen Viherproggis keskittyy työturvallisuuteen, kunnossapitoon sekä kestäväan kehitykseen toisen osan painottuessa viheralueiden rakentamiseen ja kasvillisuusalueiden suunnitteluun.

Oppikirjat puutarhurin opintoihin sopivat käsikirjamaisuutensa vuoksi myös alan ammattilaisille ja harrastajille. Alan terminologian kattavasti esittelevät teokset myydään samassa paketissa.

Viherproggis 1 ja 2

Kaisa Karjalainen ja Hanna Tajakka

Opetushallitus, 2024

Yhteissivumäärä 610 s.

Kokonaisvaltaisesti kaupunkipolitiikasta

Kirjoituksia kaupungeista - julkaisussa käsitellään reippaalla otteella kaupunkipolitiikan ajankohtaisia teemoja, kuten segregatiota sekä ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjuntaa. Tämän päivän haasteet kehystetään aiheita tuntemattomalle lukijalle sopivalla annoksella alan historiaa. Ymmärrys nykyajan haasteista avautuu vetävän ja samaan aikaan analyttisen tekstin myötä.

Kaupunkipolitiikan tiekartta VII – Kirjoituksia kaupungeista

Henri Helve ja Eero Holstila (toim.)

MDI Public, 2024

111 s.

Verkkojulkaisu: kuntaliitto.fi/julkaisut

Luontokadon pysäyttävä aikasarja

WWF:n julkaisema raportti tarkastelee lähes 5500 selkärangaisen lajin aikasarjoja piirtäen lukijalle luontokadosta kuvan, jota ei halua tarkastella lähemmin. Aikasarjat näyttävät tilanteen viimeisen viidenkymmenen vuoden ajalta maanosittain ja elinympäristöittäin eriteltynä selkeästi ja peruskäsitteet läpikäyden. Keskimäärin populaatiot ovat kutistuneet huimat 73%. Monimuotoisuuden häviämisen myötä resilienssi ilmastonmuutoksen vaikutuksille vähenee.

2024 Living Planet Report

WWF

94 s.

Raportti WWF:n sivuilla: wwf.fi/uhat/wwfn-living-planet-raportti

Kansikuva: Jenni Noponen

Mirabilis lunastaa odotukset

Anni Kytömäen syksyn odotettu uutuus ei jää jälkeen kirjailijan edellisestä, Finlandia-palkinnon voittaneesta Margaritasta. Taiten kirjoitettu historiallinen fiktio kuljettaa lukijan ensin suomalaisen Riikan ja vähän myöhemmin hänen tyttärensä Ellan kokemusten kautta Siperian Amurinmaalle ja takaisin.

Tältä osin tarina kytkeytyy historiallisiin tapahtumiin. Tyynenmeren arktisilla rannoilla todella oli 1800-luvun lopulla suomalainen siirtokunta. Moni teki matkan nälkävuosien kurittamasta kotimaasta ilmaisen maan houkuttelemana.

Hahmot heräävät teoksen sivuilla henkiin Kytömäelle tyypillisesti suorastaan rujon fyysisen kuvauksen kautta. Siinä missä vahvarakenteinen Riikka työskentelee itseään säästämättä miesten joukossa ratatyömaalla, huomattavan sirosta Ellasta kuoriutuu rajun räähkin kautta itseoppinut taitovoimistelija.

Vahvimmillaan teos on luonnon kokemuksen kuvauksessa. Varsinkin metsässä tarina todella elää ja hengittää lukijan iholla. Tarinan edetessä mystiset sävyt lisääntyvät.

Teoksen keskeinen teema on sukupuuton käsittely, jota avataan ansiokkaasti 1800-luvun ihmisen näkökulmasta. Samaa teemaa avataan Iida Turpeisen viime vuonna ilmestyneessä Elolliset -kirjassa. Siinä missä Elollisten tarina ammentaa vahvasti stellerinmerilehmän kohtalosta, Mirabiliksessa tarkasteluun päätyy samoilla arktisilla seuduilla elänyt, jo Mirabiliksen tapahtuma-aikaan sukupuuttoon kuollut Pallasin kormorantti (isomerimetso).

Molemmat teokset ovat historiallista fiktiota nautittavimmassa muodossaan.

Mirabilis

Anni Kytömäki
Gummerus, 2024
668 s.

Löydä oppaat viheralan töihin ja opintoihin Viherympäristöliiton verkkokaupasta!

60,50

Kaupunkisuunnittelu ja asuminen

16,50

Lumitilaopas - ohjeet parempaan talveen

60,00

Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020

82,50

Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselustus VKT 2021

Opiskelija-ale -20%

kauppa.vyl.fi

VIHERYMPÄRISTÖLIITTO

UUODEN YMPÄRISTÖ- RAKENNE - WEBINAARI

12.12.2024

Tutustu Vuoden 2024 ympäristörakennepilpailun finalisteihin!

VIHERPÄIVIE 2025 PRE-SEMINAARIT

4.2.2025 Jyväskylän Paviljongissa

klo 11-12 kokoustila Alvar:

Vieraslajit viheralalla – ennakoi ja ennaltaehkäise

klo 12:30-14 kokoustila Alvar:

Kestävyyttä maisema-arkkitehtuurilla
– Innovatiivisia ratkaisuja pienille kunnille

klo 12:30-17 seminaarisali Tempo:

Green Talent Recruitment – VET for a Sustainable Future Seminar

VIHERPÄIVÄT 2025

5.-6.2.2025 Jyväskylän Paviljongissa

Elävä lähivihreä -luentopolu
seminaarisaleissa

Maksuton näyttely & Viherympäristö-lehden
teemaohjelma Viherympäristö-Areenalla

5.2. klo 18-01:30 ViherGaala A-hallissa

PÖLYTTÄJÄYSTÄVÄLLISET VIHERALUEET - WEBINAARISARJA

12.3.2025 osa 1

26.3.2025 osa 2

9.4.2025 osa 3

Ohjelma rakentuu, seuraa tiedotusta!

VYL LIITTOKOKOUS JA SEMINAARI

28.3.2025 Helsingissä

Paikka ja ohjelma tarkentuvat lähempänä.

GREEN FLAG AWARD -TUOMARIKOULUTUS

11.3.-13.5.2025

Koulutus järjestetään osittain etänä ja osittain lähikoulutuksena Tampereella.

Lisätietoja tapahtumista: vyl.fi

webinaarisarja: **PÖLYTTÄJÄ- YSTÄVÄLLISET VIHERALUEET**

Sisältö:

Puhumme monipuolisesti pölyttäjistä. Mitä ne ovat ja miten niillä menee kaupungissa? Saamme kat-sauksen pölyttäjien vähenemisen taustalla olevista ympäristömuutoksista sekä yleiskuvan pölyttäjien tilanteesta ja uhanalaisuudesta Suomessa. Lisäksi paneudumme viheralueiden suunnitteluun ja kunnossapitoon pölyttäjänäkökuumasta sekä kuulemme esimerkkejä pölyttäjäystävällisestä kunnossapidosta. Sarjan viimeisessä osassa puhutaan pölyttäjäystävällisestä kasvillisuudesta. Millainen on pölyttäjäystävällinen kasvi? Mistä saadaan pölyttäjäystävällisiä kasveja ja mitä lajeja on nyt markkinoilla?

Milloin?

Keskiviikkoisin 12.3. (osa 1), 26.3. (osa 2) ja 9.4. (osa 3). Ilmoittautuminen alkaa tammikuussa. Ilmoittautuminen päättyy kutakin osaa edeltävänä tiistaina klo 9.

Kenelle?

Viheralalla työskentelevät suunnittelijat, tilaajat, rakentajat, kunnossapitäjät ja alan opiskelijat

Lue lisää ja ilmoittaudu mukaan: vyl.fi

Green Flag Award -tuomarikoulutus

Ilmoittaudu nyt!

TUOMARIKSI GREEN FLAG AWARD -TOIMINTAAN?

Haluatko kehittää viheralan ammattitaitoasi, päästä mukaan kansainvälisen ohjelman yhteisöön ja verkostoitumaan muiden alan ammattilaisten kanssa? Kouluttaudu Green Flag Award -ohjelman tuomariksi!

Viherympäristöliitto järjestää maaliskuussa alkavan tuomarikoulutuksen, mikäli ilmoittautuneita tulee vähintään kahdeksan. Koulutus on neliosainen, josta kolme osaa järjestetään Teamsin välityksellä ja viimeinen lähikoulutuksena Tampereella AhlmanEdun Kampusalueella.

Aika:

Moduuli ti 11.3. klo 13:00-15:00, Teams
Moduuli ti 25.3. klo 13:00-15:00, Teams
Moduuli ti 15.4. klo 13:00-15:00, Teams
Moduuli ti 13.5. klo 9:00-16:00, Tampere, AhlmanEdu Kampus

Kenelle:

Tuomariksi pyrkivällä on hyvä olla kokemusta ja osaamista viheralueiden hoito- ja ylläpitotehtävistä, maisemanhoidosta, puutarhataloudesta, ympäristötieteistä tai luonnonsuojelusta sekä kokonaiskuvaa viheralasta ja julkisen ulkotilan, puiston tai viheralueen hallinnoinnista.

Lisäksi tulisi olla hyvä suullinen ja kirjallinen englannin kielen taito, sillä koulutus järjestetään englanniksi. Kouluttajana toimii kansainvälistä GFA-toimintaa hallinnoivan Keep Britain Tidy -organisaation kouluttaja Michele Walde.

Lue lisää ja ilmoittaudu mukaan: vyl.fi

STIHL

JOULULAHJAT KAIKILLE KODIN KUNNOSTAJILLE

Tutustu pieniin mutta tehokkaisiin joululahjavinkeihimme! Tulevan metsurin leikkimootorisahasta puutarhaharrastajan akkukäyttöiseen oksasahaan. Meiltä löydät joulun toivelahjat kaikille kodin kunnostajille – iästä riippumatta.

Skannaa QR-koodi saataksesi lisää joululahjavinkejä.

STIHL.FI

ABAU DESIGN

Keravan Kivisilta

VALMIS MALLISTO
+
RÄÄTÄLÖINTI
+
SUUNNITTELU

PALVELUMME

Autamme rakennuttajia, suunnittelijoita, puutarhureita ja urakoitsijoita toteuttamaan yksilöllisiä kalustekokonaisuuksia esim. puistoihin ja toreille, ulkoilureiteille, päivä-kotien, koulujen ja taloyhtiöiden pihaille.

UUTTA 2024

Mallistot: LYYRA, STOORI, KAVERIT
Kompostit, väline- ja viljelylaatikot
Hiekkalaatikot istuintasolla
Suuret pihakeinut
AITTA-ulkoliikuntavälineet

Puistonpenkit

Pöytäryhmät

Puunympäryspenkit

Ulkoliikunta

Erikoistuotteet

IDEOIDAAN YHDESSÄ!

Jos sinulla on työn alla kohde, johon toivotaan erityisiä kalusteita, me autamme valitsemaan, räätälöimään tai suunnittelemaan juuri sopivan kokonaisuuden.

Nettisivuiltamme löydät esimerkkejä tuotteistamme, mutta tekeillä on aina paljon uutta. Kokeilemme myös jatkuvasti uusia materiaaleja ja pintakäsittelyitä.

Ota yhteyttä,
kerromme mieluusti lisää!

luotettava
kumppani

Istutusalueiden reunat

VALOA
MENOA

ja meirinkiä
PIMEYTEEN!

KINETICSPINNER KARUSELLI

ALGORITMI PELISEINÄ

LEIKKISETIN VUOROVAIKUTTEISET ULKOLEIKKIVÄLINEET

LEIKKISET
Leikin ja liikunnan edelläkävijä.

EI ULKOISTA
VIRRANLÄHDETTÄ,
EI KAAPELOINTEJA,
EI TYLSYYTTÄ.

LEIKKISET.FI